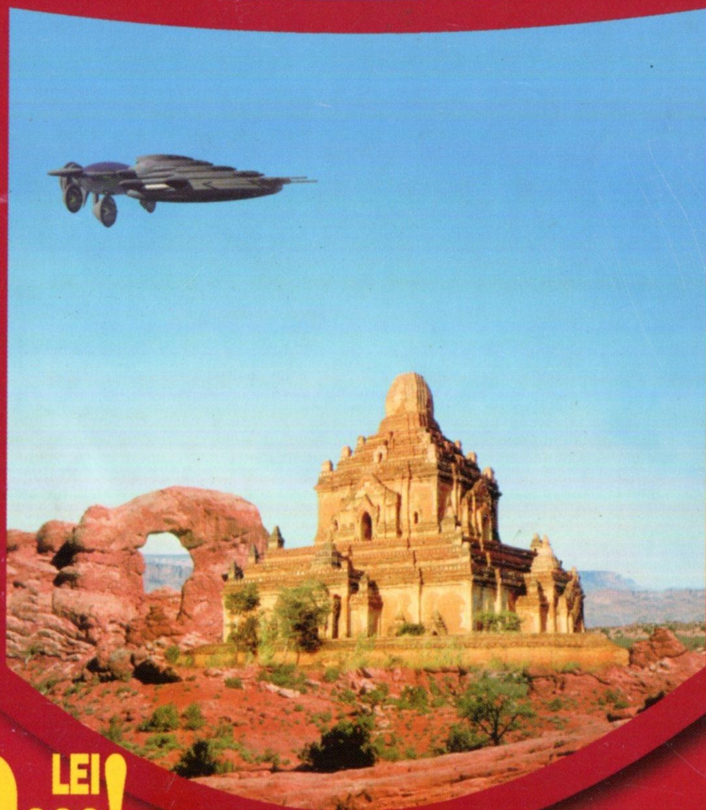
25 știință - frontierele cunoașterii

Extratereștri în Preistorie

Dan Apostol

- Armele nucleare ale zeilor
- Tehnologii de vârf în Cuaternar
- Aviația antică

50.000 LEI!

cartea de buzunar

Dan Apostol

Extratereştri în Preistorie

Cunoştinţe la îndemână

cartea de buzunar

Coordonator: Dan Apostol
SGR: Titel Folea

Secretar de redacţie: Mirela Cătălinoiu
Redactor: Rodica Bretin
Tehnoredactor: Cristian Dinu

Coperta I: Cristian Dinu

Director Marketing/Publicitate: Georgeta Moldovan
Consultant redacţional: Tudor Octavian

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
APOSTOL, DAN
Extratereştri în Preistorie / Dan Apostol
Bucureşti: **cartea de buzunar**
ISBN 973-8351-27-8
001.94

Editura cartea de buzunar
Str. Tokio nr. 1, Bucureşti, sector 1
C.P. 135-O.P. 13
Telefon: 230.20.53, 230.20.52
Fax: 230.20.53
Mobil: 0744.379.859
E-mail: office@cdb.ro
www.carteadebuzunar.ro
www.cdb.ro
Contact: Titel Folea (SGR)

Difuzare:
<u>Librăria NOI</u>
Str. Comana nr. 50, Bucureşti, sector 1
Tel/fax: 222.89.84
email: nmp@xnet.ro

<u>NDC Grup 2000 SRL</u>
P-ţa Presei Libere, nr. 1, Casa Presei Libere,
Corp C, Parter, Bucureşti, Sector 1
Tel: 205.72.00;
Fax: 205.72.20;
Email: office@ndc.ro

Tipărit la:
<u>CoPrInt</u>
Tel.: 490.82.41
fax: 490.82.43
e-mail: vanzari@imp.ro

<u>Editura PUNCT</u>
Bd. Timişoara, nr. 139, Bucureşti, Sector 6
Telefon: 211.58.04,212.03.47
Fax: 212.03.48
Email: paideia@fx.ro

ENIGME ÎN ARHEOLOGIE

Paleoastronautica. Acest termen compus din două noţiuni aparent incompatibile şi-a făcut apariţia în lingvistică cu peste patru decenii în urmă, fiind introdus în 1960 de către savantul sovietic M. Agrest. Treptat, disputa în jurul ipotezei paleoastronautice a devenit similară, pentru secolul al XX-lea, cu ceea ce constituia problema originii animale a omului în secolul al XIX-lea, numai că Ştiinţa se va dovedi chiar mai intransigentă decât Biserica. Se pare că este încă de actualitate superba butadă a lui Einstein, care, întrebat într-un interviu cum se produc marile descoperiri în ştiinţă, a răspuns: „Foarte simplu. Toată lumea ştie că este imposibil să demonstrezi unele fenomene. Din când în când însă se iveşte câte un ignorant care nu a aflat acest lucru!”.

Într-adevăr, se pare că în spatele acestor fenomene şi dovezi materiale stranii este ceva de care unii nu vor sau nu pot să ţină seama, astfel că ele sunt evitate sau discreditate, oamenii căutând un refugiu în lumea noţiunilor cunoscute. Există totuşi întrebări ce rezistă cu tenacitate oricăror „noi” explicaţii „satisfăcătoare”.

Multitudinea de fosile humanoide şi vestigii arheologice stranii descoperite sunt oare toate de origine terestră? Am fost vizitaţi de fiinţe raţionale venite din Univers care au intervenit (voit sau nu, pozitiv sau negativ) în dezvoltarea speciei umane? Dacă nu au avut contacte cu civilizaţii avansate, de unde posedau popoarele antice extraordinarele lor cunoştinţe tehnico-ştiinţifice, de unde şi de ce au învăţat oamenii erei preistorice să lase urme care uimesc astăzi?

Prin ce metode au fost tăiate, extrase, ridicate şi, mai ales, transportate la mari distanţe (peste dealuri, deserturi, jungle, fluvii sau chiar munţi), iar apoi îmbinate perfect (fără mortar), în gigantice construcţii, mase imense de piatră dură şi de ce au fost construite acele uriaşe edificii respectându-se nişte reguli precise bazate pe avansate cunoştinţe de arhitectură, matematică, fizică, chimie şi astronomie? Cum poate fi acceptată teoria după care toate aceste sculpturi, statui, piramide, temple, sanctuare, cetăţi, oraşe sau, în unele cazuri, chiar modificări ale mediului

înconjurător ar fi fost manifestarea ambiţiei unor conducători orgolioşi sau erau dedicate unor divinităţi sacramentale?

Cine a inspirat picturile şi sculpturile rupestre, legendele, epopeile şi poemele ce conţin descrierea cu neputinţă de confundat a unor obiecte moderne, elemente tehnice avansate sau fenomene fizice şi astronomice descoperite sau realizate de-abia în epoca noastră? Ce tehnologie siderurgică a realizat în neolitic sau în epoca bronzului prelucrarea unor metale sau producerea unor aliaje ca aluminiul, platina, oţelul, fierul inoxidabil (complicatul lor proces de producţie fiind complet asimilat numai în secolul al XX-lea)?

Ce tehnică a produs discuri de piatră cu înalt conţinut de cobalt şi încărcate electromagnetic, generatoare electrice, pile voltaice, lentile de cristal şlefuit, ţesături mai fine decât cele actuale? Ce tehnică a permis tăierea pietrei la milimetru şi a metalului la micron, a lăsat urme radioactive şi a indicat folosirea mercurului şi a titanului-pentru aparatele de zbor în antichitate? De unde aveau vechile popoare cunoştinţe astronomice precise privind nu numai sistemul nostru solar, dar şi stele din galaxii îndepărtate (unele descoperite doar în ultimele decenii)? De unde cunoştinţele de matematică ce le permiteau calcule cu 15 zecimale şi rezolvarea unor probleme de geometrie accesibile doar calculatoarelor electronice, noţiunile de fizică ce au făcut posibile descrierile zborurilor spaţiale cu elementele lor caracteristice: imponderabilitatea, efectul accelerării asupra corpului uman sau chiar „dilatarea timpului"? Cum pot fi justificate unele vechi descrieri, denumiri sau chiar hărţi geografice denotând o imagine precisă asupra unor regiuni terestre sau chiar continente întregi, datorată în mod evident unor observaţii de cartografie aeriană (unele de la mare altitudine)?

De unde aveau îndepărtaţii noştri strămoşi uimitoarele cunoştinţe anatomice şi medicale care le permiteau operaţii de cataractă, trepanaţii sau chiar operaţii estetice (!), amputări şi suturi perfecte ale oaselor, tratarea unor complicate boli infecţioase, interne, circulatorii, cardiace, respiratorii ori psihice şi ce îi determina oare să-şi mumifice morţii? De ce afirmă vechile legende atât de categoric intervenţiile unor fiinţe venite din spaţiul cosmic în cursul evoluţiei omenirii şi cum poate fi explicată descrierea folosirii şi efectelor unor maşini sau arme moderne (unele chiar atomice, biologice sau radioactive)? Cum

poate fi justificată construcţia unor adevărate piste de aterizare lungi de 60 km, a caselor în formă de cazemată-cupolă sau a caselor-turn cu intrare prin acoperiş?

De unde provine similitudinea stranie a costumelor de pe unele picturi rupestre sau basoreliefuri cu îmbrăcămintea modernă (mănuşi, cizme, pantaloni bufanţi sau strâmţi, pulovere şi canadiene) şi ce modele au inspirat ciudatele costume de scafandru sau aviator având căşti prevăzute cu antene, măşti şi filtre respiratorii şi antiluminoase, vizoare, ochelari, capse metalice şi garnituri de etanşeizare, rezervoare de aer, toate redate cu fidelitate de oameni din neolitic? De ce unii zei „se înfăţişau” oamenilor în maşini stranii propulsate de jeturi de foc, toate fiind prevăzute cu roţi, şenile, aripi şi proiectoare, aparate care făceau un zgomot ca de tunet şi ridicau praful în timpul decolării sau deplasării? De ce se foloseau de amplificatoare de sunet, generatoare electrice şi arme radioactive, când ar fi putut foarte bine să prezinte imaginea clasică a unor zei încălţaţi cu sandale şi mânuind toiege, având capul înconjurat cu raze şi doborând un popor la pământ prin simpla ridicare a mâinii, zei care puteau să apară şi să dispară fulgerător după cum doreau? Oare oamenii primitivi din America de Sud, Asia Centrală, Oceania, Africa de Nord şi de Sud, Orientul Mijlociu şi Extremul Orient, Europa de Nord şi de Sud, Sahara şi Extremul Nord îşi făceau vizite reciproce sau în preistorie arta era mai unitară decât astăzi?

Ştiinţa, care a blamat atât de aspru intoleranţa Bisericii încă din secolul al XIX-lea, îşi poate scuza sau justifica propria sa intransigenţă? Căci, rând pe rând, locomotiva, telegraful, lumina electrică, motorul cu abur, telefonul, radioul, avionul, televiziunea, motoarele cu explozie şi cu reacţie, automobilul, submarinul, rachetele, sateliţii, transplanturile de organe, laserul, energia atomică, ingineria genetică, într-un cuvânt toate marile descoperiri ale geniului uman, au căzut invariabil la primul examen în faţa savanţilor „serioşi”, ceea ce din fericire nu le-a împiedicat să devină realitate.

Ştiinţa modernă se află într-o situaţie curioasă: datorită faptului că multitudinea de teorii ştiinţifice se completează, se continuă şi se întrepătrund reciproc, ele pot fi comparate cu beţele unui joc de marocco, din care nu se poate scoate unul fără a fi deranjate celelalte, ceea ce a avut ca urmare proclamarea intangibilităţii schemelor clasice, de frica unei revizuiri prea

„radicale”. Conform modului nostru orgolios de gândire, este inadmisibil ca o civilizaţie avansată ce descoperă una aflată încă în copilărie să nu lase urme de neşters, care să conţină relatări detaliate ale evenimentului pentru urmaşii celei din urmă. În plus, pare ciudat faptul că în ultimele două milenii vizitatorii probabili au evitat orice contact „oficial”, spre deosebire de cei anteriori. Dar nu este oare posibil ca noii veniţi să aparţină altor civilizaţii sau să fi fost neplăcut impresionaţi de belicoasa noastră istorie din ultimele secole?!

Un fapt este în orice caz evident: uimitoarele cunoştinţe menţionate nu puteau să aparţină primitivilor noştri strămoşi, căci atunci nimic nu le-ar putea justifica dispariţia ireversibilă din memoria umanităţii. Cea mai teribilă catastrofă naturală sau cel mai nimicitor război nu au putut distruge toate arhivele ce conţin relatări amănunţite despre vopsitul pânzei, stocurile de cereale, vânătoarea unui rege sau o campanie de jaf şi cucerire. Este uşor de intuit deci cât de amănunţit ar fi descris anticii „minuni” ca realizarea unui aparat de zbor, un proces metalurgic complex sau modul de a controla câmpul gravitaţional. Or, astfel de descrieri sau imagini precise lipsesc, fiind înlocuite de informaţii datorate observării exclusiv exterioare şi interpretărilor simpliste, aparţinând unor popoare impresionate mai mult de aspectul ciudat sau pur decorativ al obiectelor respective, decât de complexitatea fenomenelor ce le puneau în mişcare sau pe care le produceau. Aceste fenomene le depăşeau complet capacitatea de înţelegere, astfel că au rămas nu numai neanalizate, dar, în multe cazuri, nici nu au fost sesizate.

Desigur, nu orice legendă, piatră neobişnuită sau descoperire arheologică mai ciudată trebuie considerate *a priori* dovezi în sprijinul ipotezelor paleoastronauticii. Poate fi însă justificată afirmaţia că ele „nu trebuie private de mister”? Poate fi acceptat îndemnul la renunţarea de a înţelege? Să ne amintim afirmaţia unui „savant” de acum 500 de ani: „Nu stă nicăieri scris în Biblie că Pământul se învârteşte în jurul Soarelui. În consecinţă, orice afirmaţie de felul acesta este opera diavolului!”.

HOMO SAPIENS – ACCIDENT SAU INCIDENT?

Paleontologia nu a putut da o explicaţie rezonabilă cu privire la accidentele genetice, salturile calitative, fizice şi psihice, sau hiatusurile intervenite în evoluţia omului. La aceasta se adaugă lipsa unor explicaţii satisfăcătoare în legătură cu dispariţia stranie a unor specii umane ajunse la apogeul evoluţiei lor sau cu apariţia unor noi specii, al căror nivel superior de dezvoltare fiziologică şi socială nu poate fi justificat de o evoluţie normală.

Cea mai convingătoare teorie ştiinţifică privind evoluţia speciei umane a apărut în anii 1976 – 1977, ca rezultat al cercetărilor întreprinse de câţiva dintre cei mai străluciţi paleontologi ai lumii: Richard Leakey (Kenya), Maurice Taieb, Yves Coppens, Maurice Klein şi Jean de Grouchy (Franţa), Donald Johanson, Jon Kalb şi Tom Grey (Statele Unite). Această teorie nu este sprijinită numai de argumente ştiinţifice şi logice, ci se bazează şi pe o serie de dovezi edificatoare, furnizate de importantele descoperiri făcute de expediţiile „Leakey” (în Kenya, Tanganyica sau Tanzania) şi de senzaţionalele rezultate ale celor patru expediţii franco-americano-etiopiene „IARE” în „Triunghiul Afar”.

La apariţia ei, noua teorie a produs un adevărat şoc lumii ştiinţifice, dar şi opiniei publice, deoarece se îndepărtează atât de clasicul darwinism al secolului al XIX-lea, care punea accentul pe adaptarea organismului la mediul înconjurător, urmată de transmiterea caracterelor dobândite şi evoluţia lor, cât şi de recenta teorie a variaţiei genotipului (apărută în anii 1960 - 1970), care considera că principalul factor evolutiv este mutaţia genetică, opinând că umanizarea ar fi rezultatul schimbului treptat de gene între populaţii (realizat în timp, prin imigrare şi emigrare), care a dus la modificarea combinării şi frecvenţei genelor diverselor grupări umane.

S-a demonstrat însă că teoria *darwinistă* nu luase în considerare (din lipsa datelor la momentul respectiv) faptul că procesul evoluţionist şi adaptarea încep *după* ce s-a atins o anumită treaptă a dezvoltării unei specii, în momentul când s-a

produs fenomenul numit sugestiv de Grouchy „indispensabilul incert”, prima translocaţie în cadrul speciei, transmisă apoi urmaşilor. Teoria *genetică*, la rândul ei, nu sesiza faptul că, dat fiind perioada de timp pusă în discuţie (acum aproape 20 de milioane de ani), mişcările maselor de animale erau relativ reduse, iar maimuţele nu ar fi putut traversa oceanele, munţii sau deşerturile. De altfel, în anul 1976 s-a constatat că mutaţiile genetice au avut o contribuţie minoră în diferenţierea şi evoluţia speciilor, căci studiul secvenţelor aminoacizilor unui mare număr de proteine la om şi la maimuţele antropoide a relevat diferenţe minime. Rezultă deci că evoluţia se datorează în primul rând unor modificări ale expresiei genei, astfel încât speciaţia ca fenomen general este consecinţa unor modificări în sistemul regulator, acestea, la rândul lor, fiind produse de schimbarea aranjamentului cromozomial.

Desigur, umanitatea n-a fost prea încântată să afle că îşi datora existenţa unui şir de „accidente cromozomiale”. Părerea, lipsită de modestie, potrivit căreia omul este realizarea supremă inevitabilă, un adevărat *finit coronat opus* al naturii, teorie care susţine că specia umană s-a dezvoltat evoluând continuu, a cedat în faţa incontestabilei evidenţe: *de-a lungul a peste 20 de milioane de ani, hominidele au evoluat prin nenumăratele ramuri discontinue, dispărând adesea la apogeul dezvoltării lor fiziologice, dovadă clară a „accidentelor” biologice amintite*. De fapt, separarea omului de maimuţă este rezultatul a două astfel de „accidente”, consecutive sau poate simultane: reducerea numărului de cromozomi de la 48 la 46 (prin fuzionarea a doi cromozomi acrocentrici) şi homozigoţia (naşterea unor copii cu aceeaşi modificare cromozomială). Un astfel de fenomen rarisim nu se putea produce decât într-un grup restrâns de indivizi şi în condiţii aparte: este probabil că a apărut o translocaţie, transmisă urmaşilor, care s-au încrucişat, la rândul lor, dând naştere homozigoţilor. Prin încrucişări ulterioare între aceştia, anomalia cromozomială a devenit treptat predominantă şi s-a izolat reproductiv de restul speciei, formând în timp o linie evolutivă.

Aventura evoluţionistă a început, se pare, de la cupluri izolate sau grupuri restrânse şi nu de la transmutaţiile între specii, căci aceste accidente vor fi fost totuşi destul de numeroase pentru a justifica „tentativele” de umanizare ale căror urme au fost descoperite în mai toată Lumea Veche:

Europa Centrală şi de Sud, estul Chinei, Indonezia, nord-vestul şi sud-estul Africii – singura „tentativă” reuşită având loc însă în regiunile africane Afar (Etiopia) şi Oldowai (Kenya).

O evoluţie marcată de incertitudini

După cum se ştie astăzi, evoluţia omului a decurs astfel: acum 70 de milioane de ani s-a desprins dintre mamiferele arboricole ordinul *Primatelor*, care s-a diversificat în mai multe linii evolutive, una dintre acestea fiind ordinul *Hominoizilor* (apărut acum 30 de milioane de ani) din care s-au dezvoltat *Pongidele* (strămoşii marilor maimuţe antropoide actuale) şi *Hominidele* (din care a evoluat omul). Din *Hominide* s-au desprins acum 15 milioane de ani *Parapitecii*, *Propliopitecii*, *Oreopitecii* (toţi dispăruţi acum 2 milioane de ani) şi *Ramapitecii*, care s-au separat cu 5 milioane de ani în urmă, în patru ramuri principale: *ramura Ancestralus*, din care fac parte *Australopitecii* (descoperiţi în Kenya şi China), dispăruţi acum 2 milioane de ani; *ramura Robustus*, din care fac parte *Parantropii* (Kenya), *Megantropii* (Jawa) şi *Zinjantropii* (Tanganyica), dispăruţi acum un milion de ani; *ramura Africanus*, cuprinzându-i pe *Homo habilis* (descoperiţi în Tanzania, Tanganyica şi Israel) şi dispăruţi acum 650 000 de ani; şi, în sfârşit, *ramura Homo*, singura care a reuşit să supravieţuiască. Evoluţia ei a pornit de la o grupă de *Australopiteci* denumiţi *Gracili* (apărută acum 3,8 milioane de ani), ce au evoluat în *Homo timpuriu* (apărut acum 2,6 milioane de ani), din care s-a desprins, cu un milion de ani în urmă, *Homo erectus* cu cele patru subspecii ale sale – *Pitecantropul jaivanez*, *Pitecantropul chinez* (Sinantropul), *Pitecantropul nord-african* (Atlantropul) şi *Omul din Mauer*.

Homo erectus a dispărut acum 400 000 de ani, când se deschide cel de-al treilea mare hiatus în paleontologie: până la următoarele trei ramuri de *Homo sapiens* (apărute în urmă cu 150 000 de ani) nu au fost găsite decât foarte puţine fosile, aparţinând unor grupuri numite *Presapiens*, descoperite în Marea Britanie, Franţa şi Germania. Se pare deci că, într-un moment crucial al evoluţiei, din specia *Homo erectus* au apărut brusc şi inexplicabil cele trei ramuri cu adevărat umane: *Homo sapiens palestinianus*, dispărut fără nici un motiv aparent acum 70 000

de ani; *Homo sapiens neanderthalensis* (descoperit la Neanderthal, în Germania), o rasă enigmatică: deşi avea talia de 1,55 m, capacitatea craniană de 1600 cm^3 şi dantura tipic umană, deşi folosea focul, prelucra piatra, osul şi lemnul, trăia în cete, avea limbaj şi ritualuri de înmormântare, fiind relativ evoluat, a dispărut fără urmă din Europa şi Africa acum 30 000 de ani, supravieţuind doar în zone restrânse din Asia; *Homo sapiens* cu grupele *Cro-Magnon*, *Chancelade*, *Grimaldi*, *Murzak-Koba*, *Brünn*, *Comb-Capelle* şi *La Madeleine*, apărute acum 40 – 30 000 de ani şi rămase cele mai evoluate rase umane preistorice.

Specia *Homo sapiens* este astăzi divizată în patru rase principale, ţinându-se seama în mod subiectiv doar de caracterele fizice ereditare, nu şi de rezervorul genetic caracteristic: *rasa Europidă* („albă”), *rasa Mongolidă* („galbenă”), *rasele Negridă* şi *Australidă* („negre”).

Rasele Mongolidă şi Australidă populează Asia şi bazinul Pacificului. O parte a populaţiei mongolide siberiene a trecut peste Strâmtoarea Bering în America, în timp ce triburi australide au migrat din Jawa în Australia şi Noua Guinee.

Rasele Europidă şi Negridă (care provin din aceeaşi grupă de populaţii, venită în Europa acum 40 000 de ani, dinspre Atlantic) au cea mai mică răspândire din punct de vedere al zonei de apariţie şi întindere iniţială şi se remarcă printr-o statură înaltă (în medie 1,75 m). Ele s-au desprins acum 30 000 de ani în condiţii neclarificate încă: o parte a grupei *Grimaldi* a migrat în Africa de Nord, unde a căpătat (datorită condiţiilor specifice de mediu şi mixajului cu grupe locale ca *Broken Hill*) caracterele rasei negride – prognatismul, pigmentaţia şi pilozitatea specifică, iar cealaltă parte a ei a rămas în Europa, definind rasa albă împreună cu grupele *Cro Magnon*, *La Madeleine* şi *Chancelade*. Dar creşterea bruscă în înălţime apare stranie şi ne justificată, dacă ne gândim că de la *Australopitecii gracili*, având 1,20 m, până la *Omul de Neanderthal* (1,55 m), deci în curs de 3 600 000 de ani, nu s-a realizat decât o creştere de 30 – 35 cm. Oare ce a determinat un salt de 20 – 25 cm în numai 5 000 de ani, perioadă scursă între stingerea, în Africa şi Europa, a lui *Homo neanderthalensis* şi apariţia lui *Homo sapiens*?

Se ştie că indicii principalelor criterii de umanizare au avansat destul de repede: încă de acum 3,8 milioane de ani, *australopiteca gracilă* al cărei schelet a fost descoperit în 1974 în

Afar (Cornul Africii) avea oase lungi şi drepte, iar femurele ei indicau un mers exclusiv biped, în timp ce familia de *Homo timpuriu*, găsită lângă ea (5 – 7 indivizi fosilizaţi în acea perioadă), avea deja maxilarele cu palatul în formă de U (în loc de V, ca la maimuţe), mâini subţiri şi lungi şi dentiţia bine dezvoltată (în special incisivii şi caninii), ceea ce proba faptul că începuseră să consume carne. Totuşi, capacitatea cutiei craniene (care determină mărimea creierului şi implicit gradul de inteligenţă) a evoluat foarte ciudat: de la *Australopiteci* (700 cm^3) la *Homo erectus* (900 cm^3), deci numai 200 cm^3 în 2 – 3 milioane de ani, pentru ca apoi să facă un salt spectaculos la *Homo neanderthalensis* (1 600 cm^3) şi *Homo sapiens* (1 700 cm^3) în doar 300 000 de ani.

Nici un exemplu din istoria vieţii terestre nu sprijină aserţiunile celor care consideră aceste hiatusuri simple accidente nesemnificative. Nici o teorie ştiinţifică nu este destul de bine argumentată pentru a explica veridic şi complet aventura evoluţiei speciei umane!

Adevăratul Creator al omului: neotenia

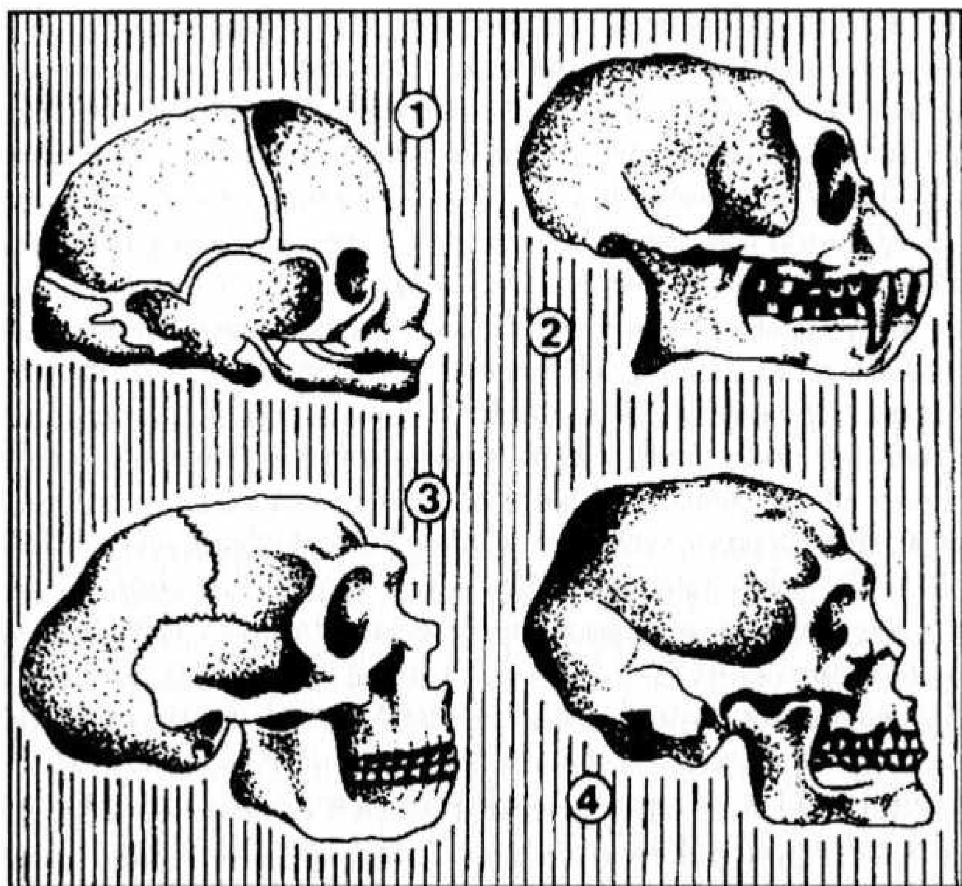
Cel mai probabil răspuns la aceste enigme ale paleontologiei ar fi *neotenia*, mecanismul biologic ce permite unor specii să păstreze caractere infantile sau neonatale pe parcursul vieţii, şi pare a fi procesul care a stat la baza evoluţiei omului din maimuţă, dar acest mecanism nu poate fi declanşat decât prin control genetic. Ideea că ar fi putut exista un astfel de control în evoluţia speciei *Homo sapiens* a fost pentru prima oară sugerată în anii 1920 – 1930 de anatomistul olandez Louis Bolk. El a observat că atât oamenii adulţi, cât şi puii de maimuţă nou-născuţi posedă maxilare mici, creiere de mari dimensiuni (a cincisprezecea parte din greutatea corpului) şi au staţiunea verticală, bipedă. Maimuţele adulte însă au maxilarele mari, creiere ce ating doar a suta parte din greutatea corpului şi staţiune patrupedă. Teoria lui Bolk susţine că, iniţial, maimuţele antropoide şi hominidele s-au dezvoltat similar, însă, la un moment dat, viteza de evoluţie spre forma adultă a hominidelor a încetinit considerabil. Rezultatul a fost că urmaşii primelor specii de hominide au rămas într-un perpetuu stadiu de „nou-

născuţi”, neajungând niciodată la forma adultă a maimuţelor antropoide. După cum afirma Louis Bolk, neotenia a dat speciei umane o extraordinară vitalitate, favorizându-i în mod cert evoluţia. Înzestrând succesiv generaţiile de hominide cu cea mai puternică particularitate juvenilă – un creier cu volumul mare în comparaţie cu cel corporal – mecanismul neoteniei a transformat hominidele sedentare în cele mai inventive, adaptabile şi reuşite fiinţe de pe Terra. După cum spunea savantul olandez: „Creierul juvenil, mare şi neinhibat, şi-a dovedit superioritatea, instaurându-şi dominaţia în lumea vie terestră”.

Teoria lui Bolk a fost ignorată la apariţia ei, dar a primit sprijinul cvasiunanim al marilor paleontologi din întreaga lume (Leakey, de Grouchy, Johanson, Gould, Coppens, Taieb) în ultimele trei decenii, după ce expediţiile arheologice au descoperit, în Africa, extraordinare dovezi ce sprijină teoria evoluţionistă a salturilor genetice. După cum consemna revista americană „OMNI”, descoperirile din Afar şi Kenya au demonstrat că, o dată cu fiecare nouă treaptă în evoluţia omului, ultima specie avea capacitatea cutiei craniene sporită faţă de precedenta. Paleontologii sunt de părere că această dezvoltare a craniului hominidelor a început cu milioane de ani în urmă, o dată cu înaintarea savanelor în dauna pădurilor. Fără protecţia copacilor, supravieţuirea depindea de continua creştere a volumului unui creier tot mai complex, capabil să conceapă unelte, dar şi de adoptarea poziţiei verticale bipede, necesară eliberării mâinilor pentru a folosi obiectele.

Dar specialiştii cunosc faptul că neotenia nu poate fi provocată decât printr-o intervenţie genetică repetată. Un simplu accident nu avea cum să influenţeze evoluţia unei specii, fiind lipsit de periodicitatea şi amploarea necesară unei perpetuări a rezultatelor sale la scară istorică. Antropologul William Chmerny de la Universitatea de Stat din Idaho (S.U.A.) a studiat ani de zile scheletul de hominid găsit în 1974 de către paleontologul Donald Johanson, ajungând la concluzia că acea femelă preumană care a trăit în Afar este un exemplu clasic de neotenie. Scheletul (botezat „Lucy”) prezintă indicii de evoluţie remarcabile faţă de specia care îl precedase cu un milion de ani în urmă. Însă această perioadă înseamnă doar o clipă din timpul geologic, permiţând maximum 250 de mutaţii genetice. Or, transformările esenţiale produse în detaliile anatomice ale *hominidei afariene* (sporirea considerabilă a capacităţii cutiei craniene, staţiune

bipedă, falange lungi şi subţiri, femure şi tibii drepte) necesitau *2 milioane* de mutaţii genetice, posibile doar în sute de milioane de ani. Chiar favorizate prin mecanismul neoteniei, care ar reduce mult numărul genelor necesare schimbărilor, mutaţiile nu s-ar fi putut declanşa şi perpetua prin accidente genetice naturale. Modalitatea şi cauzele producerii acestor mecanisme genetice rămân încă inexplicabile, dar mulţi cercetători sunt de părere că, după câte ştim astăzi, ele nu puteau apărea, în cursul unei evoluţii normale, decât într-o perioadă de cel puţin zece ori mai lungă decât cei 15-17 milioane de ani, acceptaţi ca interval al edificării speciei *Homo sapiens*.

Studiu comparativ al craniului la: 1 – nou născut; 2 – maimuţă antropoidă; 3 –* Homo neanderthalensis*; 4 –* Homo sapiens Cro-Magnon*.
Rezultă clar influenţa neoteniei asupra procesului de umanizare (arhiva autorului).

Străini pe Planeta Albastră

Este de remarcat că, la problemele ridicate de evoluţia „în salturi”, negraduală, a hominidelor, se adaugă enigmele grupărilor cu caractere genetice neobişnuite. Lăsând la o parte populaţiile pitice cu pielea verzuie, albastră, galbenă sau neagră care au trăit în Europa până prin secolele XII-XIV e.n., se pune problema apariţiei însăşi a grupărilor protonordice din Homo sapiens, caracterizate prin pigmentaţia albă, culoarea blondă sau roşcată a pilozităţii (foarte reduse pe corp), talia înaltă, conformaţia longiformă a oaselor scheletului.

În majoritatea legendelor şi documentelor provenind de la toate popoarele străvechi, apar cu o regularitate obsedantă uriaşii albi cu plete şi bărbi blonde şi roşcate, cunoscuţi sub diverse nume („Fiii Cerului, Soarelui, Aurorei, Tunetului”, Wanii, Viracochas), toate invariabil legate de cosmos, considerat mai mult spaţiul învecinat Terrei decât un tabu religios. Legendele sunt categorice: toţi uriaşii veneau din cer şi s-au reîntors acolo, după ce au lăsat cunoştinţe vitale pentru supravieţuirea şi evoluţia omenirii – aflată pe atunci în stadiul copilăriei –, de la obţinerea focului şi prelucrarea metalelor, până la astronomie, arhitectură, matematică, geografie şi medicină. Desigur, toate aceste legende au fost tratate cu ironie sau indiferenţă. Dar erau ele oare numai fantezie? Opinia publică nu cunoaşte decât puţine din descoperirile care tind să treacă unele „fantezii” din domeniul ficţiunii în cel al realităţii obiective. În ultimii 100 de ani au fost descoperite atâtea schelete şi mumii ale unor rase umane foarte diferite de cele actuale, încât arheologii s-au văzut obligaţi să admită că ele nu sunt doar nişte accidente genetice. Există dovezi certe ale apariţiei, cu 40 000 de ani în urmă, a unei rase de oameni cu caractere europide, având înălţimea cuprinsă între 2 şi 3 m şi capacitatea cutiei craniene de 1 800 – 1 900 cm^3. Revistele „*Science et Vie*” şi „*Stern*” au publicat în 1982 o serie

de articole ştiinţifice însoţite de fotografiile unor dovezi paleontologice remarcabile.

Astfel, la începutul anului 1982, au fost descoperite într-o veche necropolă de lângă oraşul german Soest (landul Renania de Nord–Westfalia) aproape o mie de schelete cu înălţimea medie de 2 m, precum şi mormântul unui conducător militar, al cărui schelet măsoară 2,30 m. În 1976 fuseseră găsite în Flandra două schelete vechi de peste 30 000 de ani: unul aparţinând unui bărbat înalt de 2,47 m, iar celălalt unei femei, cu înălţimea de 2,38 m. În 1970 a fost descoperită în Africa Centrală o necropolă veche de 20 000 de ani, conţinând şaizeci de schelete ale unor bărbaţi înalţi de 2,85 m. Nici continentul american nu a fost ocolit de asemenea surprize, deşi se ştie că amerindienii – rasă de tip mongolid – aveau înălţimea medie de 1,55 m. Astfel, în 1895, un grup de mineri a găsit în statul California rămăşiţele mumificate ale unei femei cu înălţimea de 2,03 m, iar în 1898, cercetătorii antropologi de la Universitatea Harvard au descoperit în aceeaşi zonă un alt schelet de femeie, cu înălţimea de 2,38 m. În 1876 şi 1912 au fost găsite (în statele Carolina de Nord şi respectiv Wisconsin) câteva zeci de schelete cu înălţimea de 2,40 m, iar în 1930 a fost descoperită în nordul Mexicului o necropolă străveche, conţinând sute de morminte ale unei populaţii cu înălţimea medie de 2,44 m. În sfârşit, în august 1982, o echipă de arheologi a descoperit pe teritoriul Uniunii Sovietice un schelet de femeie, vechi de peste 3 500 de ani. Expus la Muzeul Ermitaj din Leningrad, scheletul are înălţimea de 2,65 m.

Aceste descoperiri senzaţionale au pălit însă atunci când au fost găsite urmele unor umanoizi total diferiţi de rasele umane. Revista mexicană „*Lunés de Excelsior*” publica, în octombrie 1976, un amplu reportaj însoţit de câteva fotografii ale unei descoperiri ciudate: scheletul unei fiinţe umanoide necunoscute, găsit de Romero Valencia într-o carieră de piatră din apropierea capitalei mexicane. Acest schelet are înălţimea mică, omoplaţi netezi, coloana vertebrală lipsită de coaste şi apofize dorsale, precum şi unele cioturi care par să fi fost braţe, toate străbătute de numeroase orificii şi canale ce conţineau probabil venele şi sistemul nervos. Craniul este rotund, oarecum asemănător cu cel al unui câine, dar nu are orbite, ci doar un fel de „trompă” osoasă. Directorul Muzeului Antropologic din Ciudad de Mexico a refuzat să dea amănunte sau să se pronunţe definitiv, dar

specialiştii francezi şi americani sunt de părere că această fiinţă nu era de origine terestră.

În secolul al XIX-lea, antropologul francez Eugene Dubois a descoperit în Jawa rămăşiţele unui ciudat pitecantrop: doi molari, o calotă craniană şi un femur, care prezintă o serie de protuberanţe osoase asemănătoare cu nişte apofize, identice ca formă şi egal distanţate. Explicaţia oficială a acestor hipertrofii a fost: fie reumatismul, fie leziunile mecanice (adică fracturile). Dar este posibil ca omul-maimuţă din pliocenul *tropical*, care trăia 20 – 30 de ani, să fi suferit de reumatism? Cât despre leziunile mecanice, ce os ar fi putut suporta oare atâtea fracturi consecutiv-alăturate, sudându-se la loc de fiecare dată?

Paleontologia nu a putut găsi o explicaţie rezonabilă pentru aceste enigme. Evoluţia este încă prezentată ca un proces continuu şi puţini amintesc despre nenumăratele eşecuri, marile discontinuităţi dintre specii şi salturile calitative inexplicabile ale omului. Adevărul este că momentele-cheie din istoria umanităţii, cum ar fi clipa în care primul om nu a mai aruncat piatra pe care o folosise, ci a păstrat-o ca unealtă, clipa în care a început să producă focul lovind două pietre, când a scos primul sunet articulat şi a descoperit solidaritatea de grup sărind în ajutorul altui semen, atacat de un animal, toate aceste momente marcante în procesul de umanizare rămân un mister, atât prin motivele care le-au determinat, cât şi prin modul sau timpul în care s-au produs. Specia umană are meritul incontestabil de a fi perseverat neabătută pe calea evoluţiei, în ultimii 30 000 de ani. Dar ce s-a întâmplat mai înainte? Ce motiv a determinat maimuţele *Ramapithecus* să pornească pe acest drum?

Omul este cea mai evoluată specie terestră *astăzi*, după preistoria şi istoria sa atât de zbuciumate, însă el nu era în nici un caz o specie cu mari şanse de evoluţie acum 400 000 de ani (la dispariţia lui *Homo erectus*), chiar dacă avea în urma sa 15 milioane de ani de evoluţie. Atunci, de ce tocmai HOMO SAPIENS?!

Ipoteza paleoastronautică

Erich von Däniken scria în 1969: „Într-un trecut foarte îndepărtat, greu de precizat în timp, o navă spaţială străină

descoperă planeta noastră. Echipajul stabileşte că Pământul întruneşte toate condiţiile pentru geneza unor fiinţe dotate cu inteligenţă. Fireşte, «omul» acelor vremuri nu era încă *Homo sapiens*, ci altceva... Astronauţii străini fecundează artificial unele exemplare feminine din această specie, le cufundă – după cum spun străvechile legende – într-un somn adânc şi se reîntorc spre locurile de unde au venit. Repetă experienţa înnobilării de câteva ori (revenind de-a lungul timpului – *n.a.*), până când realizează, în fine, o fiinţă înzestrată cu suficientă inteligenţă spre a-i putea împărtăşi normele vieţii sociale.(...) Astfel iau naştere primele comunităţi umane şi apar primele manifestări de îndemânare în muncă. «Zeii» se arată mai departe interesaţi în transmiterea cunoştinţelor lor. Îşi ocrotesc învăţăceii, fac eforturi să-i apere de primejdii şi doresc să obţină – fie şi cu forţa – o dezvoltare pozitivă a speciei umane.” În timp, va urma transmiterea unor inestimabile cunoştinţe ale acestor vizitatori pământenilor, care îi vor trata cu respect, păstrându-le amintirea vreme de multe generaţii. Dar străinii nu au mai revenit şi specia umană şi-a urmat singură evoluţia. Au izbucnit războaie nesfârşite, îmbinându-se ca reţeaua unei plase în istorie, cetăţile s-au ruinat, multe cunoştinţe s-au pierdut, pentru a fi redescoperite mai târziu, au înflorit şi au dispărut civilizaţii...

În momentul apariţiei acestei ipoteze s-a iscat o adevărată furtună de proteste grăitoare prin diversitatea lor:

1. Ipoteza paleoastronautică deranjează autorităţile religioase (care, indiferent de religia respectivă, se arată tot mai dornice să intervină în viaţa statelor laice) şi contrazice teoriile ştiinţifice în vigoare. Acceptarea ei înseamnă nu atât modificarea manualelor şcolare, cât schimbarea întregului mod de a privi istoria, revizuirea tuturor cunoştinţelor noastre despre trecutul umanităţii până în urmă cu două milenii.

2. Această ipoteză este prea radicală şi aici intervin probleme mai serioase decât opoziţia unor oameni de ştiinţă conservatori: ea a apărut într-o vreme când statele naţionale sunt ameninţate cu dispariţia, când însăşi istoria naţiunilor este contestată, trecută sub tăcere sau minimalizată pentru a face loc globalizării, unor super-naţiuni sau unui „popor planetar” care, uitându-şi identitatea, cultura şi valorile, se va supune mai uşor dictaturii grupurilor politico-economico-financiare ce râvnesc să stăpânească întreaga lume.

3. În sfârşit, judecând prin analogie, s-a prezentat următoarea situaţie: presupunând că nişte astronauţi tereştri ar descoperi pe o planetă din Univers fiinţe inteligente aflate pe o treaptă de dezvoltare inferioară nouă, ar interveni ei oare în procesul (biologic sau istoric) de evoluţie al acestor fiinţe? Ar distruge ei pe cele a căror evoluţie ar fi considerată prea înceată, pentru a le favoriza pe celelalte? Ar realiza ei oare fecundarea şi hibridarea în grupul unor fiinţe înzestrate cu raţiune („presupunând că ar rezolva problema incompatibilităţii genetice”)?

Problema intervenţiilor de inginerie genetică a depăşit stadiul explorărilor de ordin teoretic: încă din 1982, prof. dr. Martin Cline a efectuat prima operaţie de acest gen la U.C.L.A., obţinând rezultate care au depăşit cele mai optimiste aşteptări. Iar astăzi nu mai este lungă calea ce urmează a fi străbătută pentru a conferi acestui fel de chirurgie atributele unei tehnici de corectare a unor anomalii genetice sau funcţionale rezultate ca urmare a afecţiunilor patologice dobândite după naştere (în cazul omului) sau de sporire a eficienţei economice (în cazul plantelor şi animalelor). Însă, având în vedere istoria cunoscută a umanităţii, există puţine dubii asupra atitudinii unor exploratori tereştri în condiţiile descrise mai sus: nu numai că nu s-ar osteni să favorizeze o evoluţie a fiinţelor inteligente, dar, în mod cert, ar căuta să le distrugă, pentru a elimina orice concurent biologic la „spaţiul vital”.

ARTĂ RUPESTRĂ FUTURISTĂ

Arta este un act specific uman, ale cărui produse nu sunt expresia unei necesităţi fiziologice, ci se conformează nevoilor psihologice şi afective, care nu sunt însă mai puţin importante, deoarece simţul artistic joacă un rol esenţial în evoluţia omului, determinând sau influenţând o serie de elemente principale ale specificului uman.

Majoritatea creaţiilor de artă descoperite până astăzi au vechimea de până la 35 – 40 000 de ani, apărând o dată cu specia *Homo sapiens fossilis*.

Începuturile au fost modeste:

- reprezentări animaliere naturaliste gravate pe oase, coarne, plăci de calcar sau argilă; pictate cu oxizi minerali şi săpate cu obiecte ascuţite (silexuri, coarne) pe pereţii şi plafoanele peşterilor sau pe stâncile din defileurile şi platourile montane;

- mici statuete şi figurine, la început modelate din argilă, apoi sculptate în os, fildeş, lemn şi piatră, sau chiar sculpturi în pereţii de calcar ai unor grote sau pe stânci.

Sursa de inspiraţie a strămoşilor noştri a fost, în mod firesc, propria lor luptă pentru existenţă. Animalele erau reprezentate cu un deosebit simţ al mişcării şi proporţiilor, fugind, hrănindu-se, luptând, murind, uneori vânate de către om, niciodată însă în poziţie statică sau dormind. În Europa predomină siluetele de cai, reni, mamuţi, urşi sau rinoceri lânoşi, dar animalul favorit rămâne bizonul, în timp ce leii, mistreţii şi caprele apar doar incidental, în zone geografice reduse. În Africa erau preferaţi struţii, antilopele, girafele, rinocerii şi elefanţii africani, foarte rar felinele, în timp ce în America de Nord predomină bizonul, iar în America Centrală şi de Sud sunt reprezentaţi mai ales jaguarul, şarpele şi maimuţa. Peste tot însă păsările, peştii, insectele şi plantele apar numai în mod cu totul excepţional.

Splendide picturi şi gravuri preistorice au fost descoperite în peşterile şi platourile montane din Spania (Altamira), Franţa (Lascaux), Algeria (Hoggar), Africa de Sud (Brandberg); însă există alte mii de picturi rupestre în Orientul Apropiat şi Mijlociu,

Urali, Mongolia, Australia, Siberia, Scandinavia, Peru, Mexic, Guatemala,

Dans al fertilităţii la oamenii de* **Cro-Magnon, ceremonie complexă, ce demonstra cunoştinţe avansate de***

astronomic, biologie şi anatomie (după prof. Leroi-Gourhan).

S.U.A., Italia, Turcia, Elveţia şi România. Evident, aceste manifestări nu au avut un scop artistic în sensul înţeles astăzi. În volumul „*Quatre siècles d'art pariétal; Les cavernes décorées*” (Montignac, 1952) celebrul specialist francez, abatele H. Breuil, a lansat principala teorie interpretativă, larg cunoscută şi acceptată în secolul trecut: omul paleolitic reprezenta animalele pe care urma să le vâneze, străpungându-le apoi cu săgeţi şi lănci pentru a avea succes la vânătoare, după cum reda grafic şi animalele de pradă, în credinţa că va fi astfel apărat de ele.

A doua teorie (mai complexă şi relativ diferită de a lui Breuil) aparţine celui mai mare specialist al secolului XX, profesorul francez A. Leroi-Gourhan (de la College de France), fiind enunţată şi argumentată detaliat în monumentala sa lucrare „*La Préhistoire de l'Art Occidental*” (Paris, 1965). Gourhan a fost totodată primul cercetător care a atras atenţia asupra poziţiei topografice speciale a tuturor acestor fresce (aşezate în locuri favorabile conservării lor), ceea ce dovedeşte nu numai importanţa deosebită ce li se acorda, dar şi dorinţa ca ele să reziste timpului. Teoria clasică susţine că aceste picturi erau destinate dansurilor rituale şi ceremoniilor de iniţiere, având deci o motivaţie magico-religioasă: „legătura dintre om şi animale pe care, desenându-le, artistul credea că le însufleţeşte, devenind astfel fraţi” (fapt argumentat prin numeroasele reprezentări de animale cu expresie umană şi figuri mixte om-animal). Noua teorie a profesorului Leroi-Gourhan susţine însă că figurile mixte constituie mai curând simbolurile interacţiunii dintre specii decât oameni mascaţi şi că arta paleolitică este legată în primul rând de diviziunea speciilor în cupluri de sexe, reprezentarea lor simbolică fiind prima încercare a oamenilor de a înţelege organizarea lumii vii.

Academii de Artă în Cuaternar

Dacă picturile din Altamira, Lascaux, Marsoulas, Hoggar sau Brandberg uimesc prin frumuseţea şi monumentalitatea lor, ca şi prin siguranţa vizibilă a tuşei artiştilor, fiind comparabile pentru timpul respectiv cu cele realizate de Michelangelo la Capela

Sixtină, în alte locuri de pe glob există opere de artă ce ridică semne de întrebare de cu totul altă natură.

Astfel, în America de Sud, pe platoul de la Marcahuasi (Peru), aflat la altitudinea de 3 800 de metri, au fost găsite stânci sculptate în formă de lei, cămile şi struţi africani (deci animale care nu au trăit niciodată pe continentul american) şi chiar făpturi preistorice, unele dispărute cu milioane de ani înaintea realizării sculpturilor. De altfel, încă din 1801 Alexander von Humboldt descoperise în America Centrală, în munţii Encaramada, în savana de lângă oraşul Cuycara şi în selva dintre râurile Cassiquiare şi Orinoco, stânci uriaşe numite de indieni „tepumereme" („pietre pictate"), pe vârfurile cărora, la înălţimi inaccesibile, sunt reprezentate animale (tigri, crocodili), stele, sori, precum şi multe desene indescifrabile, dintre care unele par siluete umane.

La începutul secolului al XX-lea a fost găsită la Tiahuanaco o reprezentare de toxodon – animal dispărut înaintea venirii omului primitiv în zonă. În 1928, expediţia Doheny descoperea în nordul Statelor Unite, la ieşirea din faimosul Grand Canyon, o vale laterală adâncă şi lipsită de viaţă, numită de indieni „Hava supai" („Pereţii pictaţi"). Impunătoarele faleze ce flanchează valea sunt literalmente acoperite cu petroglife vechi de peste 10 000 de ani, reprezentând oameni la vânătoare de mamuţi şi bizoni. În mijlocul lor se află zeci de imagini tulburătoare: tyrannosauri, stegosauri, iguanodoni, siluete desprinse parcă din albumele muzeelor de istorie naturală din Paris şi New York, după cum scria cercetătorul american Charles Berlitz. Surpriza cea mare o constituie însă peretele de la ieşirea de nord a văii, pe care este reprodusă cu exactitate harta fluviului Amazon cu toţi afluenţii săi! Lângă oraşul mexican Acámbaro au fost găsite numeroase statuete străvechi de lut, reprezentând cai, rinoceri, cămile şi dinozauri ai erei secundare (spre exemplu, brachiosauri)...

În luna august 1982, o expediţie ştiinţifică a revenit din pustiul Koolbura, situat în peninsula Cape York (statul Queensland), anunţând descoperirea urmelor unei splendide civilizaţii aborigene, care înflorise acum mai bine de 6 000 de ani în extremul nord al Australiei. Conducătoarea expediţiei, Josephine Flood, a refuzat să dea detalii asupra vestigiilor găsite (case, unelte, schelete), dar a declarat: „Picturile rupestre din zona Koolbura sunt probabil cele mai interesante descoperite până acum în lume şi vor avea un ecou mondial. După aceste

descoperiri, suntem obligaţi să rescriem preistoria Australiei.” Nici până azi datele despre Koolbura nu au fost făcute publice...

Spre deosebire de imaginile reprezentând animale sau elemente decorative şi simbolice (săgeţi, lănci, arcuri, spirale), siluetele umane sunt extrem de rare în arta paleolitică, iar atunci când apar totuşi sunt de o neaşteptată stângăcie. Uneori se întâlnesc siluete mixte om-animal, dar în general au fost descoperite forme filare constituite din linii şi puncte, cum sunt cele găsite în Garrone (Franţa) sau Oltenia şi Dobrogea (România). însă la Im Habeter şi Hoggar abundă scenele de vânătoare în care bărbaţii sunt reprezentaţi alergând şi încordându-şi arcurile sau aruncând suliţele, precum şi scene de dans ritual, în care mişcările pline de graţie şi armonie, formele zvelte, uneori sinuoase ale dansatoarelor, având panaşe stranii pe cap, evocă mai mult un balet de curte decât o sărbătoare sălbatică din Neolitic. Aceste desene cu o vechime de peste 6 000 de ani prezintă caracteristicile stilului artistic egiptean, deşi asemenea fresce au apărut în Egipt la o dată ulterioară realizării celor hoggariene. Este interesant de remarcat faptul că în reprezentările grafice humanoide din Hoggar se disting două populaţii bine diferenţiate: cea albă, mai puţin numeroasă, dar ocupând o poziţie privilegiată, şi cea neagră, găsindu-se într-o situaţie dependentă faţă de prima. Acest lucru este sugerat pregnant de una din fresce, în care personajul principal este o femeie albă în faţa căreia dansează un grup de bărbaţi, unii negri, alţii având doar feţele acoperite cu măşti negre.

Elemente deosebit de interesante pot fi remarcate la celebra pictură murală „Doamna albă”, descoperită la Brandberg (Africa de Sud-Vest) într-o peşteră de pe aşa-numitul „Munte de foc” din deşertul Namib, pictură a cărei vechime pare să atingă între 3 000 şi 5 000 de ani. Se pot observa evidente contingenţe cu stilurile egiptean, cantabric, cretan şi hoggarian (cu care boşimanii au avut, se pare, contacte). Oamenii (albi şi negri) sunt redaţi numai din profil, înveşmântaţi sumar sau purtând doar podoabe şi arme, femeile sunt egal reprezentate cu bărbaţii şi se pot observa foarte bine amănuntele anatomice. Intervin însă şi o serie de elemente care nu îşi au locul într-o pictură neolitică. Figura centrală, o femeie albă, zveltă, mai înaltă decât însoţitorii ei, este îmbrăcată în pulover pe gât şi cu mâneci, pantaloni strâmţi, mănuşi, jartiere, ciorapi, pantofi şi are părul roşu prins într-o plasă cu diamante. Oare boşimanii citeau reviste de modă

acum 5 000 de ani?! În spatele ei se află un bărbat alb care are cizme şi ţine în mână o vergea ciudată cu ţepi (identificată de Breuil cu cârja imperială egipteană). Dar el poartă o cască cu viziera prea complicată pentru a fi o simplă mască rituală (inutilă, de altfel, la o vânătoare). Prin contrast, ceilalţi bărbaţi şi femei (în marea majoritate negri) sunt goi, având doar podoabe şi arme specifice perioadei.

În desenele gravate de la Lussac-Poitou (Franţa) se pot deosebi oameni îmbrăcaţi în haine moderne (sacouri, pălării, şorturi) apreciate de Breuil ca „autentice şi inexplicabile”. Pentru că, într-adevăr, este greu de explicat de ce la ceremoniile magice sau la vânătorile din Neolitic oamenii purtau veşminte asemănătoare cu cele actuale, iar în restul timpului doar blănuri şi piei de animale! Asemănătoare sunt enigmele pe care le suscită desenele descoperite pe platoul stâncos de la Tamanrasset (Sahara de Nord – Algeria), unde pot fi văzute siluete umane îmbrăcate în costume incomode şi groase, având căşti rotunde prevăzute cu câte două vizoare foarte mari, perfect circulare.

În multe fresce şi gravuri preistorice apar şi alte aspecte stranii: elemente tehnice inexplicabile, costume sau obiecte similare cu cele folosite de astronauţi şi aviatori. Să ne reamintim faptul că în pictura rupestră siluetele umane sunt redate stângaci, filiform, chiar cele mai reuşite fiind reprezentate numai din *profil*. Totuşi, pe toate continentele au fost descoperite reprezentări ale unor fiinţe umane purtând haine greoaie şi având căşti ciudate (rotunde şi cu antene), siluete privite *din faţă* şi atingând înălţimea de 1÷6 m. Arheologii le-au considerat la început animale, dar explicaţia nu a rezistat la comparaţia cu modul obişnuit de reprezentare a animalelor. Apoi s-a „descoperit” că erau „zei”. Însă noţiunea de „zeu” nu exista în epoca pietrei, în orice caz nu sub forma în care va apărea în antichitate sau evul mediu. Oamenii erau animişti, adorând animalele, focul, Soarele sau trăsnetul, dar în nici un caz nu concepeau încă forţele naturii ca având formă şi comportament uman.

În 1979 au fost găsite în valea Cioulout (Mongolia) desene rupestre vechi de 5 500 de ani, gravate în pereţii unei galerii cu lungimea de 12 km. Ele reprezintă animale care planează deasupra Soarelui şi Lunii, oameni, şerpi şi figuri antropomorfe inexplicabile, greoaie, unele având câte trei degete la mâini şi la

picioare. În 1969, pe o stâncă din Fergana (Uzbekistan) a fost descoperit şi fotografiat un desen neolitic, reprezentând un om cu o cască sferică etanşată prevăzută cu antene; el are în spate un dispozitiv ciudat, foarte asemănător cu aparatele de respirat folosite pentru evoluţia liberă în spaţiul cosmic. Cercetătorul rus G. Şaţki descoperise încă din 1961 două desene asemănătoare. Primul, din apropierea satului Ohna (Kazahstan), reprezintă un humanoid al cărui cap este acoperit cu o cască de scafandru înconjurată de raze (în împrejurimi se găseşte exploatarea de uraniu de la Fergana...); al doilea, situat în apropierea localităţii Navoy (Uzbekistan), are peste 5 000 de ani vechime şi reprezintă oameni dotaţi cu aparate respiratorii.

O tavă găsită în El Salvador redă zborul unei fiinţe humanoide pe deasupra palmierilor, într-un vehicul lung, de forma unui trabuc. În 1956, un arheolog francez descoperea în Alpii italici un desen neolitic, reprezentând un om în haine greoaie, cu dispozitiv cilindric de respirat în spate şi cască rotundă cu vizor şi antene. În provincia iraniană Behystan a fost găsit un basorelief în care este redat Darius, „învingătorul celor zece seminţii”, salutându-l pe Ahuramazda (zeul focului). Acesta zboară pe deasupra capetelor celorlalţi într-o ladă de sub care ţâşnesc raze, iar în mâna stângă ţine o inconfundabilă manşă de pilot. La Akkad (Sumer) au fost găsite tăbliţe şi gravuri pe care erau reprezentate: stele înconjurate de raze, în jurul cărora gravitează planete de mărimi variabile; personaje purtând pe cap o stea şi fiinţe stranii care zboară pe globuri înaripate.

În 1956, cercetătorul francez Henri Lhote a descoperit la Jebbaren, în podişul Tassili (Sahara algeriană), sute de pereţi literalmente acoperiţi cu picturi şi gravuri redând mii de animale şi oameni. Printre ele şi personaje cu o vestimentaţie neobişnuită pentru acea epocă. Ele ţin în mâini verigi de care sunt fixate nişte cutii dreptunghiulare; două fiinţe omeneşti au „scafandre” prevăzute cu evidente antene parabolice fixate pe creştetul căştilor sferice (căşti şi antene ce nu pot fi asemuite cu măştile rituale sau panaşele ornamentale). Alte fresce reprezintă încă aproape 20 de asemenea personaje greoaie, cu căşti rotunde, în izbitor contrast cu perfecţiunea imaginilor de animale sălbatice. În centrul platoului, pe o stâncă solitară, tronează figura sumbră a „Marelui zeu marţian”, înalt de şase metri. Acesta este îmbrăcat într-un costum asemănător celui spaţial, complet etanşat (fără cusături), pe ai cărui umeri masivi se sprijină o

cască (prinsă de costum printr-o articulaţie), care are câteva fante în dreptul nasului şi gurii. Specialiştii afirmă că uriaşa siluetă dovedeşte un remarcabil simţ al perspectivei în spaţiu şi că pentru epoca respectivă o asemenea „costumaţie” este greu de justificat.

Picturi reprezentând personaje asemănătoare au fost găsite în regiunea Tulare (California). Astfel, în Inyo-County, într-o peşteră cu pereţii acoperiţi de picturi, se poate distinge o reprezentare care cu greu ar putea primi o altă semnificaţie decât cea a unei rigle de calcul cu rama dublă. În peşterile din Suedia şi Norvegia au fost descoperite picturi neolitice reprezentând humanoizi cu capetele rotunde, mari şi uniforme, fără trăsături distincte, precum şi obiecte aeriene cu aripi, care nu pot fi asemuite cu păsări. Arheologul E. Anati a găsit pe stâncile de la Val Camonica (Elveţia) desene reprezentând oameni îmbrăcaţi în costume asemănătoare actualelor combinezoane de aviaţie. Pe cap au căşti rotunde prevăzute cu „antene”, iar în mâini ţin obiecte triunghiulare. Ce sunt aceste „căşti”? Au rol de protecţie, iar „antenele” sunt „elemente de podoabă”?

La Kun-Ming (provincia Yunan – China), de pe fundul unui lac aflat în apropierea oraşului, s-au ridicat la suprafaţă, cu ocazia unui cutremur, câteva piramide de piatră pe care erau săpate ciudate maşini cilindrice-fusiforme, orientate în zbor spre cer (chinezii cunosc racheta propulsată cu praf de puşcă de peste 2 000 de ani). În Rusia s-a descoperit un basorelief reprezentând un obiect asemănător unei „nave spaţiale”, formată din 10 sfere lipite între ele, aşezate pe un cadru dreptunghiular susţinut de doi stâlpi masivi, deasupra cărora sunt plasate alte câteva sfere mai mici, dispuse simetric.

În 1913 şi, mai recent, între 1969 şi 1970, au fost găsite numeroase gravuri rupestre de acest gen în masivul Air (la Kori Taguei – Nigeria), studiate de cercetătorii francezi ai Institutului „ORTSOM”, care au sesizat că în apropiere se află o bogată exploatare de uraniu. Desenele reprezintă, printre altele, un personaj humanoid având acelaşi ciudat costum-combinezon cu pantaloni bufanţi şi cizme asemănătoare celor de aviator, o cască rotundă cu obişnuitele antene, precum şi alte elemente tehnice dispuse pe partea centrală a costumului...

În Guatemala a fost găsit un basorelief, vechi de peste 4 000 de ani, reprezentând două personaje în mărime naturală: un om

cu plete şi barbă, îngenuncheat în faţa unei fiinţe stranii care stă în picioare, cu mâinile în şolduri. De această dată, orice confuzie este exclusă: personajul poartă un inconfundabil costum de scafandru-greu, compus din cizme înalte, pantaloni bufanţi, bluză semirigidă cu centură şi cadran rotund în partea stângă a pieptului, mănuşi speciale, cu un singur deget (asemănătoare cu cele de box), garnituri de etanşeizare la încheieturi, genunchi şi mijloc. O altă garnitură face legătura la casca rotundă cu vizetă nituită (prin al cărei geam se pot remarca ochiul şi nasul redate foarte clar) având un „bot” cilindric asemănător cartuşelor filtrante de la măştile de gaze. De la cască, pornind dintr-un adaptor rotund, pleacă un furtun elastic spre rezervorul prins pe spate. Or, toate aceste elemente de îmbrăcăminte erau total necunoscute în acea regiune în antichitate, fiind nu numai inutile, dar şi imposibil de purtat în clima tropicală fără a fi complet etanşeizate şi presurizate! Până şi în partea opusă a globului, în izolata Australie, au fost descoperite astfel de gravuri rupestre, la Delamer. Vechi de 10 – 12 000 de ani, ele reprezintă personaje care poartă costume de imersiune, groase, etanşe şi, desigur, obişnuitele căşti rotunde de scafandru. Dar în torida climă australiană băştinaşii nu au avut niciodată haine sau podoabe capilare de acest gen.

În sfârşit, un ultim exemplu de desene ciudate îl constituie grupul celor descoperite pe stâncile Insulei Paştelui. Aici, pe vârful celui mai înalt vulcan, Rano Kao, se găsesc ruinele lui Orongo („Satul Oamenilor-Păsări”), în faţa căruia, la câteva sute de metri în largul oceanului, se află Motunui („Insula Oamenilor-Păsări”). În ambele locuri se găsesc gravate în lava dură chipuri ciudate de oameni cu aripi şi cap de pasăre, având un cioc lung şi plin de dinţi şi, uneori, ţinând în vârful aripii un ou (toate acestea fiind elementele tradiţionale foarte cunoscute, dar încă inexplicabile, ale Insulei Paştelui). Dar singura pasăre cu dinţi de pe Terra a fost *Archaeopteryx lithographica*, ce a trăit în Jurasic şi pe care pascuanii n-aveau de unde să o cunoască. Alte personaje au însă corpuri greoaie şi masive, capete mari, rotunde, cu ochii circulari şi privirea de o fixitate stranie. Vechimea acestor desene este apreciată la aproape 2 000 de ani.

Toate reprezentările de acest gen de pe glob conţin similitudini evidente: costumele greoaie, căştile rotunde cu antene şi vizoare, mănuşi, pantaloni bufanţi şi aparate ciudate în

spate. Oare oamenii cavernelor din toate continentele şi din cele mai izolate insule, din munţii inaccesibili şi junglele de nepătruns urmaseră toţi aceleaşi cursuri de pictură şi gravură, sau îşi făceau vizite reciproce pentru a schimba idei şi impresii artistice?! Dacă asemenea costume reprezintă haine şi măşti rituale, de ce sunt redate identic, chiar şi în locuri a căror climă nu a permis niciodată să se poarte îmbrăcăminte? Dacă oamenii primitivi le-au desenat astfel datorită „stângăciei” lor, cum se poate ca tot ei să fi creat operele de artă din Altamira, Lascaux, Tassili şi Marsoulas? Oare este chiar atât de inadmisibilă ipoteza că aceste desene rupestre sunt reproduceri a ceea ce *au văzut* oamenii în realitate: astronauţi în costume spaţiale, coborând din vehicule zburătoare?

Straniile statuete neolitice

În Paleolitic şi Neolitic, mica sculptură avea, se pare, o largă răspândire, dar, statuetele fiind executate din materiale fragile (os, corn, lemn, argilă şi calcar, extrem de rar din piatră dură), majoritatea au fost distruse de timp, cele care s-au păstrat fiind destul de prost conservate. S-a început probabil cu figurine modelate din argilă, generalizându-se apoi sculptura în os şi fildeş, cea în lemn fiind destul de puţin cunoscută astăzi datorită faptului că acesta era materialul cel mai puţin rezistent la degradare. Statuetele aveau, în general, subiecte animaliere sau erau idoli feminini stilizaţi cu stângăcie. Mai rar, şi tot atât de imperfecte în Paleolitic, apar reprezentări de obiecte, arme şi figuri bărbăteşti. Chiar şi în Neolitic (cu 1 000 – 2 000 de ani î.e.n.) statuetele din Europa şi Africa rămân destul de puţin reuşite; în timp ce în America de Sud – mayaşii, incaşii, olmecii, în Orient – sumerienii şi egiptenii, iar în Asia – hinduşii şi chinezii începuseră să realizeze adevărate opere de artă, uimitoare prin fineţea execuţiei şi mai ales prin diversitatea subiectelor.

Provenind dintr-o perioadă de timp întinsă pe aproape 15 000 de ani şi acoperind vaste teritorii geografice, s-au descoperit însă unele statuete, figurine, machete de fiinţe şi obiecte, a căror stranie nepotrivire cu timpul şi locurile cărora le aparţin ridică probleme spinoase în faţa arheologilor... La Ierihon (Israel), unde o parte a caselor construite din piatră erau semisferice, identice

cupolelor cazematelor moderne (deşi vechi de 12 400 de ani), s-au găsit în morminte capete modelate din ghips, vechi de peste 9 000 de ani. Dar apariţia şi răspândirea olăritului şi a prelucrării obiectelor din ghips sau argilă în Orientul Apropiat şi Mijlociu datează din anii 6000 î.e.n., deci aceste capete (singurele rămase din acea perioadă) nu puteau fi făcute de autohtoni. Cu atât mai mult cu cât ele prezintă o stranie varietate de tipuri şi caractere somatice (nasuri lungi şi drepte, frunţi înalte sau bombate, ochi bulbucaţi sau oblici, buze groase sau subţiri, pomeţi proeminenţi) care nu aveau cum să le fie cunoscute locuitorilor acelei regiuni şi nu se potrivesc concepţiei noastre despre fizicul oamenilor preistorici!

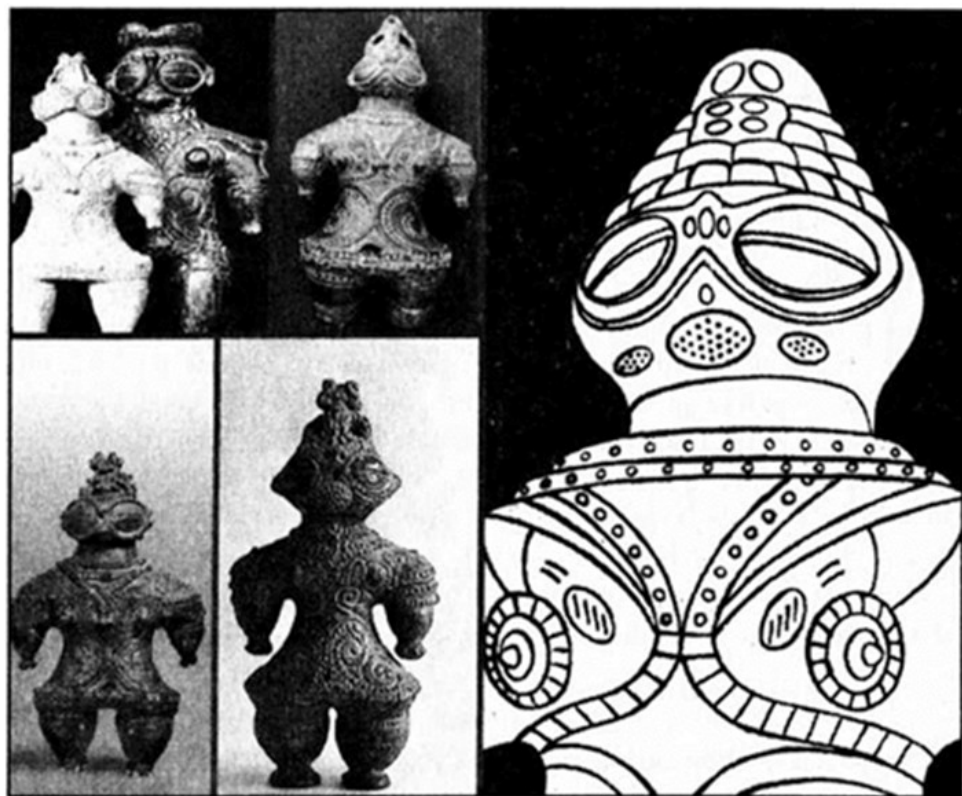
Sumerienii au făurit cu patru milenii în urmă remarcabile opere de artă, cum ar fi cele descoperite la Uruk şi Babilon: un cerb atacat de lupi şi un car de luptă cu caii mânaţi de vizitiul privind înspăimântat doi războinici încleştaţi în luptă în partea din spate a carului. Acum peste 4 500 de ani, tot sumerienii realizau însă ciudate machete ale unor locuinţe care trezesc stranii analogii cu obişnuitele cazemate antiatomice din zilele noastre: semisferice, masive şi având o singură uşă joasă, complex înrămată, identică ambrazurilor moderne. Oare de ce făureau artiştii Sumerului astfel de machete greoaie, inestetice şi inutile în acea perioadă? Au ele vreo legătură cu imnurile sumeriene ce aminteau că zeii lor războinici (Marduk, în special) aruncau fulgere sclipitoare şi ploi de foc asupra duşmanilor şi descriau înălţarea zeiţei Inanna în cer răspândind o lumină orbitoare ce distrugea casele? Desigur, încă din preistorie, oamenii dădeau foc aşezărilor duşmane, iar trăsnetele distrugeau casele, dar de unde ştiau sumerienii că *lumina* şi „ploaia de foc” (căldura) pot pătrunde *prin* zidurile cetăţilor şi pot distruge viaţa din interiorul lor? Oare nu sunt acestea efectele radiaţiilor luminoase şi calorice ale exploziilor atomice?!

La Gumelniţa (România) au fost găsite mai multe figurine de lut vechi de peste 6 000 de ani. Printre ele, unele reprezintă mese rotunde, scaune cu spătar înalt şi chiar adevărate fotolii cu braţe. Este greu de crezut că vânătorii din Neolitic ţineau atât de mult la confort, deoarece, după cum se ştie, scaunele au apărut abia mai târziu, în Egiptul antic, şi nu erau foarte răspândite nici în antichitate, fiind un atribut caracteristic regalităţii şi clerului, o dovadă de bogăţie şi putere.

Statuetele „Gangu”, găsite în oraşul Kamukai şi atribuite culturii „Djemon” (veche de 7 – 8 000 de ani), înfăţişează personaje îmbrăcate în costume fără cusături, prevăzute cu garnituri de etanşare între căşti şi costume, cu vizoare rotunde, identice cu cele ale „Marelui zeu marţian” din Tassili. Cercetătorul rus A. Kazanţev scria: „Asemănarea exterioară cu «Marţianul» lui Lhote este frapantă şi tulburătoare...”.

Statuetele „Dogu”, descoperite în munţii provinciei japoneze Aomori, au vechimea de până la 6 000 de ani. După Al Doilea Război Mondial au fost găsite zeci de asemenea figurine sculptate în piatră dură, cu o adevărată manie a detaliilor. Acurateţea operelor sculptorilor anonimi a provocat uimirea oamenilor de ştiinţă, care nu îşi pot încă explica modul în care au fost realizate şi finisate numai cu ajutorul uneltelor de piatră, singurele cunoscute în Neolitic. În ultimele decenii însă, multe reviste ştiinţifice britanice, franceze, americane şi japoneze au acordat spaţii ample studiilor prin care arheologul japonez doctorul Y. Matsumura, cercetătorul californian K. Zeissing şi A. Kazanţev au evidenţiat şi demonstrat că aceste ciudate statuete prezintă o costumaţie cu interesante „detalii tehnice”. Căştile rotunde, echipate cu antene, lanternă, vizoare cu monturi speciale şi filtre de lumină, difuzoare şi filtre respiratorii, sunt legate prin articulaţii flexibile de costumele tip semirigid, dotate cu aparate de presurizare, toate aceste elemente fiind similare echipamentelor spaţiale folosite în zilele noastre de astronauţi. Când Karl Zeissing şi-a trimis studiul la N.A.S.A., aceasta (în mod surprinzător) l-a apreciat pozitiv, răspunzându-i oficial: „Specialiştii noştri consideră că ipoteza asupra costumului-armură prezentat în documentele pe care aţi binevoit să ni le trimiteţi este extrem de interesantă. De altfel, o îmbrăcăminte similară este deja elaborată şi a fost supusă aprobării Direcţiei Centrale N.A.S.A., ea fiind în prezent în curs de perfecţionare (a devenit standard abia în 1995 – *n.a.*). Adăugăm, de asemenea, că anumite detalii prezentate de comunicarea dumneavoastră şi figurând în fotografii, cum ar fi modul de îmbinare al acestor elemente, monturile vizoarelor, articulaţiile flexibile, şarnierele sferice şi conservatoarele de presiune, sunt introduse în «îmbrăcămintea dură» realizată de Direcţia Specială a Echipamentului Navelor Cosmice (...)”. Conservatoarele de presiune menţionate în răspunsul N.A.S.A. (mici elipse haşurate pe pieptul şi membrele statuetelor) sunt tipice pentru costumele

presurizate, având rolul de a preveni accidentele de tip „Squeeze” – depresurizare bruscă a costumului, ceea ce are ca efect aspirarea corpului de către cască, transformată într-o teribilă ventuză.

Statuete* Dogu *(Japonia), vechi de 6 000 de ani (arhiva autorului).

De cealaltă parte a globului, în Peru, au fost descoperite, la Mochica, măşti funerare, statuete, figurine şi basoreliefuri aparţinând civilizaţiei incaşe „moche” şi datând de prin anii 1500 î.e.n. Ele prezintă o stranie multitudine de tipuri rasiale şi somatice, a căror prezenţă este inexplicabilă pentru locul şi timpul respectiv: arabi, negri, evrei, mongoli, japonezi, greci şi scandinavi, care, teoretic, au ajuns în Peru abia după conquistadorii lui Pizarro. Unele statuete sunt sculptate în piatră,

altele (în special majoritatea măştilor funerare) sunt realizate din jad verde de o provenienţă necunoscută.

În Bolivia, la Tiahuanaco, s-au descoperit statuete sau chipuri umane din piatră prezentând o inexplicabilă „reuniune” de fizionomii: buze groase sau subţiri ca o lamă de cuţit, urechi mari şi grosolane sau delicate şi perfect proporţionate, nasuri lungi sau încovoiate, ochi bulbucaţi sau prelungi, trăsăturile feţei fine sau aspre. Unele statuete au capetele acoperite cu „căşti curioase”, rotunde, cu o mulţime de accesorii neidentificabile (ţepi, bile, cercuri, triunghiuri). În anii 1970 – 1979, în Kazahstan, au fost găsite obiecte metalice antice, printre care o mică statuetă făcută din bronz şi foarte veche. Ea reprezintă o fiinţă humanoidă, îmbrăcată într-un straniu combinezon greoi, ce formează corp comun cu casca de pe cap şi este prevăzut cu „cizme” şi „mănuşi” ajustate etanş.

Desene gigantice pe sol

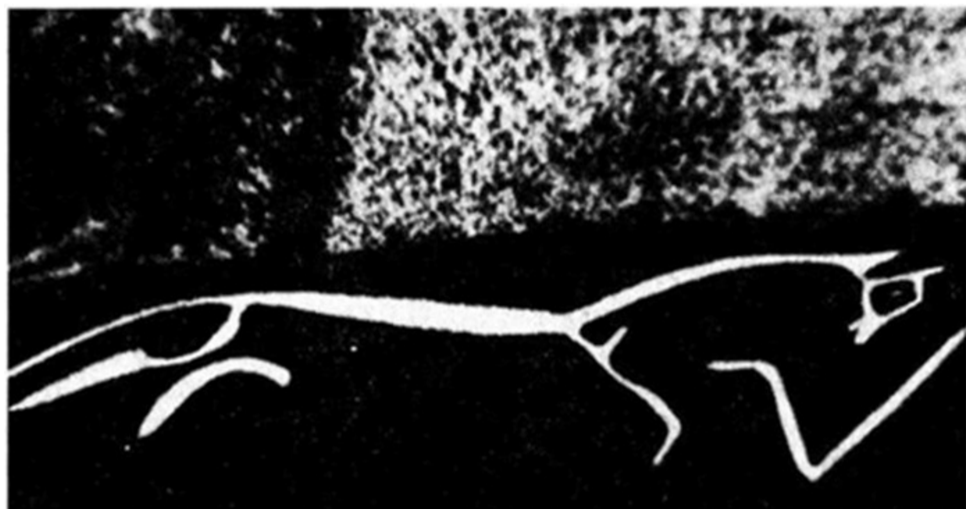
Statuetele preistorice impresionează prin elementele lor „tehnice”, prin mesajul artistic ce dezvăluie idei înaintate sau, pur şi simplu, prin nepotrivirea subiectelor prezentate (zoomorfe, antropomorfe sau „tehnice”) cu perioada în care au fost create şi locurile unde au fost descoperite. Există însă şi unele reprezentări grafice de-a dreptul uluitoare, care, deşi sunt astăzi destul de cunoscute, rămân în continuare tot atât de misterioase: giganticele „gravuri pe sol”, cele mai impresionante şi stranii opere de artă preistorică ale omenirii în domeniul graficii. Ele sunt realizate de obicei prin decuparea unor porţiuni trasate în prealabil pe sol sau chiar prin sculptare în stâncă şi au (indiferent de locul unde au fost găsite) câteva puncte comune:

- dimensiunile uriaşe (mergând de la câteva zeci de metri până la câţiva kilometri suprafaţă sau lungime);
- faptul că nu pot fi observate în întregime şi identificate, decât de la mari înălţimi (cuprinse între 200 şi 2 000 de metri), executarea lor neputând fi coordonată teoretic decât dintr-un aparat de zbor, comunicându-se probabil cu solul prin staţii-radio;
- imposibilitatea identificării, măcar aproximative, a datei la care au fost realizate (astfel că au fost *convenţional*

atribuite culturilor de la care s-au descoperit urme în apropiere, metodă ce nu excelează prin precizie şi spirit ştiinţific).

De pildă, în Insula Paştelui, pe drumul ce duce spre valea Hanga-o-Teo, a fost cioplit în lava dură un şarpe uriaş, încolăcit, având crestături adânci, rotunde, de-a lungul şirei spinării. El seamănă perfect cu o specie de crotal din America de Sud, animale veninoase, cu cap turtit şi arcade proeminente, periculoşii „culebra”.

În sudul Angliei, în valea dintre oraşele Oxford şi Swindon, se află celebrul „Cal alb de la Abingdon” (sau Uffington). Desenul, având 110 metri lungime, a fost realizat prin decuparea unui strat adânc de gazon de sub care a apărut suprafaţa orbitor de albă a cretei ce formează de fapt solul. „Calul” este stilizat cu un surprinzător rafinament artistic, într-o manieră ce poate fi calificată drept „modernă”. Datorită faptului că în apropiere s-au descoperit resturile unor aşezări celte din epoca fierului, în care au fost găsite monede având imprimate imagini asemănătoare, s-a presupus că uriaşul desen este opera triburilor de călăreţi celţi care au trăit în acele locuri cu peste 2 000 de ani în urmă. Sub aspect tehnic însă, realizarea lui rămâne inexplicabilă, indiferent de perioada ei istorică, deoarece desenul poate fi văzut destul de bine numai de pe vârfurile unor coline situate la distanţe variind

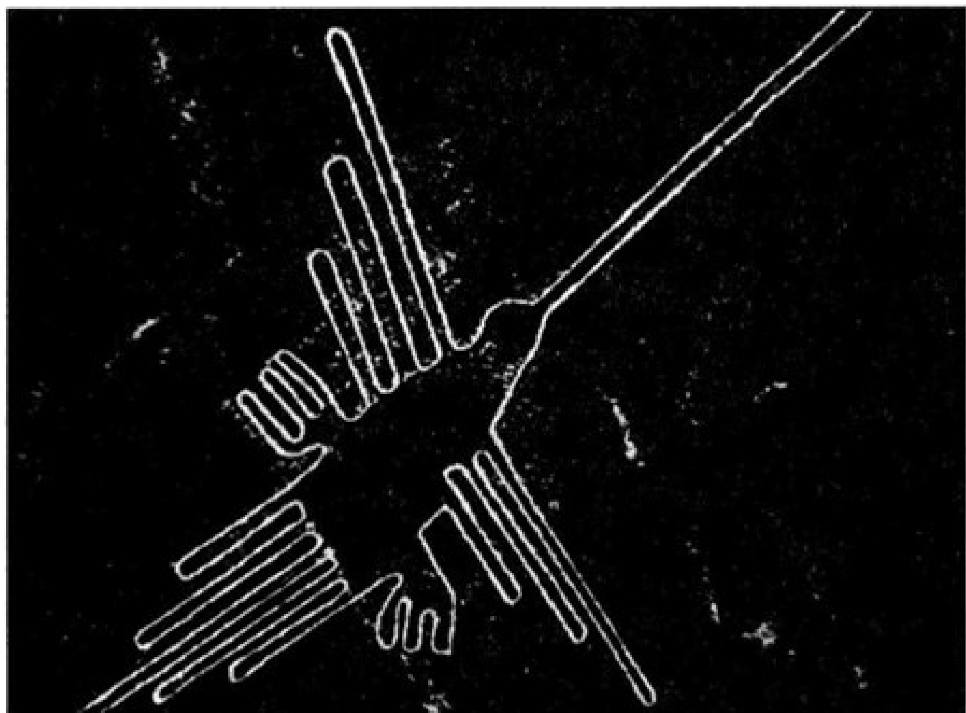
între 800 şi 3 000 de metri, astfel că, în cazul în care celţii ar fi condus trasarea lui din acele locuri, ar fi avut nevoie de telemetre de mare precizie, teodolite, ingineri topografi şi, în special, de staţii de radio sau telefoane, pentru a transmite coordonatele şi relevmentele necesare celor care îl executau. În orice caz, desenul se dezvăluie în toată splendoarea lui numai privit din avion, de la o înălţime de 800-1000 de metri, şi este atât de clar conturat, încât în Al Doilea Război Mondial a trebuit să fie camuflat, pentru a nu servi drept reper piloţilor din Luftwaffe...

În comitatul Somerset, o mlaştină a fost secată, astfel încât contururile canalelor şi porţiunilor secate să reproducă o parte din harta bolţii cereşti, iar lângă Cambridge, pe colinele Gog şi Magog, se găsesc câteva figuri stranii, uriaşe, în timp ce la Cerne Abbas se remarcă o gigantică siluetă humanoidă. „Desenele pe sol” din Anglia nu au putut fi atribuite unei civilizaţii sau unei perioade de timp bine definite, savanţii britanici declarând doar că ele sunt „extrem de vechi”, poate contemporane cu desenele de la Nazca.

Giganticele, controversatele şi, bineînţeles, inexplicabilele desene de la Nazca se află în valea dintre oraşele peruviene Nazca şi Palpa, a cărei suprafaţă măsoară 120 km^2 (având o lungime de 60 km şi o lăţime de 2 km) şi pe un podiş din apropiere. La realizarea lor, după trasarea liniilor de contur s-au practicat şanţuri adânci de 40 cm în stratul de sol cafeniu-roşcat (format de milioane de pietre mari şi ruginii), iar dedesubt a apărut stratul de pământ galben-nisipos, ce formează prin contrast imaginile: figuri geometrice şi reprezentări animaliere.

Prima categorie cuprinde dreptunghiuri, trapeze, pătrate, triunghiuri, gigantice „piste” perfect rectilinii, cu lungimea de 1÷10 km (s-a calculat că la o pistă lungă de 8 km, devierile de pe linia dreaptă sunt de... 1-2 centimetri!). Toate aceste piste se întrerup brusc, fiind parcă tăiate de o secure uriaşă. Multe se sfârşesc la marginea falezelor sau prăpăstiilor, ceea ce a eliminat ipoteza că ar fi fost drumuri. De-a lungul unora dintre ele s-au găsit rămăşiţele unor „borne” de piatră riguros aşezate la 1,5 m distanţă una de alta... De altfel, unul dintre punctele nodale ale sistemului formează o suprafaţă surprinzător de asemănătoare cu cosmodromul de la Cape Kennedy. Într-adevăr, cosmodromurile şi aeroporturile militare moderne, destinate aparatelor de zbor supersonice, au ca elemente specifice mai

multe piste convergând spre o serie de puncte nodale, precum şi anumite suprafeţe trapezoidale caracteristice, folosite ca repere orientative la aterizare. Toate aceste elemente apar şi în suprafaţa amintită de la Nazca, pistele fiind tăiate de zigzaguri uriaşe. În apropierea nodului central de întretăiere a patru gigantice piste principale există chiar şi un reper format din cercuri concentrice, indicând o a cincea pistă oblică, flancată de alte două piste paralele, mai puţin pronunţate (caracteristicile piste „secundare” din marile aeroporturi). În ceea ce priveşte bornele de piatră, orice pilot este ispitit să le asocieze automat cu imaginea atât de familiară a balizelor de aterizare. S-a constatat că o pistă are dimensiunile exacte de 1 700 de metri lungime şi 50 de metri lăţime. Ele sunt amplasate într-o zonă ideală pentru un aeroport: un platou înalt, relativ plat, arid, compus din piatră dură, deci un suport rezistent la cele mai grele aeronave, lipsit de vegetaţie care să le stingherească orientarea şi manevrele, dar aprovizionat cu apă de râul Nazca (astăzi secat), fără denivelări prea mari ale suprafeţei pistelor principale, fără piscuri sau coline înalte în jur, care să pericliteze aterizările şi decolările sau tururile de pistă şi să complice reperarea.

Faimosul „colibri” de la Nazca (Peru), lung de 150 metri, filmat de la 870 metri altitudine (arhivele Comisiei Humboldt).

Gravurile cuprind figuri de animale şi oameni realizate la aceeaşi scară gigantică şi în aceeaşi manieră deconcertantă, dintr-o singură linie continuă care nu se intersectează niciodată... Astfel, se pot distinge 18 reprezentări de păsări (printre care un colibri, un răţoi, o pasăre de mare lungă de 150 de metri şi, în sfârşit, uriaşa fregată ale cărei aripi se întind pe câteva sute de metri), un păianjen de 50 de metri, reptile, precum şi o maimuţă din specia „maimuţelor urlătoare” (care trăiesc în pădurile andine, la 330 km distanţă de Nazca). Această maimuţă se întinde pe o suprafaţă egală cu cea a unui stadion (numai laba stângă măsurând 14 m lăţime) şi a fost desenată fără să i se respecte anatomia: spirala cozii se răsuceşte în sus (invers decât în realitate), iar o labă are doar patru degete, inadvertenţă ce revine stăruitor la toate desenele de mâini antropomorfice.

În tot complexul grafic de la Nazca nu există decât o singură imagine humanoidă, reprezentând o făptură cu ochii mari şi rotunzi, imprimată pe o porţiune de teren mai înaltă şi considerată „anterioară perioadei Nazca”. Ultimele apariţii sunt uriaşele balene, unele având mâini de om, altele purtând pe înotătoare cranii omeneşti. Ele au constituit principalul argument al teoriei care atribuie desenele de pe sol civilizaţiei preincaşe Nazca, apărută în anii 100 î.e.n., dispărută în anii 700 e.n. şi atingând maxima înflorire în perioada 200 – 400 e.n. Aceasta deoarece vasele ceramice ale acestei civilizaţii (vase al căror nivel artistic a rămas neegalat în cele două Americi) conţin, printre alte reprezentări, atât pe cele ale unor balene cu mâini antropomorfice apucând capete de om, cât şi cealaltă variantă, balene cu gura roşie sub care atârnă capete de om şi alte obiecte nedefinite. S-a demonstrat că, într-adevăr, civilizaţia Nazca avea atât cultul balenelor (curios pentru locuitorii munţilor, oameni care nu plecau pe mare niciodată), cât şi pe cel al vânătorii de capete. Faptul este straniu, pentru că acesta era singurul popor amerindian ce afirma că elementele vitale ale omului se află în creier şi nu în inimă, aşa cum credeau toţi ceilalţi, inclusiv vecinii lor mayaşii. În afară de balenă, vânătorii de capete divinizau şi condorul, rămas până astăzi simbolul dorinţei neînfrânate de libertate a semeţilor indieni din Anzi. Această dualitate mamifer acvatic-pasăre (ambele stăpâne de necontestat ale mediului lor de viaţă) provoacă o relativă derută prin simbolistica ei încă nedescifrată, dar trebuie să ne amintim că aztecii şi mayaşii aveau alte cupluri simbol (vultur-şarpe sau jaguar-şarpe) tot atât de inexplicabile.

Vasele din perioadele de mijloc şi târzii (200 – 500 e.n., respectiv 500 – 700 e.n.) ale culturii Nazca sunt pictate cu siluete de animale având apendice asemănătoare celor apărute la unele desene de pe sol. Cunoscându-se importanţa deosebită pe care o acordau aceşti oameni fertilităţii solului lor arid şi constatându-se, în 1968, că unele linii de la Nazca sunt îndreptate spre poziţiile de solstiţiu (de vară şi iarnă) ale Soarelui şi Lunii în perioada antică sau spre punctele de răsărit şi apus ale câtorva stele mai luminoase, iar figurile de animale reprezintă, se pare, alegoriile diferitelor constelaţii (ale căror apariţii pe bolta cerească indicau epocile ploioase şi perioadele de „campanii agricole”), s-a afirmat că aceste desene ar constitui un fel de

calendar agricol, accesibil numai unor iniţiaţi, probabil preoţii celor două divinităţi animaliere amintite.

La acest punct intervine însă una dintre cele mai dificile întrebări puse arheologilor: cum au fost realizate aceste gigantice desene? Datorită dimensiunilor ieşite din comun, ele sunt vizibile în întregime doar de la înălţimi de peste 800 de metri; or, în împrejurimi nu există munţi sau dealuri care să permită o asemenea operaţie. În acelaşi timp, ele nu puteau fi trasate de pe sol după o schiţă la scară mică, având coordonatele amănunţite ale lucrărilor, pentru că, dat fiind terenul neregulat, ar fi fost nevoie de telemetre, teodolite şi alte instrumente topografice pentru a trasa şi delimita contururile. Deci, rămâne doar ipoteza potrivit căreia lucrările au fost coordonate din aer, după cum au căzut de acord toţi specialiştii. Dar cum se înălţau preincaşii în aer?

S-a considerat că se foloseau zmeie uriaşe sau baloane umplute cu aer cald, ipoteză sprijinită de cercetătoarea germană Maria Reiche, care a studiat 50 de ani aceste desene. Astfel că, în toamna anului 1975, s-a efectuat la Nazca o experienţă gen „Kon-Tiki”: doi „piloţi” s-au înălţat în aer cu un balon numit „Condor I”, construit din ţesături, frânghii şi materiale fabricate după metodele precolumbiene. Prima încercare a fost un eşec, deoarece balonul (care se ridicase la 200 de metri înălţime) a fost prins brusc de un curent violent de aer şi trântit la pământ. A doua încercare a reuşit relativ, căci balonul s-a ridicat la 400 de metri şi s-a menţinut 18 minute în zbor, parcurgând distanţa de 14 kilometri, dar de această dată nu a avut echipaj. În orice caz, se părea că problema a fost rezolvată. Dar... umflarea şi ridicarea balonului au fost „stimulate” cu butan, iar aparatul nu s-a menţinut multă vreme în zbor şi nu a putut staţiona la punct fix.

Desenele au fost probabil trasate de la 500 – 1 500 de metri, într-o perioadă îndelungată de timp, dintr-un aparat ce staţiona la punct fix, pentru a permite calculul precis al coordonatelor. Aceste operaţii nu se puteau efectua dintr-un balon sau zmeu, imposibil de ţinut „captive” (căci nu ar fi rezistat nici o frânghie-ancoră) şi cu atât mai puţin stabile (regiunea este bântuită de vânturi puternice şi bruşte). Nici un balon nu putea să se deplaseze *contra* vântului, să urce şi să coboare cu uşurinţă în mod permanent şi să se menţină o lungă perioadă de timp în aer, pentru că şi-ar fi consumat repede tot lestul la schimbările

de nivel, în afara cazului în care era un Zeppelin dotat cu motoare şi cârmă (chiar şi el, expus la accidente în regiuni furtunoase). Presupunând prin absurd că toate aceste probleme ar fi fost rezolvate de „balonul” indienilor, mai rămân totuşi două puncte inexplicabile: aparatele cu care s-au făcut măsurătorile şi, mai ales, modul în care au fost *transmise* coordonatele celor de jos, la câteva sute de metri distanţă, dominând urletul vântului. Desigur, un arheolog poate admite mai curând că un indian se distra trasând piste de 8 km din balon decât că aceste piste au fost realizate de (sau după indicaţiile unor) fiinţe ce dispuneau de aparate de zbor moderne şi care nu puteau fi în nici un caz indienii! De altfel, legendele acestor popoare afirmă că întemeietorul primei lor dinastii conducătoare, Mango Guella, şi soţia sa veneau din cer...

Ar fi fost o adevărată nebunie ca preincaşii să-şi facă un astfel de „calendar agricol”, care necesită pentru fiecare consultare a sa o plimbare nu tocmai comodă a preoţilor iniţiaţi la sute de metri înălţime, cu riscul de a fi striviţi sau purtaţi spre ocean de vânturile puternice. Este tot atât de sigur că aceste desene nu au avut doar un scop decorativ, o simplă repetare la scară gigantică a celor de pe vasele descoperite.

Savanta germană Maria Reiche a publicat încă de acum cinci decenii studiile „*The Mysterious Markings of Nazca*” (New York, 1947) şi „*Mystery on the Desert*” (Lima, 1949), dar nu a oferit explicaţii plauzibile privind modalitatea şi mijloacele de realizare a giganticelor vestigii, perioada preistorică sau scopul în care au fost gravate şi nu a putut demonstra că ele au fost trasate de amerindieni. Practic, după lectura acestor studii, se poate ajunge la o singură concluzie certă: „enigmele” sunt din ce în ce mai... enigmatice, rezistând cu încăpăţânare oricăror noi (şi mereu contradictorii) „clarificări ştiinţifice definitive”. Toate încercările de a sprijini teoriile Mariei Reiche prin demonstraţii practice şi argumentaţii ştiinţifice au eşuat lamentabil, ca în cazul faimosului „zmeu sau balon incaş”, care *nu* ar fi putut decola, ateriza, zbura dirijat, staţiona la punct fix sau transporta oameni la bord şi *nu* ar fi avut mijloace de comunicaţie cu solul sau motoare care să-i permită zborul contrar curenţilor atmosferici. Explicaţia privind destinaţia de „calendar agricol-astronomic” a desenelor s-a dovedit de asemenea lipsită de realism: nu numai că ele nu sunt vizibile (deci utilizabile) de pe sol, dar poziţia lor nici măcar nu corespunde cu cea a constelaţiilor spre care se

presupune că sunt îndreptate. Afirmaţia potrivit căreia ele corespund „poziţiei din perioada respectivă” este destul de stranie, ţinând seama de faptul că „perioada respectivă” istorică este... necunoscută.

În sfârşit, este de-a dreptul remarcabilă uluitoarea explicaţie privind modul de trasare a pistelor rectilinii. Maria Reiche afirmă că ele au fost realizate de indieni cu... piciorul, iar în sprijinul „teoriei” sale aduce „convingătorul” argument potrivit căruia unul dintre indienii ce însoţeau expediţia sa putea „trasa” cu piciorul „linii drepte foarte lungi”. Cercetătoarea omite să menţioneze însă faptul că acele „foarte lungi linii drepte” aveau doar 3-5 m şi nu erau chiar atât de drepte! Or, pistele în discuţie au 10 km lungime şi au fost săpate la peste 50 cm adâncime, într-un sol stâncos atât de dur, încât a reuşit să spargă în câteva zile cauciucurile groase ale jeepurilor militare folosite în expediţie, deci realizarea lor într-o asemenea manieră presupune un „picior-minune” având rezistenţa unei lame de buldozer!

Enigmele de la Nazca nu sunt însă singurele de acest gen din America de Sud. În deşertul San Pietro din Chile au fost descoperite, pe nişte dealuri stâncoase şi aride, gravuri lungi de zeci de metri reprezentând fiinţe humanoide cu aripi, figuri geometrice (cercuri, triunghiuri, pătrate, heptagoane), precum şi câteva inscripţii săpate în piatră, având litere de peste doi metri lungime, asemănătoare cu cele ale alfabetului runic. Or, în deşertul San Pietro nu s-au găsit urme de viaţă, condiţiile fiind total improprii (temperaturi de +50° C ziua şi -10° C noaptea, lipsa oricăror surse de apă pe suprafeţe de sute de kilometri pătraţi etc.).

La sfârşitul anului 1979, survolând cu avioanele provincia Arequipa (Peru), o expediţie ştiinţifică a observat întâmplător gigantice desene trasate pe sol, replică fidelă a celor de la Nazca. Ele se află în deserturile Majes şi Sihuas, situate la 1 000 km sud-est de Lima şi la câteva sute de kilometri distanţă de Nazca, iar studierea lor amănunţită de la sol a început în februarie 1980. Până în prezent, specialiştii au constatat că maniera de realizare a acestor desene este asemănătoare cu cea aplicată la Nazca (săpare de şanţuri în sol), dar au stabilit că vechimea lor trece de 3 000 de ani, caracterizându-le ca fiind „în mod cert preincaşe”.

Cercetarea la sol a zonelor Majes şi Sihuas a dus la descoperirea a 30 de reprezentări de animale (păsări, reptile,

maimuţe şi feline), cu lungimi cuprinse între 30 şi 60 de metri, dintre care se remarcă un gigantic şarpe lung de 72 de metri şi lat de aproape 2 metri. Acest element zoomorf, şarpele, este inexistent la Nazca şi nu constituie unica deosebire între cele două grupuri de desene: la Majes-Sihuas nu apar reprezentările de balene, mâinile antropomorfice, cordonul ombilical al unor animale sau mâna-simbol cu patru degete, după cum nu apar nici reprezentări humanoide sau piste de aterizare. În schimb, aici există 14 cercuri uriaşe, cu diametre de până la 40 de metri, de fapt adevărate platforme perfect circulare în interiorul cărora solul pietros a fost tasat până s-a întărit ca betonul (de altfel, aceste platforme, vizibile de la 500 de metri altitudine, au fost curent folosite la aterizare de elicopterele expediţiei).

În apropiere, pe nişte mici înălţimi, două puternice fortificaţii, cu ziduri groase de 5 – 6 metri, construite din roci vulcanice sunt atât de ruinate şi erodate de timp, încât (ţinând cont de rezistenţa neobişnuită a lavei vulcanice pietrificate) vechimea acestor cetăţi a fost apreciată la peste 6 000 de ani. Dar ce popor preincaş era capabil să ridice aceste impunătoare fortăreţe în mijlocul unui deşert pietros mort, la peste 300 km de cele mai apropiate surse de apă potabilă? Cum au transportat necunoscuţii constructori masele uriaşe de piatră, cum au ridicat şi asamblat roci de până la 10 tone greutate, aduse de la zeci de kilometri distanţă?!

TEHNICĂ PREISTORICĂ

Descoperim astăzi cu uimire că îndepărtaţii noştri strămoşi ne-au lăsat moştenire nu numai opere de artă care le atestă incontestabilul simţ al frumosului, ci şi obiecte sau instalaţii, unele încă funcţionale, certificând un înalt nivel tehnico-ştiinţific al civilizaţiilor respective. Un obiect folositor sau o instalaţie uzuală (spre exemplu, roata sau conductele de canalizare) nu înseamnă numai o dovadă a nevoii de confort, ci semnalează şi prezenţa unui complex de idei în aparenţă destul de îndepărtate de „subiect” (în cazurile citate, conceptele de viteză, regularizare şi uniformizare a transporturilor, igienă în alimentaţie, obiective strategice şi logistice). Aceste idei interdependente, inexplicabile prin moderna lor viziune de ansamblu asupra situaţiilor (uneori chiar în perspectiva unor mari perioade de timp), uimesc mai mult decât realizarea lor propriu-zisă. Ce le-a provocat şi impus? Cum au învins ele comoditatea naturală a umanităţii? Ce a determinat depăşirea nivelului necesităţilor imediate şi trecerea la realizările de perspectivă, într-un timp când omenirea nu cunoştea noţiunile de trecut sau viitor, ci numai pe aceea de prezent?

Spre deosebire de marile construcţii de piatră, de frescele sau de statuile mai mult sau mai puţin protejate, majoritatea obiectelor şi instalaţiilor uzuale sunt extrem de vulnerabile la acţiunea distrugătoare a timpului şi, evident, a oamenilor. Căci însăşi o parte a omenirii s-a dovedit uneori un adversar înverşunat al progresului. Europa evului mediu n-a adoptat sistemul de canalizare roman sau cunoştinţele medicale orientale, lăsându-se astfel în repetate rânduri decimată de înspăimântătoare molime. Conquistadorii spanioli care au cucerit America erau interesaţi mai curând să aducă aur, tutun şi mirodenii într-o Europă cronic înfometată, decât porumbul sau admirabilele cunoştinţe astronomice ale indienilor (garanţia recoltelor mari şi regulate).

Obiectele uzuale practice nu au stârnit un interes prea mare, fiind în general desconsiderate atât datorită materialului fără valoare intrinsecă din care erau realizate, cât şi mărimii în

general reduse sau foloaselor nu întotdeauna evidente pe care le aduceau. Astfel că, după o generaţie sau două, realizatorii lor dispărând, principiul construcţiei sau chiar simpla amintire a acestor obiecte s-a şters cu desăvârşire din memoria omenirii. Orice lucru făurit de om riscă să fie distrus de forţele naturii mai devreme sau mai târziu, dacă nu este întreţinut permanent în perfectă stare. Se spune: „Pe Pământ, toţi se tem de Timp, dar Timpul însuşi se teme de piramide!”, însă până şi piramidele vădesc urmele dinţilor necruţători ai lui Cronos. Natura poate face să dispară cele mai groase bare de metal în câteva mii de ani, poate eroda, coroda, subţia şi distruge fierul, plumbul, oţelul, arama sau bronzul, nescăpând complet acţiunii ei distructive nici aurul, platina, titanul şi aluminiul. Vestigiile trecutului au supravieţuit de multe ori datorită capriciului naturii, de aceea nu trebuie să ne mire numărul foarte mic de obiecte tehnice găsite până acum şi nici faptul că multe dintre ele sunt realizate din piatră.

Într-adevăr, strămoşii noştri excelau în prelucrarea pietrei; însă dacă se poate explica uşor că un vârf de suliţă în formă de „frunză de salcie” a fost şlefuit prin frecare cu alte pietre mai dure, ce explicaţie mai poate fi admisă oare în faţa topoarelor cu tăişul oval, cu găurile pentru cozi *perfect* cilindrice şi forme de con rotunjit, realizate în Europa cu 6 000 de ani î.e.n.? Thor Heyerdahl scria în cartea sa „*Aku-Aku*” (Ullstein, 1957): „În insula polineziană Rapaiti, sub nişte ruine, am descoperit o piuă în formă de clopot, graţios arcuită. Era din bazalt dur ca fierul, rotunjită şi netezită cu o desăvârşită măiestrie”. Mecanicii vasului expediţiei „n-au vrut să creadă că o asemenea lucrare a putut fi efectuată fără ajutorul unui strung”. Dar chiar dacă s-ar admite că oamenii din neolitic cunoşteau principiul strungului – de a învârti obiectul ce trebuie prelucrat în jurul axei sale, ţinând fix cuţitul sau vârful tăietor – din ce era realizat oare acest „cuţit”? Pietre mai dure ca bazaltul, granitul şi serpentinul nu există. Atunci cu ce au fost prelucrate acestea în „epoca pietrei cioplite”? Cu diamant?

Mari cariere de piatră dură s-au descoperit pe teritoriul fostului Sumer, la Gar Kobeh (40 000 î.e.n.) şi la Baradostian (30 000 î.e.n.), în Norvegia, Franţa şi Germania (10 000 – 15 000 î.e.n.), precum şi în America de Sud, Egipt, Polinezia sau China (cu vechimi cuprinse între 30 000 şi 10 000 de ani î.e.n.). Dar tot în Orient, la Ezeon-Geber, s-a găsit un adevărat furnal

metalurgic, dotat cu un vast sistem de coşuri, canale de aerisire şi „cazane” complexe cu deschizături simetrice, din care se obţinea cupru (fapt atestat de marile depozite de sulfat de cupru din împrejurimi). Această topitorie, cea mai importantă descoperită până acum în Orientul Apropiat, are o vechime de peste 6 000 de ani.

Cetatea Cnossos (Creta) dispunea de instalaţii sanitare cu 1 600 de ani î.e.n., iar oraşul Pompei (Italia) era alimentat cu apă prin conducte de plumb (ca şi Roma de altfel). De pe fundul lacului Nemi de lângă Roma, a fost scoasă o valvă veche de peste 1 900 de ani, cu suprafeţele netede şi perfect executate, denumită „valva Caligula”. Revista „*Chemical Engineering*” (din 27 iulie 1959) scria despre aceste descoperiri: „Se pare că romanii antici îşi construiau conductele, valvele şi fitingurile după standardele moderne ASA şi ASTM”. Cetăţile mayaşilor, incaşilor şi aztecilor aveau impresionante lucrări de canalizare, conducte de piatră, uriaşe rezervoare de apă, toate sistematizate, standardizate şi, se pare, obligatorii. Numai oraşul Tikal avea 13 rezervoare, fiecare dintre ele cu capacitatea de 154 310 m^3, iar oraşele-cetăţi mayaşe Cholula, Copan, Palenque sau Quirique, capitala aztecă Tenochtitlan, aveau un înalt grad de sistematizare arhitecturală (neîntâlnit în nici o capitală europeană până în secolul al XIX-lea) şi posedau, în mod obligatoriu, canalizări, conducte, rezervoare de colectare, precum şi „staţii” de distribuire a apei.

Mayaşii cunoşteau roata, dar nu au folosit-o niciodată, în vreme ce incaşii nu o cunoşteau deloc. Totuşi, şi unii, şi alţii au construit o admirabilă reţea de şosele şi drumuri, pavate cu dale mari şi uniformizate de piatră. Aceste impresionante şosele, largi şi rectilinii, sunt încă funcţionale, sfidând timpul şi traficul, după mai bine de 3 000 de ani de la construcţia lor (în timp ce faimoasele autostrăzi din S.U.A. nu rezistă fără reparaţii capitale mai mult de 5 ani). În 1968, reporterii B.B.C.-ului făceau aceeaşi constatare ca şi von Humboldt în 1803: în pofida intensei solicitări, drumurile mayaşe şi incaşe rămân cele mai bune din zonă.

Devine incontestabil faptul că, dincolo de simpla constatare a unui înalt nivel tehnic, se nasc întrebări de alt ordin:

- Cine le-a dat indienilor din America de Sud şi Centrală ideea de a construi canalizări şi rezervoare ce serveau nu numai la prevenirea molimelor (se remarcă lipsa totală a

oricărei menţiuni orale sau atestări documentare a unei epidemii din America perioadei precolumbiene), ci aveau şi un rol strategic (asigurând aprovizionarea cu apă a oraşelor şi cetăţilor în timpul asediilor)?

- Ce i-a determinat pe incaşi, pe mayaşi (în pofida faptului că aveau fortăreţe ca Sacsayhuaman, aproape indestructibile pentru artileria grea convenţională actuală) să adopte concepţia războiului de mişcare, facilitând deplasările armatelor prin construcţia şoselelor strategice? De-abia războiul franco – prusac din 1870 a impus această concepţie militară modernă, preconizată de Napoleon şi căreia feldmareşalul german von Moltke „cel bătrân” i-a dat celebra formă: „Nu mai construiţi fortăreţe, ci căi ferate!”?

Tehnologii de vârf în epoca pietrei

După cum se ştie, arhitecţii şi constructorii americani nu au reuşit să generalizeze nici până astăzi metoda romanilor de a-şi încălzi casele de jos, mai precis de sub podele. Procedee asemănătoare erau folosite în China şi Coreea cu mult înaintea erei noastre şi totuşi laboratoarele moderne nu pot să le extindă. În comparaţie cu sistemele acustice din palatele minoice şi miceniene, cretane sau hinduse, aviofoanele (sistemele de tuburi acustice care permit comunicaţia între membrii unui echipaj pe o aeronavă nedotată cu radio) apar doar ca simple imitaţii. În Egipt şi Irak au fost descoperite lentile antice făcute din cristal şlefuit, prelucrat după parametri de înaltă precizie. Astăzi, astfel de lentile se pot obţine numai prin utilizarea oxidului de ceriu (obţinut pe cale electrochimică) sau prin şlefuirea cu diamante industriale (fabricate prin metode extrem de complexe). În Turkestan au fost găsite câteva obiecte mici de formă semicirculară, realizate dintr-un material necunoscut, intermediar între sticlă, porţelan şi ceramică. Nu se ştie când, de cine şi în ce scop au fost executate, dar se crede că sunt „foarte vechi”.

Săbiile samurailor japonezi au un oţel înalt aliat cu wolfram şi crom, superior oţelului standard devenit celebru, fabricat astăzi în Suedia. De-abia cu trei decenii în urmă, cunoscutul cercetător

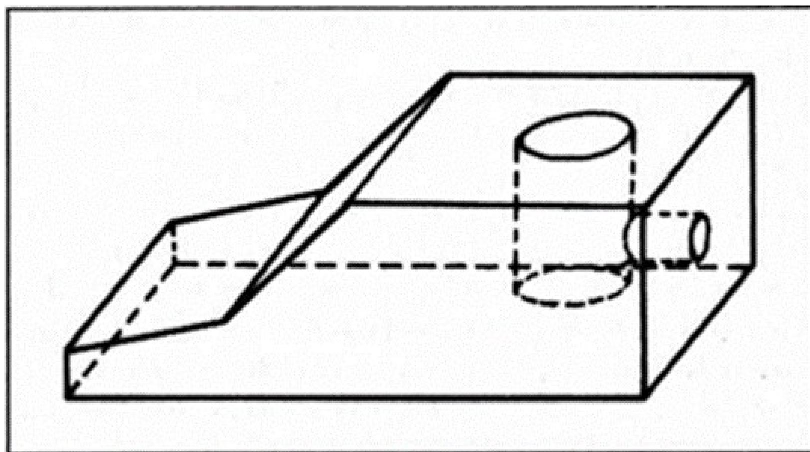
britanic James Burke a reuşit să filmeze procesul de fabricaţie al acestor săbii în singurul atelier din Japonia care le mai produce. Proprietarul acestui atelier (el însuşi făuritorul săbiilor) este unicul om din lume care cunoaşte secretul proceselor de fabricaţie. Deşi a refuzat să dea relaţii asupra compoziţiei chimice a metalului, el a permis să fie filmată pentru prima oară realizarea propriu-zisă a săbiilor. S-a putut observa astfel că, în afara procedeului obişnuit de călire şi durificare (repetat însă de nenumărate ori), intervine un element nou: după fiecare realizare a lamei, aceasta este îndoită la mijloc, iar cele două părţi sunt contopite una în alta prin lovirea cu ciocanul (proces repetat de 1 500 – 2 000 de ori!). Această stratificare are un efect uimitor: analizate la microscopul electronic, lamele au dezvăluit faptul că dispoziţia cristalină a metalului ia o formă cu totul particulară. Astfel, cristalele de la mijlocul lamei sunt mari şi moi (ceea ce dă o flexibilitate excepţională, sabia fiind aproape imposibil de rupt), iar cele de la margine (spre tăiş) sunt mici şi dure (dând astfel o rezistenţă ieşită din comun a tăişului, fiind cunoscut faptul că săbiile de samurai nu pot fi ciobite decât de... alte săbii de samurai). După cum afirmă armurierul japonez şi după cum s-a putut verifica prin descoperirile arheologice, metoda de fabricaţie a acestor săbii este aceeaşi de prin anii 1500 î.e.n. De altfel, metode aproape similare aveau celebrii armurieri arabi din Toledo (Spania), săbiile lor fiind cele mai bune din Europa, deşi nu atingeau calitatea celor japoneze (probabil că, prin diverse moduri, arabii au aflat o parte din secretele metalurgiei Extremului Orient şi le-au preluat, după cum au preluat şi cifrele „arabe” de la hinduşi, introducându-le apoi în Europa). În orice caz, de-abia în ultimele decenii s-a reuşit să se producă un oţel la fel de bun cu cel al săbiilor de Toledo.

La Chou-Chou (în provincia Kiang Son din China), în mormântul generalului Ciu-Su (265-316 e.n.) din epoca dinastiei Tsin au fost descoperite catarame de centuri din aliaj de aluminiu (85%), cupru (10%) şi mangan (5%). Ceea ce dovedeşte că metalurgiştii chinezi cunoşteau obţinerea aluminiului din bauxită la temperaturi foarte ridicate, reducerea termică, precum şi celelalte procese electrochimice necesare fabricării aluminiului. Dar acest metal a fost obţinut (pe cale chimică) de Oersted abia în 1825, iar procedeul industrial (electroliza) a fost perfectat doar în secolul al XX-lea. În Peru s-au găsit podoabe de platină extrem de vechi. Dar platina nu poate fi topită şi prelucrată decât la

temperaturi foarte mari, fuziunea sa producându-se la peste 1 800 grade Celsius!

Teoretic, extragerea metalului în scopul prelucrării sale a căpătat un caracter regulat, „industrial”, abia prin mileniul al III-lea î.e.n., când majoritatea vechilor popoare aplicau metoda decopertării zăcămintelor de suprafaţă (procedeul săpării de tuneluri apărând mai târziu). Şi totuşi, numeroase mine concepute după sistemul modern al tunelurilor sunt găsite în straturi geologice datând din Paleolitic. Astfel de exploatări au fost descoperite în: Ngwenya (Lesotho) – mină de fier săpată acum 43 000 de ani; nordul statului Michigan (S.U.A.) – mină de cupru veche de câteva mii de ani; Wattis (Utah – S.U.A.) – mină de cărbune cu o vechime atât de mare, încât zăcământul îşi pierduse capacităţile calorice. Trebuie remarcat faptul că indienii nord-americani *nu cunoşteau procedeul tunelurilor şi nu foloseau cărbunii*, nici măcar în legendele lor neexistând vreo referire la asemenea exploatări.

Obiecte metalice datând dinaintea Paleoliticului sunt găsite în diverse zone de pe glob. O bucată de cuarţ, descoperită în statul California (S.U.A.), conţine un ac de fier, perfect conservat în cristalul transparent care s-a format în jurul său acum multe milioane de ani. O bucată de feldspat din mina Abbey (oraşul Treasure, statul Nevada – S.U.A.), scoasă la lumină în 1865, avusese în interior un... şurub de 5 cm lungime. Metalul se oxidase în decursul milioanelor de ani, dar în piatră rămăsese încrustată forma sa, până la cele mai mici amănunte (şanţurile elicoidale şi cel din capul şurubului), asemeni faimoaselor „siluete goale” care au luat naştere în oraşul Pompei (Italia), acolo unde cenuşa a acoperit trupurile victimelor cu o crustă protectoare.

„Obiectul de la Aiud” (România). Reconstituire de Florin Gheorghiţă.

Cronici spaniole din timpul Conquistei relatează că, într-o mină din Peru, echipa de indieni a adus supraveghetorului spaniol o piatră în care se afla un ac de fier. Cronicarul observa că incaşii nu cunoşteau fierul înainte de venirea europenilor, iar bucata de stâncă nu se putuse forma în jurul acului decât în foarte multă vreme.

În 1973, lângă oraşul Aiud (România), s-a găsit un obiect de aluminiu realizat prin procedee evident industriale. Crusta de sediment care-l înconjura, grosimea păturii de nisip depusă deasupra lui şi, mai ales, gradul de oxidare al suprafeţelor exterioare indică o vârstă de câteva sute de mii de ani. Ce uzină producea aluminiu în Cuaternarul european?

Lângă obiect se aflau, acoperite de cruste similare, o bucată de humerus şi o măsea aparţinând unui mastodont.

Cât de veche este civilizaţia umană?

În cursul unor săpături arheologice efectuate în 1947 în sudul Irakului au fost găsite ruinele unei cetăţi care cunoscuse mai multe perioade succesive de înflorire şi decădere. Stratul superior aparţinea civilizaţiei babiloniene, sub el se aflau cel chaldean şi cel sumerian, apoi un simplu sat. Sub acesta se ascundeau urmele unei aşezări de agricultori din anii 6 – 7000

î.e.n., apoi ale unui sat de păstori anterior. Mai jos erau vestigii Magdaleniene, datând din anii 16 000 î.e.n. şi unelte de piatră neşlefuită, din Paleolitic. La baza tuturor acestor niveluri a apărut o mare suprafaţă de nisip preschimbat în sticlă de o temperatură depăşind câteva mii de grade Celsius! Urmele de acest gen sunt similare, ca aspect şi compoziţie chimică, imensului crater de sticlă neagră care s-a format o dată cu prima explozie atomică de pe Terra, în „Deşertul Morţii” (statul New Mexico – S.U.A.), la 16 iulie 1945.

Datarea descoperirilor arheologice, enigmatice sau nu, se dovedeşte destul de dificilă. Metoda Carbon 14 se aplică exclusiv resturilor de materii organice; alte procedee, cum ar fi analizele pe bază de termoluminiscenţă, potasiu – argon, uraniu – toriu sau dendrocronologia (datarea arborilor după numărul de inele ale trunchiului) îmbunătăţesc pe cât posibil estimările, dar nu pot oferi o certitudine în cazul pietrei sau al metalelor. Pentru astfel de vestigii, cele mai eficiente rămân metodele geologiei: un obiect metalic găsit într-o piatră este datat după vârsta ei, unui topor de cremene i se atribuie vechimea stratului de sediment de unde a fost scos etc. Există însă unele situaţii în care procedeele comparative sunt respinse chiar de către oamenii de ştiinţă obişnuiţi să le folosească în mod curent.

Astfel, la Blue Lick Springs (statul Kentucky – S.U.A.) a fost descoperit, la o adâncime de 3,6 m, un mastodont fosilizat. Continuându-se săpăturile sub el, un metru mai jos s-a ivit o terasă făcută din pietre cioplite şi îmbinate cu măiestrie unele într-altele, fără mortar. Or, ramura *Mastodon* a dispărut la sfârşitul Pleistocenului, deci cu sute de mii de ani înaintea apariţiei omului în America şi chiar a speciilor umane evoluate pe Terra. După cum constata Charles Berlitz: „Acesta este singurul caz în care o construcţie străveche de piatră găsită pe teritoriul S.U.A. nu a fost datată în funcţie de vârsta corpurilor adiacente sau înconjurătoare (respectiv mastodontul)”. Pentru că ar fi greu de imaginat faptul că un popor civilizat exista acum aproape un milion de ani, când, teoretic, abia apărea *Homo erectus*! O întâmplare similară a avut loc în 1959: dintr-o mină din Italia s-a scos un schelet omenesc aflat în straturi geologice cu o vechime de câteva milioane de ani. Unii arheologi au sugerat că osemintele ajunseseră acolo în mod accidental (datorită alunecărilor de teren sau cutremurelor), însă alţii au observat că scheletul fusese desprins prin spargerea unei cruste pietrificate,

groasă de aproape 1 m, care nu se putea forma decât într-o perioadă îndelungată.

Mai uimitor este cazul „urmelor” fosilizate, localizate în diverse părţi ale lumii. Amprenta unei „ghete-şenilă”, asemănătoare celor purtate de echipajele „APOLLO” pe Lună, a fost găsită imprimată într-o placă de nisip pietrificat din Deşertul Gobi; o estimare aproximativă a vechimii stratului geologic ajungea la câteva milioane de ani. Trebuie amintit faptul că acest gen de talpă, folosită de astronauţi sau scafandri, permite o mai bună aderenţă la orice tip de teren şi s-a dovedit formula optimă de încălţăminte destinată exploratorilor. O urmă de cizmă lăsată în nisipul din Fisher Canyon (statul Nevada – S.U.A.), acum 15 milioane de ani, a fost scoasă dintr-un bloc de cărbune, ca o perlă dintr-o scoică. O altă urmă de gheată „tout-terrain” încrustată pe o porţiune de sol pietrificat, descoperită la Delta (statul Utah – S.U.A.), conţine un trilobit în conturul său – ceea ce înseamnă că animalul fusese călcat şi adâncit în pământ chiar în locul acela. Dar trilobiţii au apărut în Cambrian (acum 555 de milioane de ani) şi s-au stins în Permian (acum 220 de milioane de ani). Este adevărat că acest fapt nu reprezintă o garanţie a vechimii urmei, căci se cunoaşte o întâmplare aproape incredibilă petrecută după Al Doilea Război Mondial în statul California (S.U.A.): după o furtună ieşită din comun, o regiune deşertică a fost transformată într-un lac uriaş, unde au apărut trilobiţi, ieşiţi din ouă-fosile, depuse acum 450 de milioane de ani. Surprinzătoare la amprenta găsită în Utah este tocmai autenticitatea sa indiscutabilă: firele de nisip sunt *orientate* înspre marginile tălpii, deci piciorul a apăsat pe nisip *moale*, care s-a *pietrificat ulterior*, în decursul a milioane de ani. Dacă ar fi fost vorba de un fals, urma trebuia decupată în piatră, iar firele de nisip ar fi apărut *secţionate*. Iniţial, toate aceste amprente de încălţăminte au stârnit puternice controverse; după analize cu metode moderne, efectuate între 1980 şi 2000, ipoteza falsificării lor a fost abandonată.

Charles Berlitz conchidea: „Aceste cazuri sunt atât de dificil de explicat în termeni istorici, încât mulţi se simt tentaţi să le respingă în totalitate, pe când alţii le atribuie unor exploratori de pe alte planete, care şi-ar fi lăsat amprentele de paşi în lumea noastră, într-o perioadă aşa de îndepărtată, încât suprafeţele pietrificate de astăzi erau pe atunci terenuri vâscoase (nisipuri, mlaştini – *n.a.*). Există şi posibilitatea ca asemenea urme şi

obiecte să provină de la rase umane extrem de vechi, care au trăit pe Terra, iar descoperirile din mine să însemne că respectivele civilizaţii coboară atât de mult în timp, încât numai ceea ce a fost ascuns adânc în pământ şi protejat prin depuneri sedimentare să fi ajuns până la noi şi nici atunci să nu poată fi identificat întotdeauna. Ne putem întreba câte astfel de mici dar preţioase indicii au fost distruse de-a lungul secolelor (de ignoranţă sau rea-voinţă, în egală măsură cu factorii naturali – *n.a.*), de vreme ce astăzi dispunem de atât de puţine pentru a furniza dovezi concludente despre civilizaţiile protoistorice...” („*The Bermuda Triangle*”).

Nu este exclus ca aceste două ipoteze să fie corecte, fără a se contrazice una pe cealaltă. Poate că un popor necunoscut din protoistorie a atins un stadiu superior de dezvoltare şi apoi a intrat în legătură cu civilizaţii de pe alte planete; sau cunoştinţele ştiinţifice şi tehnice care i-au permis să depăşească nivelul celorlalte grupuri de oameni contemporane lui se datorează tocmai ajutorului unei străvechi specii humanoide, stăpână de multă vreme pe secretele călătoriei interstelare. Certitudini nu au apărut încă în acest domeniu al cunoaşterii. Dar un lucru devine tot mai pregnant, cu fiecare nouă descoperire paleontologică şi arheologică majoră din ultimele decenii: omul are o vârstă considerabil superioară celei bănuite până acum. Ceea ce înseamnă că şi civilizaţia umană este mai veche decât se considera în general. Podeaua de piatră descoperită sub osemintele de mastodont de la Blue Lick Springs a stârnit uimire, pentru că omul primitiv a venit din Asia în America *după* dispariţia acestei specii. Dar la Marcahuasi există stânci sculptate în formă de mastodonţi şi cai, vieţuitoare pe care indienii nu aveau cum să le cunoască, din moment ce pieriseră în Pleistocen, respectiv în Pliocen. Tot în Peru, din ruinele unei cetăţi situate pe coasta Pacificului, în apropiere de Pisco, au fost scoase la lumină vase de ceramică preincaşă, pe care erau desenate siluete de lama. Animalele nu aveau însă copite, ca speciile contemporane omului, ci câte cinci degete la fiecare picior, asemeni celor dispărute în Paleocen! Într-adevăr, lama actuală, cu cele patru specii ale sale, două sălbatice (*Lama huanachus* şi *Lama vicugna*) şi două domestice (*Lama glama* şi *Lama pacos*), face parte, după cum se ştie, din ordinul paricopitatelor (*Artiodactyla*), deoarece primele două din cele cinci degete iniţiale s-au redus, al cincilea a dispărut complet, iar

funcţia de susţinere a corpului a fost preluată de degetele al treilea şi al patrulea, învelite într-o placă de corn. Însă acest proces s-a încheiat încă din Eocen, deci acum 50 de milioane de ani...

Electricitatea în lumea antică

În templul zeiţei Hathor din Dendera (Egipt) există o frescă înfăţişând doi oameni care poartă obiecte asemănătoare unor uriaşe becuri electrice cu filament, conectate prin cabluri groase la o cutie cubică. Atunci când a fost descoperită pictura, savanţii au declarat că nu pot identifica aceste obiecte, considerate ca aparţinând cultului zeiţei Hathor. În ultimii ani însă, dovezile în sprijinul ipotezei că egiptenii cunoşteau electricitatea s-au înmulţit considerabil. Astfel, în serialele de televiziune consacrate istoriei folosirii metalelor pe planeta noastră, cercetătorii britanici James Burke şi Michael Charton au prezentat câteva instalaţii descoperite în Orientul Mijlociu (Egipt, Israel, Irak) şi care serveau probabil ca „băi de electroliză”, precum şi numeroase obiecte metalice realizate prin acest procedeu în Egipt, Sumer, China, Israel şi India.

Trebuie menţionate, de asemenea, papirusurile din timpul dinastiei a douăsprezecea (Regatul Mijlociu) şi numeroasele referiri ale unor istorici antici, printre care şi Herodot, ce amintesc faptul că, în timpul unor ceremonii religioase sau atunci când poporul se răscula, marii preoţi egipteni reuşeau adesea să producă un fel de efecte speciale, adevărate spectacole de sunet şi lumină, înspăimântându-i pe credincioşi. După cum se relatează, statuile zeilor erau luminate de fulgere orbitoare, care ţâşneau din tavan sau din anumite obiecte metalice ascunse în socluri, iar, în unele temple, ofrandele erau carbonizate de trăsnete ivite din senin.

În sfârşit, electricitatea folosită ca sursă de lumină ar explica una dintre cele mai remarcabile enigme ale piramidelor egiptene. După cum se ştie, în coridoarele, camerele tezaurelor şi sălile mortuare din interiorul multor piramide, pereţii şi tavanele sunt acoperiţi cu picturi şi hieroglife. Întrucât nu s-a descoperit nici o urmă de fum de la torţe, opaiţe cu grăsime sau

alte mijloace de iluminat antice, problema modului în care a fost obţinută lumina a rămas nesoluţionată.

În anii 1960 – 1970 a cunoscut o mare vogă ipoteza conform căreia coridoarele erau luminate cu ajutorul unui sistem de oglinzi de bronz ce reflectau înăuntru razele soarelui. Neexistând nici o menţiune documentară despre asemenea invenţii (la egipteni, ca şi la istoricii antici europeni), s-a presupus că procedeul constituia un secret al preoţilor şi faraonilor. Deşi astfel de informaţii ar fi trebuit să fie descoperite în arhivele secrete din temple şi palate, destui egiptologi au preferat să considere că ele s-au pierdut şi soluţia oferită trebuie acceptată ca singura veridică. După 1981 însă, numeroşi cercetători britanici, francezi şi egipteni au combătut această ipoteză, demonstrând experimental nu numai că oglinzile de bronz nu erau capabile să reflecte o lumină destul de intensă pentru a pătrunde în locurile unde se găsesc picturile, dar sistemul coridoarelor este atât de complex şi întortocheat, încât nici măcar oglinzile de oţel cromat folosite în timpul demonstraţiilor practice nu au putut permite explorarea interiorului piramidelor, fără surse portabile de lumină.

Numeroase documente medievale relatează despre fenomene şi obiecte stranii, al căror mister n-a putut fi elucidat nici până astăzi. Cronicari şi învăţaţi europeni (ca englezul Roger Bacon şi francezul Geoffroy de Villehardouin) sau orientali (ca bizantinii Laonikos Chalchochodylas, Ioannes Kinnamos şi Georgios Akropolites sau arabii Abul Feda şi Abul Faragius) descriau cu evidentă uimire minunatele „lămpi fără moarte” pe care nişte fiinţe venite din cer le dăruiseră unor cetăţi, eroi sau înţelepţi din Europa, Asia şi Africa. Aceste surse de lumină erau făcute dintr-un material necunoscut („nici piatră, nici sticlă, nici metal, ci asemenea tuturor acestor materii moarte la un loc”, după cum scria Abul Feda) şi aveau de obicei formă de sferă. Marile globuri se aprindeau singure şi nu foloseau drept combustibil cărbunele, lemnul, uleiul, petrolul sau lemnul îmbibat în răşină. Ele nu aveau în interior ceva care să ardă şi să se consume, nu produceau fum sau miros şi dădeau o lumină şi o căldură foarte intensă, părând a funcţiona asemenea becurilor electrice. Cronicile susţin că, atinse în timp ce funcţionau, sferele declanşau explozii atât de puternice, încât puteau distruge cetăţi sau oraşe întregi.

Menţiuni asemănătoare se întâlnesc şi în arhivele secrete ale Cavalerilor Templieri (printre altele în „*Botezul focului*”, statutul secret întocmit de magistrul Roncelinus şi păstrat parţial într-un pergament din 1240, aflat astăzi la Vatican): în campaniile lor din Orientul Mijlociu şi bazinul mediteranean, aceştia întâlniseră oraşe care posedau sfere metalice foarte mari, furnizoare de lumină şi căldură. În jurul obiectelor respective se manifestau însă fenomene care astăzi ar putea fi asimilate radioactivităţii. În insula Cipru, câteva fortăreţe şi palate din Famagusta şi Nicosia au fost distruse prin explozia accidentală sau voită a unor astfel de sfere, după cum consemnau nu numai cronicile Ordinului, dar şi cancelarul Ciprului, Philippe de Mezieres, şi învăţatul Guillaume de Machaut în secolul al XIV-lea. Jacques Bergier aminteşte în cartea sa „*Les Extraterrestres dans l'Histoire*” („Extraterestrii de-a lungul istoriei”) despre păţania templierilor, care au cucerit o cetate de pe coasta siriană în secolul al XII-lea şi au descoperit „un glob ce lumina fără încetare”. Marele Maestru a poruncit ca obiectul să fie aruncat în mare, căci, fără îndoială, „era o lucrătură diavolească”. Rezultatul „experienţei” (o furtună pornită din senin şi moartea tuturor peştilor din zonă) nu a făcut decât să întărească presupunerea cucernicului războinic, determinându-l să ordone o metodică dezinfectare a locurilor cu... apă sfinţită!

Învăţaţi din perioada renascentistă (ca englezul William Gilbert sau germanii Konrad Peutinger şi Johannes Jäger) amintesc şi ei despre lămpile ce ardeau zi şi noapte, găsite în cripte şi cavouri subpământene din Anglia şi Germania. Din nefericire, astfel de vestigii nepreţuite erau repede distruse, fie de autorităţile religioase, care le considerau „necurate” pentru că nu aveau combustibil identificabil, fie în cursul nesfârşitelor războaie ce bântuiau Europa.

În America de Sud, conquistadorii ajunşi în oraşul botezat de ei Gran Marco, situat la izvoarele Paraguayului (Matto Grosso), au găsit, în mijlocul fortificaţiilor, un stâlp înalt de opt metri, în vârful căruia se afla o „Lună mare”, luminând toată cetatea şi alungând întunericul pe o distanţă de sute de metri în jurul ei. În incendiul care a urmat jefuirii oraşului, ciudatul obiect a dispărut, nemaifiind găsit printre ruine, după cum consemna cronicarul Barco Centenerra.

Soldaţii lui Orellana, trimis de Pizarro în căutarea legendarului Eldorado, au întâlnit un fluviu măreţ, pe ale cărui

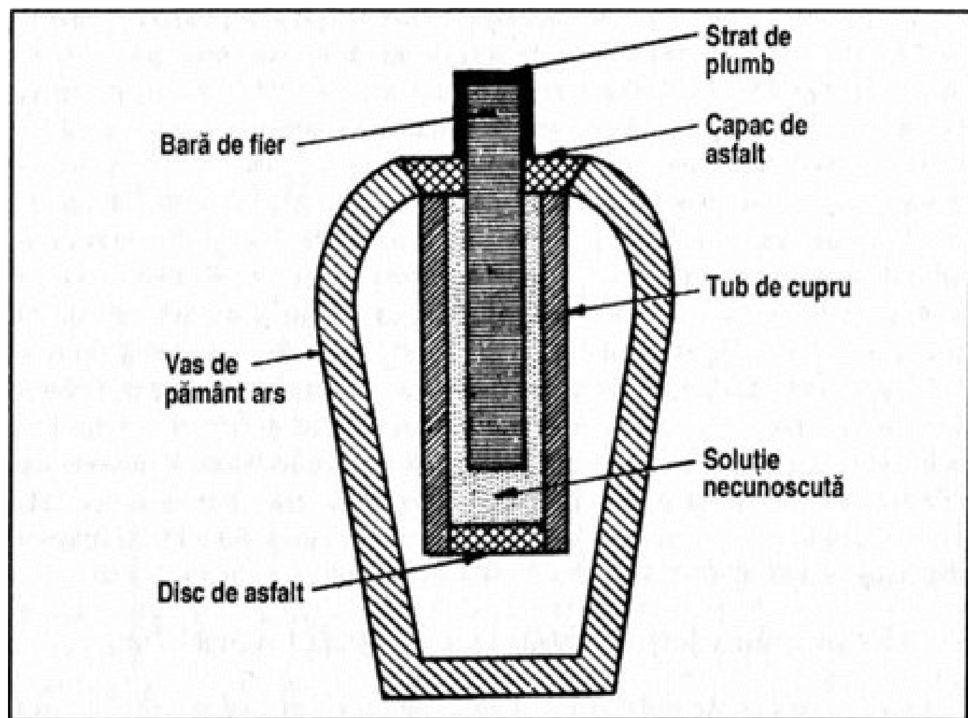
maluri, printre numeroasele populaţii indiene, trăia şi un trib de femei albe, atât de războinice, încât spaniolii au preferat să le evite după primele ciocniri. Indienii din selvă, care se temeau mai mult de aceste arcaşe neîntrecute decât de soldaţii îmbrăcaţi în fier şi înarmaţi cu arme de foc, le-au povestit conquistadorilor că misterioasele luptătoare veneau din oraşe bogate în aur, puternic fortificate şi luminate de „sori mai mici” care răsăreau noaptea pe bastioane, făcând imposibil un atac prin surprindere. Spaniolii au botezat fluviul pe care îl descoperiseră *Amazon*, în amintirea femeilor războinice descrise de Homer, şi au pornit în căutarea misterioaselor oraşe ale aurului. Nu s-au întors decât prea puţini, fără să fi găsit nimic.

Mai târziu, portughezii şi mulţi alţi exploratori europeni vor auzi aceleaşi legende. Mult timp s-a crezut că misterioşii albi ai pădurilor amazoniene nu trăiesc decât în fantezia populară, la fel ca şi oraşele secrete. De-abia în secolul al XX-lea au fost descoperite în Peru şi Brazilia câteva cetăţi (printre care Machu-Pichu, oraş sacru al incaşilor, locuit numai de femei) cărora spaniolii nici nu le-au bănuit existenţa. Iar în ultimele decenii au fost semnalate contacte sporadice cu două triburi de indieni albi şi blonzi din Matto Grosso (*acurinis* şi *pixuma*), la care luptă atât bărbaţii, cât şi femeile.

În anul 1975, revista „*Science et Vie*” reproducea schema unei pile galvanice realizate în antichitate, obiect analizat anterior într-un articol din revista americană „*Chemistry*”. Ambele publicaţii menţionau faptul că, fără a fi adepte ale ipotezei paleoastronauticii, au considerat ca obligatorie aducerea la cunoştinţa publicului a unei astfel de enigme, cu adevărat remarcabile. Dispozitivul, aflat la muzeul din Bagdad (Irak), a fost descoperit acum câteva decenii în zona Khujut Rabuah, într-un strat arheologic corespunzând perioadei în care Mesopotamia fusese ocupată de către parţi (227 – 126 î.e.n.). Primul om de ştiinţă care l-a descris amănunţit a fost arheologul german Konig, în lucrarea sa „*Neun Jahre Irak*” („*Nouă ani în Irak*”). Obiectul se prezintă astfel: un vas de pământ ars, cu înălţimea de 150 mm, în care a fost introdus un tub de cupru cu lungimea de 90 mm şi diametrul de 26 mm. Acest tub era închis la ambele capete cu asfalt şi conţinea o soluţie lichidă ce a rămas necunoscută; din mijlocul discului de bitum, situat în partea superioară, iese capătul acoperit cu plumb al unei bare de fier oxidat. Un model identic funcţionează în holul muzeului, producând curent electric

cu tensiunea de 0,5 – 2 V (soluţia din cilindru este sulfatul de cupru în cazul respectivei reconstituiri). După cum observa şi revista „*Science et Vie*”, este uimitoare lipsa totală a oricărei informaţii documentare asupra destinaţiei şi modului de folosinţă a bateriei din Bagdad.

S-a încercat să se acrediteze ipoteza că electricitatea produsă de acest obiect nu servea pentru încălzire, iluminat, galvanizare ori sudarea corpurilor metalice. Unii oameni de ştiinţă au afirmat că „aşa-numita baterie aparţinuse de fapt vindecătorilor, care o foloseau spre a-şi impresiona pacienţii cu mici şocuri electrice, de natură necunoscută acestora”. Ipoteza este puţin probabilă, datorită lipsei de spectaculozitate a procedeului respectiv, în comparaţie cu alte mijloace cunoscute de medicii şi preoţii din Orient, încă din cele mai vechi timpuri. Însă, chiar acceptând-o ca atare, nu se poate trece cu vederea că oamenii care construiseră şi se serveau de asemenea aparate *descoperiseră curentul electric acum peste două milenii*. Or, posibilităţile aproape nelimitate de folosire a unei astfel de invenţii într-o variată gamă de activităţi umane nu ar fi putut scăpa unei minţi destul de iscoditoare pentru a concepe un astfel de dispozitiv. Dar a fost el realizat într-adevăr de antici? Dacă se mai poate afirma că proprietăţile deosebite ale unei săbii japoneze (elasticitatea şi duritatea inegalabile) se datorează hazardului ce l-a făcut pe meşteşugar să folosească un minereu bogat în metale rare (eventual de origine meteorică), este dificil de crezut că mesopotamienii au ajuns la formula pilei galvanice încercând să realizeze diferite tipuri de opaiţe cu seu!

„Pila galvanică de la Khujut Rabuah (Irak). Reconstituire din 1975 (arhiva autorului).

În cartea sa „*Le livre de l'inexplicable*” („*Cartea inexplicabilului*”), cercetătorul Jacques Bergier prezenta una dintre cele mai tulburătoare enigme ale trecutului descoperite vreodată pe Terra. La 13 februarie 1961, Mike Mikesell, Wallace Lane şi Virginia Maxey au găsit, în cursul unor prospecţiuni lângă Olancha (statul California – S.U.A.), un obiect straniu. Dintr-o concreţiune pietrificată (a cărei vârstă a fost stabilită ulterior la circa 500 000 de ani) a ieşit la iveală un corp sferic de faianţă, străbătut de un canal cilindric şi o bucată de metal cu mai multe ramificaţii. Suprafaţa exterioară a obiectului este învelită într-un strat de metal gros de 2 mm. Părţile metalice nu comunică între ele şi sunt făcute din aliaje neferoase care au oxidat prea puţin în cursul timpului. Obiectul găsit în California are o factură evident industrială şi nu poate fi asemănat decât cu o... bujie de automobil! Dar cum au izbutit *Homo erectus* să-l realizeze cu uneltele lor din piatră? Cu atât mai mult cu cât strămoşii omului

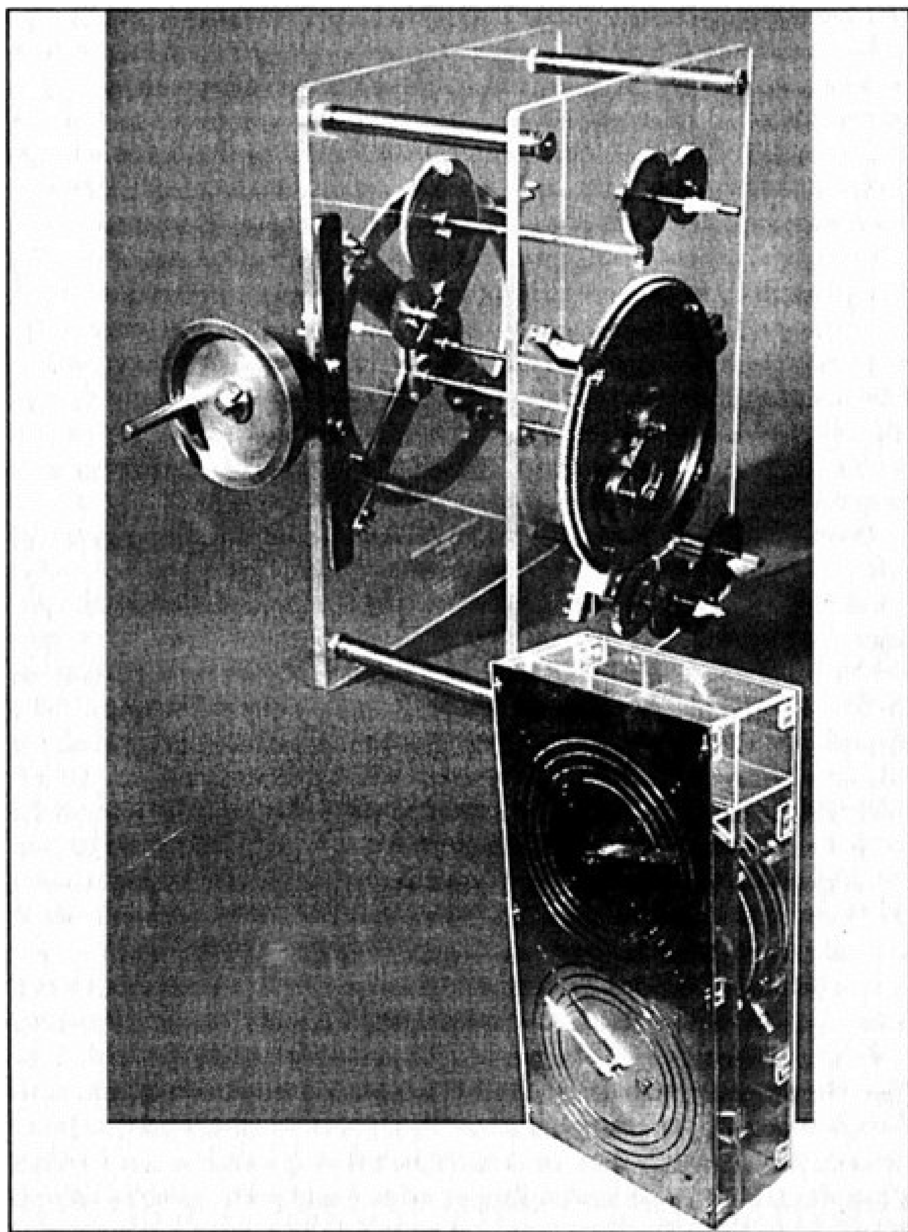
n-au trăit (teoretic) în cele două Americi, popularea acestor continente începând abia acum 70 000 de ani, o dată cu migrarea unor grupuri mongolide din Asia, peste Strâmtoarea Bering...

Misteriosul aliaj siberian şi astrograful atlanţilor

În 1985, mai multe publicaţii („*Trud*”, „*Sputnik*” etc.) şi agenţii de presă („*Novosti*”) sovietice anunţau descoperirea, pe malul râului Vaşka, a unui corp metalic foarte ciudat. Analizat la un institut de geofizică şi geochimie moleculară, obiectul s-a dovedit a fi realizat dintr-un aliaj conţinând 67,2% ceriu, 10,9% lantan, 8,78% neodim, 6,2% fier, 5% magneziu şi adaosuri de uraniu, molibden, toriu etc. În total, aproape 40 de elemente, majoritatea extrem de rare. Doctorul în ştiinţe tehnice A. Miller, care a efectuat o parte dintre analize, observa că lantanul, ceriul, neodimul, uraniul şi toriul nu se întâlnesc nicăieri pe Terra decât dispersate şi în cantităţi foarte mici la volume mari de zăcământ. Deci obiectul era artificial, după cum demonstra şi lipsa oricăror produse de dezintegrare a uraniului. La analizele ulterioare, doctorul în ştiinţe tehnice V. Fomenko constata alte caracteristici ieşite din comun; spre deosebire de orice aliaj care poate fi obţinut de industriile actuale, cel al corpului în cauză nu conţinea incluziuni de natriu sau calciu, iar procentul de fier se prezenta în stare pură şi nu sub formă de oxizi. Or, aliaje atât de pure nu apar nici măcar în mostrele etalon, prelucrate în condiţii de laborator. Singura tehnologie ce ar permite fabricarea unui aliaj similar ar fi probabil presarea la rece a unui amestec de pulberi metalice, la o presiune de câteva zeci de mii de atmosfere (ipoteză confirmată de uimitoarea densitate a obiectului). După opinia specialiştilor ruşi, fragmentul descoperit făcuse parte dintr-o piesă în formă de inel sau cilindru, cu diametrul exterior de aproximativ 120 cm. Or, actualmente nu există în lume utilaje care să realizeze corpuri de asemenea dimensiuni, iar pentru industria spaţială (aflată încă în stadiu incipient) ele sunt prohibitive. Vârsta obiectului a fost estimată la circa 100 000 de ani, luându-se în considerare absenţa produselor provenite din dezintegrarea elementelor radioactive. După cum consemnau ziarele „*Trud*” şi „*Tehnika Molodioji*”, intensitatea câmpului

magnetic atinge peste cincisprezece valori diferite în diverse porţiuni ale obiectului, ceea ce a dus la supoziţia că era folosit pentru „răcirea magnetică” la scară industrială. Se remarcă şi faptul că, la orice şoc de natură mecanică, aliajul emite o cantitate neobişnuită de scântei, deci fragmentul nu făcea parte dintr-o piesă supusă unor astfel de solicitări, ci dintr-un aparat cu funcţionalitate de tip electromagnetic. Însă un asemenea produs nu-şi putea avea locul decât într-o tehnologie de vârf, greu de imaginat în Paleolitic...

O astfel de curiozitate este şi aşa-numita „maşinărie” descoperită în epava unei galere scufundate în anul 78 î.e.n. lângă insula greacă Antikythera. Aparatul constă dintr-o placă pe care se află o multitudine de roţi dinţate, ace mobile protejate de tocuri, plăcuţe gradate şi o roată cu coroană dinţată, toate puse în mişcare de un arbore cilindric la care se ataşa o manivelă. Roţile şi cadranele se învârt cu viteze diferite şi pot acţiona în grupaje independente datorită unui mecanism diferenţial selectiv. Dar această inovaţie ce permite unei maşinării să efectueze simultan două sau mai multe operaţii a rămas necunoscută europenilor până la 1575. Majoritatea părţilor componente ale aparatului sunt gravate cu formule matematice şi date astronomice. „Maşinăria” a fost găsită în 1900, dar timp de şapte decenii modul de funcţionare şi utilitatea ei au rămas un mister. Numeroşi savanţi britanici, greci şi americani au încercat asiduu să rezolve enigma, însă reuşita a venit de-abia în 1971, când profesorul de Istoria ştiinţei şi medicinii de la Universitatea Yale (S.U.A.), dr. Derek de Solla Price, a avut ideea să radiografieze aparatul cu raze X şi gama, descoperind forma iniţială a pieselor componente, sudate între ele după două milenii de stat sub apele Mării Egee. Dr. Solla Price studia aparatul încă din 1951, pe când era profesor la Universitatea Cambridge (Marea Britanie), şi găsise descrierea unei maşinării asemănătoare într-unul din manuscrisele inedite ale poetului englez Geoffrey Chaucher (autorul unei lucrări absolut neobişnuite pentru preocupările lui literare, intitulată „*Treatise on the Astrolabe*” – „*Tratat despre Astrolab*” şi datând din anul 1391).

„Maşinăria de la Antikythera" reconstituită de prof. dr. Derek de Solla Price.

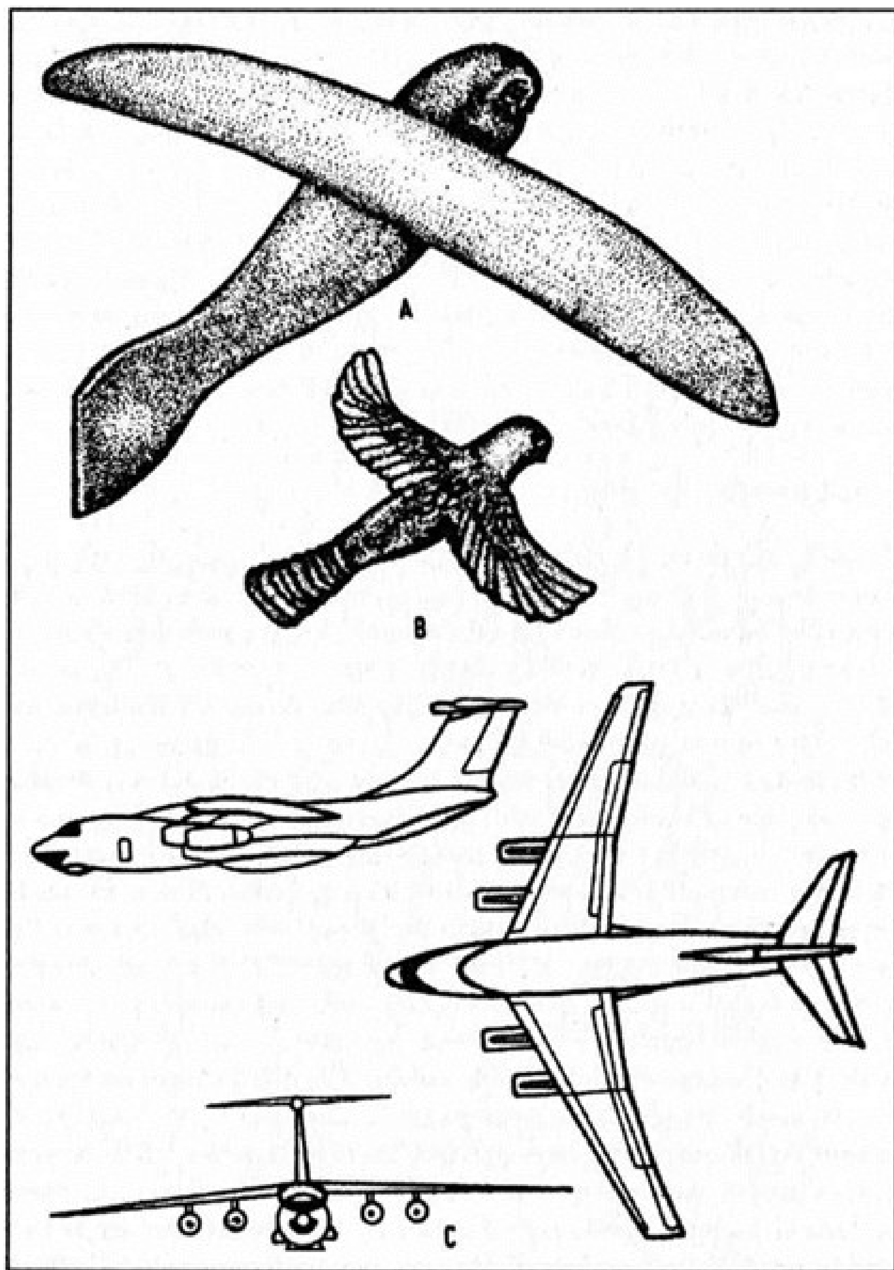
După reconstituirea aparatului, funcţiile sale au devenit evidente: prezenta ciclurile solare şi selenare în corelaţie cu

mişcările Pământului, precum şi poziţia tuturor planetelor sistemului nostru solar. Permitea, de asemenea, găsirea unor constelaţii importante, ajutându-i pe navigatori să calculeze cu precizie punctul în care se aflau şi direcţia de urmat în timpul nopţii. Practic, „maşinăria de la Antikythera” – asemănătoare cu aparatele de navigaţie pe care Platon le atribuie atlanţilor – poate fi considerată pe drept cuvânt „varianta iniţială” a astrografelor şi girocompaselor introduse în dotarea aviaţiei de bombardament aliate, în cursul celui de-al Doilea Război Mondial. După cum spunea dr. Price: „A găsi un astfel de instrument pe o navă grecească antică este ca şi cum s-ar descoperi un avion cu reacţie în mormântul lui Tutankhamon”. Ceea ce, cu unele mici diferenţe de detaliu, s-a şi întâmplat.

Aviaţia faraonilor...

În 1891, în cursul explorării unui mormânt antic de la Saqqarah (Egipt), s-a descoperit un obiect mic, făcut din lemn de sicomor, care părea să fie o jucărie în formă de pasăre. Mormântul data din anii 200 î.e.n. şi cercetătorii secolului al XIX-lea nu au acordat nici un fel de atenţie artefactului prea puţin impozant. În 1903 însă, fraţii Wright deschideau epoca zborului cu aparate mai grele decât aerul. Pentru egiptologii ultimelor decenii, „pasărea de la Saqqarah” şi alte 13 obiecte similare (găsite în diverse morminte străvechi) nu sunt altceva decât modele de avioane sau planoare. Savantul egiptean dr. K. Messiha a început studiul acestor „jucării” stranii (perfect conservate de clima uscată a deşertului) în 1969, iar rezultatele cercetărilor sale au avut un larg răsunet în lumea ştiinţifică.

Spre deosebire de modelele de păsări (în special şoimi) descoperite în Egipt şi care sunt copii fidele după natură (sculptorii redând cu mare acurateţe penajul, coada *orizontală*, aripile despicate şi curbate la vârf, capul şi ciocul arcuit), cele reprezentând aparate de zbor sunt simple, fără nici un amănunt pe suprafaţa şlefuită (cu excepţia unui cap de pasăre *stilizat*), au coada (ampenajul) *verticală*, aripile situate *deasupra* corpului, iar fuselajul lor prezintă pe toată lungimea o secţiune perfect

A – Obiectul de la Saqqarah; B – Şoimul de la Gizeh; C – Avionul rus IL-76 (arhiva autorului).

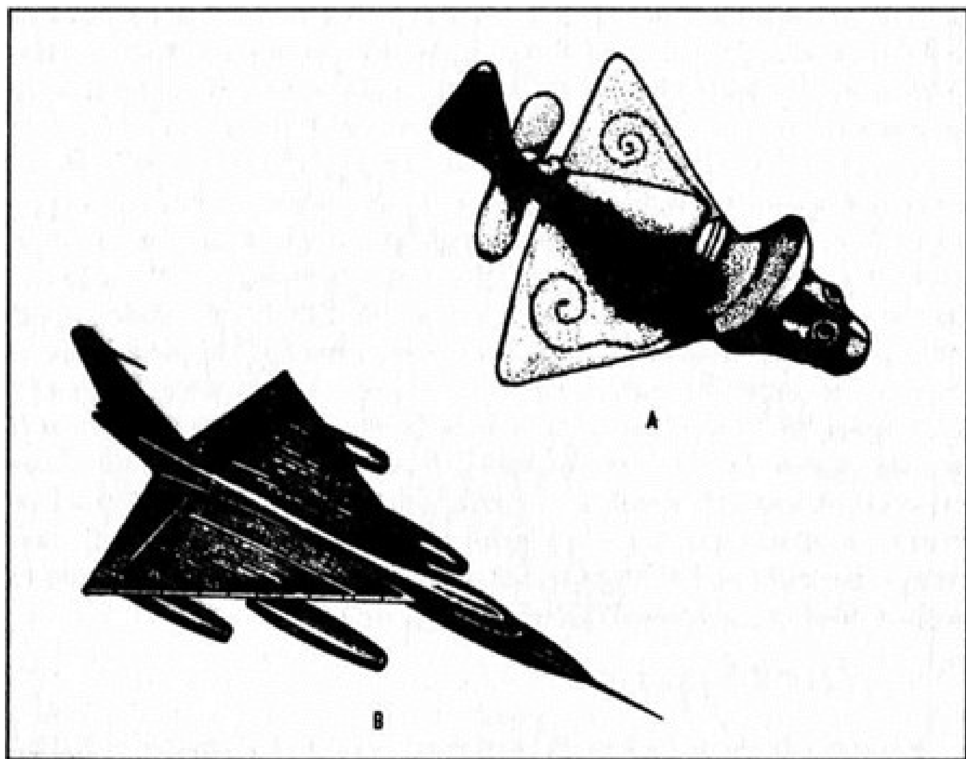
aerodinamică. De altfel, aceste modele, lansate în aer, *planează* cu uşurinţă, pe când cele de păsări *se prăbuşesc* la pământ. Concluzia se impune: copiile reproduc foarte exact aeronave construite cu mii de ani în urmă. Fratele doctorului Messiha, inginerul aeronautic G. Messiha, observa că: „Aripile au unghiul diedru (de intersecţie – *n.a.*) negativ în raport cu fuselajul, ceea ce asigură o comportare bună la decolare şi aterizare. Suprafaţa lor se înscrie într-o elipsă care îmbunătăţeşte stabilitatea în timpul zborului, iar caracteristicile aerodinamice ale corpului sunt calculate să înlesnească scurgerea fluidului (aerul) pe lângă aparat. Or, acest stadiu a fost atins de aeronautica modernă după mulţi ani de experimentări” („*The Bermuda Triangle*”).

Într-adevăr, aripile planorului sunt plasate în aşa fel încât să creeze un vacuum (spaţiu vidat) ce facilitează înălţarea, iar deschiderea lor este identică (la scară redusă) celei a avionului francez „*Caravelle*”. Începând din anul 1972, cele 14 aeromodele de lemn se află expuse într-o sală a Muzeului de Antichităţi din Cairo şi au putut fi comparate cu multe avioane ale căror caracteristici şi aspect sunt foarte asemănătoare lor: *Lockheed C 130 „Hercules”, Mitsubishi Mu 2, Transall C160, Dornier Do-31, Lockheed S 3 „Viking”* etc. Însă nici un document, nici o frescă, nici o menţiune rămasă de la egipteni nu demonstrează că ar fi cunoscut aparate de zbor (deşi Pantheonul lor cuprindea mai mulţi zei zburători decât oricare altul aparţinând vreunui popor antic). Ipoteza că astfel de aparate constituiau secrete ale faraonului şi marilor preoţi nu rezistă, din moment ce modelele au fost găsite în atâtea morminte. Ce aeronave au servit ca sursă de inspiraţie sculptorilor de acum 2 – 3 000 de ani?

...si cea a incaşilor

În colecţia de statuete străvechi aparţinând Republicii Columbia se află un obiect de aur găsit într-un mormânt cu vârsta de circa 1 800 de ani şi considerat multă vreme stilizarea unei păsări sau a unei molii ori poate a unui peşte zburător. Primul care a observat că statueta nu seamănă cu o fiinţă vie, ci mai curând cu un aparat mecanic, a fost cercetătorul american Ivan Sanderson. Studiile sale au demonstrat că era vorba de modelul unui avion cu aripă delta, stabilizatoare (aripioarele de

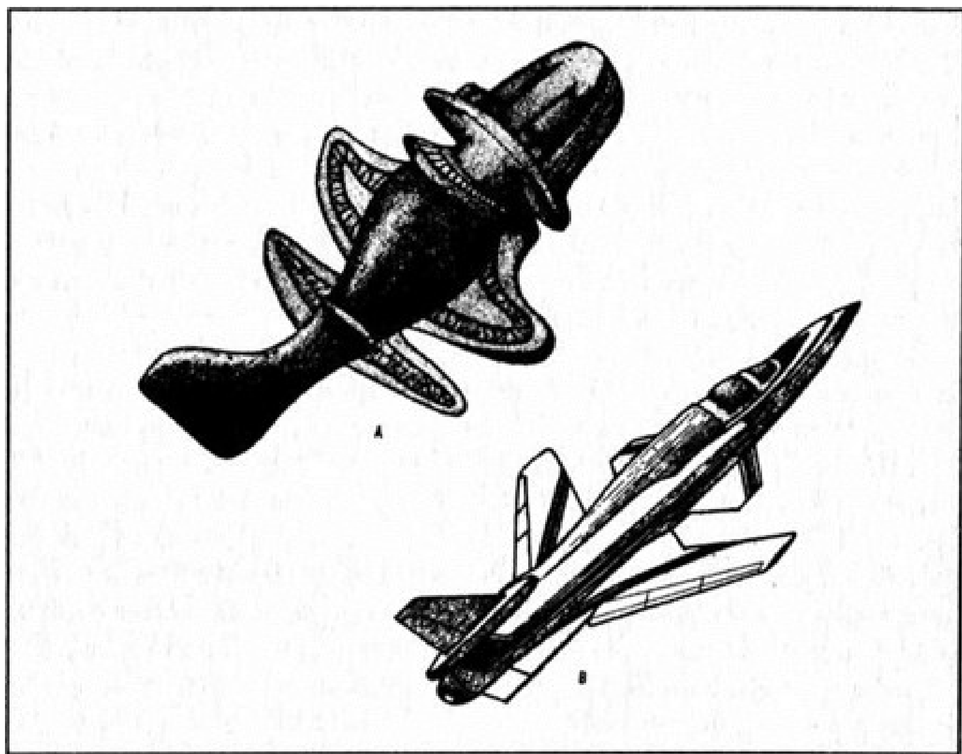
la coadă), eleroane (cârmele de direcţionare verticală), carlingă de pilotaj, fuselaj şi ampenaj vertical. Sanderson a trimis desenul schematizat al obiectului (realizat de un calculator) la diverse institute de aeronautică, precum şi unor piloţi sau ingineri de aviaţie. Tuturor le-a solicitat identificarea schiţei respective, fără a le spune ce reprezintă în realitate. Absolut toţi specialiştii au răspuns că este vorba de un avion cu reacţie, prevăzut cu aripă delta, asemănător aparatului american *F102*.

A – Statuetă columbiană; B – Avionul american B-58 (arhiva autorului).

Iată, spre exemplu, ce scria J.A. Ullrich, profesor universitar de aerodinamică şi fost pilot în al doilea război mondial: „Modelul pare a fi al unui avion de luptă cu reacţie, după cum arată curbura descendentă a aripilor şi stabilizatoarelor, menită să prevină apariţia vibraţiilor la depăşirea barierei sonice. Această structură de aripă permite atingerea vitezelor supersonice (...).

Configuraţia generală este tipică aparatelor care pot zbura la mare altitudine, în zona 15 – 20 000 m (...). Unele caracteristici îl îndepărtează însă de avionul *F102*, asemănându-l ultimelor tipuri de aparate cu aripă delta proiectate de firma suedeză SAAB (de fapt, cea mai apropiată configuraţie o are bombardierul american *Convair B 58 „Hustler" – n.a.*)". J.A. Ullrich îşi baza afirmaţiile pe rezultatele probelor efectuate în tunelul aerodinamic cu un model construit pe baza desenului primit. Concluziile similare la care ajunseseră specialişti din S.U.A., Marea Britanie, Germania, Canada şi Franţa au fost reproduse de numeroase publicaţii şi amintite de Charles Berlitz, Erich von Däniken, Jacques Bergier şi mulţi alţi cercetători în cărţile lor.

A – Statuetă columbiană; B – Avionul american X-29 (arhiva autorului).

Alte obiecte asemănătoare (tot din aur) au fost găsite în mormintele precolumbiene din America de Sud, ba chiar s-au descoperit şi modele cu două seturi de aripi, având vârfurile curbate înainte în plan orizontal (dar prezentând aceeaşi arcuire descendentă în plan vertical). Aspectul lor este similar aparatului *Rockwell International XF12* şi, mai ales, avionului cu geometrie variabilă *Panavia 200 „Tornado”*. Copii după aceste statuete se află la expoziţia „World of Man” din Montreal (Canada).

Arme de foc în Paleolitic?

În iunie 1851, revista „*Scientific American*” relata o întâmplare stranie petrecută în estul Statelor Unite. În timpul unor prospecţiuni geologice, s-a dinamitat o stâncă aflată la 5 m sub pământ. Când fumul şi praful stârnit de explozie s-au risipit, oamenii au văzut că stânca se crăpase în bucăţi, iar din mijlocul ei ieşea la iveală un obiect metalic în formă de clopot. Era făcut dintr-un metal asemănător zincului sau unui aliaj de argint, avea înălţimea de 11,2 cm, diametrul bazei de 16,2 cm, diametrul vârfului de 6,2 cm şi grosimea pereţilor de 0,8 cm. Geologii au fost de părere că acest obiect avea o vechime de multe milioane de ani, din moment ce în jurul lui se formase o stâncă groasă de câţiva metri. Descoperirea a devenit un exponat celebru, circulând din muzeu în muzeu în aproape 20 de state, până când, după două decenii, a fost furat. În pofida unor cercetări asidue, poliţia nu l-a mai putut recupera şi, întrucât nici colecţionarii particulari, nici alte muzee din lume nu l-au expus până astăzi, este considerat definitiv pierdut. Nici un arheolog n-a putut explica prezenţa unui obiect metalic într-o perioadă contemporană australopitecilor...

Pe fostul teritoriu sumerian, la Shanidar, s-a descoperit un schelet de copil cu o vechime de aproape 45 000 de ani, prezentând indicii clare de iradiere cu izotopi de plumb şi cobalt, după cum scria revista „*Life*” în 1968. În 1975, Erich von Däniken a prezentat, în filmul său documentar „*Amintiri despre viitor*”, o variantă preistorică a poveştii lui Mark Twain, „*Un yankeu la curtea regelui Arthur*”: la Muzeul de Paleontologie din Moscova se află celebra enigmă din Iakuţia – un craniu de bivol sălbatic cu o vechime de câteva mii de ani, ce are între arcade o gaură mică, perfect rotundă, prin care nu poate încăpea decât un

glonte de calibrul 9 mm. Cine folosea carabine WINCHESTER în Paleolitic?

Jacques Bergier aminteşte în „*Les Extraterrestres dans l'Histoire*” despre un incident deosebit de interesant. În U.R.S.S., anul 1969 a adus o descoperire remarcabilă: într-un filon carbonifer vechi de milioane de ani, situat în Urali, a fost găsit un corp cilindric, făcut din fier. Trimis la Universitatea din Moscova şi analizat de specialişti de la Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., obiectul a stârnit senzaţie: era într-adevăr un cilindru de fier, cu suprafeţe lise şi regulate. După ce au decupat câteva fragmente cu ajutorul unui cuţit de diamant, oamenii de ştiinţă sovietici au efectuat un studiu metalografic amănunţit, ajungând la concluzia că obiectul era, de fapt... o ramură de arbore pietrificat! Nişte bacterii dintr-o specie extrem de rară (neidentificată încă) acţionaseră asupra pietrei transformând calciul în fier! Teoretic, ipoteza poate fi corectă, dar nu implică forma regulată a suprafeţelor, obiectul din Urali neavând aspectul unei crengi acoperite de scoarţă, ci mai curând al unui corp geometric şlefuit.

Unul dintre elementele cele mai frapante ale acestui gen de descoperiri îl reprezintă implicaţiile unor detalii aparent lipsite de importanţă. După cum se ştie, anumite realizări industriale ori caracteristici tehnologice au devenit astăzi standard, căpătând o uzanţă internaţională, tocmai datorită maximei lor eficienţe. Un exemplu îl constituie bateriile de 1,5 V. Or, după cum observa Frank Biondi (director al departamentului „Materiale pentru Procesoare şi Echipamente Electronice”, din cadrul Laboratoarelor Bell): „Tensiunea de 0,5 – 2 V obţinută cu bateria antică aflată la Muzeul din Bagdad este semnificativă. Cea mai comună baterie folosită de civilizaţia modernă produce 1,5 V (...). Ipoteza că electricitatea era cunoscută şi servea pentru iluminare, metaloplastie, electroliză, sudură etc. nu pare câtuşi de puţin fantezistă”. Referindu-se la fresca din templul zeiţei Hathor de la Dendera, dr. John Harris de la Universitatea Oxford nota: „Cablurile care alimentează marile becuri par să fie reproduse după instalaţiile din manualele tehnice actuale. Ele au aspectul unor conductoare multifuncţionale (striate, grele, cu multe straturi izolatoare) mai curând decât al unui singur cablu de înaltă tensiune”. Multe alte vestigii străvechi (urmele de „ghete-şenilă”, şuruburile „fosilizate”, costumele „presurizate” ale statuetelor Dogu, scafandrul de pe basorelieful guatemalez

etc.) sunt atât de asemănătoare obiectelor pe care le folosim astăzi în aceleaşi scopuri (realizate după decenii, uneori secole de căutări şi perfecţionări neîntrerupte), încât provoacă uimire. Standardizarea unor produse larg răspândite, reducerea dimensiunilor şi simplificarea formelor în vederea îmbunătăţirii eficienţei sunt proprii unei anumite etape a industrializării, perioadă în care o civilizaţie îşi poate permite să perfecţioneze ceea ce a obţinut până atunci. O astfel de etapă necesită multe milenii de istorie. Dar câte? Dacă înainte de popoarele antice cunoscute de noi au existat altele, ajunse la un stadiu tehnico-ştiinţific egal (poate superior) celui actual şi apoi dispărute, atunci specia umană s-a născut într-o perioadă anterioară Cuaternarului!

Cartografia aeriană la... eschimoşi

Ultima, dar nu şi cea din urmă rămâne problema cartografilor antici, care nu credeau cu toţii că Pământul este o carapace de broască ţestoasă sprijinită pe spinărilor unor balene! Multe din vechile hărţi şi atlase descoperite atestă nu numai uimitoarele cunoştinţe geografice şi astronomice ale popoarelor care le-au realizat, ci ridică şi problema inexplicabilă a cartografierii lor – după cât se pare, aeriană.

Astfel, harta astronomică găsită în 1979 în oraşul Suzhou (estul Chinei) datează din anul 1005 e.n. şi reprezintă o mare porţiune a Căii Lactee, precum şi cele 28 de faze lunare specifice astronomiei chineze antice. Ea mai cuprinde şi cercurile concentrice duble ale zodiacului babilonian, ceea ce dovedeşte sau că aceste popoare, situate la distanţe geografice foarte mari, aveau strânse legături culturale, sau că ambele civilizaţii au primit aceleaşi date de la un alt popor, mult mai avansat (deoarece este greu de conceput că popoarele din antichitate puteau face observaţii asupra unor stele atât de îndepărtate *fără* telescop). De altfel, cunoştinţele de astronomie şi geografie ale chinezilor erau absolut uimitoare: o inscripţie descoperită *prevede* cu 30 de ani înainte o eclipsă de soare pentru 1261 î.e.n. (previziune corectă, după cum menţionează o altă cronică). Hărţile geografice ale Chinei imperiale a dinastiei Iuan (1279 –

1368 e.n.) cuprind date exacte nu numai pentru Asia sau Europa, dar şi pentru Africa sau Oceania...

Între anii 1870 şi 1990, exploratorii polari ai Arcticii au descoperit în repetate rânduri, la eschimoşii canadieni, hărţi extrem de precise ale unor regiuni complet necunoscute în perioadele respective. Astfel, hărţile Golfului Hudson şi ale Mării Barents nu numai că sunt uimitor de exacte şi amănunţite, dar arată ca şi cum ar fi fost trasate după informaţii obţinute de la 10 km altitudine. Aceste hărţi realizate prin gravare pe os sau prin crestături pe piele de focă sunt, după tradiţia eschimosă, cunoscute de câteva mii de ani. Ele nu reprezintă un fenomen singular, fiind comune atât eschimoşilor de pe coastă, cât şi celor din interiorul continentului (care nu şi-au părăsit teritoriile tribale de sute de generaţii). Este de-a dreptul frapantă asemănarea dintre hărţile Golfului Hudson şi Insulelor Baffin trasate de eschimoşi pe o bucată de piele şi cele realizate de sateliţii de observare ai marinei britanice. Tot eschimoşii au fost cei care au dat vikingilor cunoştinţele necesare cartografierii unor întinse regiuni americane, atunci când aceştia au debarcat în Groenlanda şi nord-estul Americii (prin anii 1000 e.n.). Vikingii le-au transmis cartografilor medievali europeni, care au desenat hărţi precise ale unor zone nord-americane cu mult înainte de călătoria lui Columb (1492). Savantul american G. Alexander, şeful Secţiei Hărţi a Bibliotecii Publice din New York, şi cercetătorul J. Enterline, în cartea sa „*The Viking America*”, apărută în 1972 în S.U.A., au analizat peste 90 de hărţi şi cam tot atâtea texte vikinge şi medievale precolumbiene, ce redau exact teritorii necunoscute europenilor până în secolul al XVI-lea: Groenlanda, Labrador, New Foundland, Peninsula Seward (Alaska), Insula Baffin, Strâmtoarea Bering (arhipelagul arctic canadian), toate considerate până atunci de lumea ştiinţifică drept reprezentări stângace ale Siberiei, Insulei Novaia Zemlea, Scandinaviei sau nord-estului asiatic. Cele mai cunoscute hărţi de acest gen sunt cele ale „Vinlandului”, „Groenlandului”, „Scandinaviei”, „Insulei Dicolzi” şi „Siberiei”, care au fost identificate de Enterline şi Alexander cu zonele nord-americane amintite. De unde provin însă informaţiile geografice ale eschimoşilor? Nu cumva au legătură cu ciudatele lor legende? „Ultima Thule”, de exemplu, afirmă că poporul eschimos (Innuit) a fost adus în Nordul îngheţat de „uriaşe păsări de bronz”. Detaliu semnificativ, de altfel, căci chiar admiţând că eschimoşii

cunoşteau metalele de la vikingi, de unde puteau ei să ştie că există „păsări” metalice (nave aeriene) care pot *zbura* transportând oameni la bord?

ARHIVELE AU CUVÂNTUL

„Demult de tot, pe vremea când Pământul mai era încă moale şi cald...”. Toate vechile legende ale indienilor nord-americani Zuñi încep cu aceeaşi formulare tradiţională, bătrânii povestitori ai tribului atribuind această insistenţă necesităţii de a se aminti permanent oamenilor care a fost starea primordială a lumii. O idee remarcabilă! Dar... de unde ştiau oare îndepărtaţii strămoşi ai indienilor Zuñi că Terra a fost acum mai bine de patru miliarde de ani doar o imensă masă de materie fierbinte şi vâscoasă?!

Există multe documente ce aşteaptă să fie cercetate şi multe enigme care se cer dezlegate. „Multe”, în comparaţie cu cele care au fost studiate, pentru că, în realitate, documentele pe care le mai avem astăzi reprezintă o proporţie infimă în raport cu cele care au fost distruse sau pierdute. Să ne amintim de Biblioteca din Alexandria fondată de Ptolemaios I Soter în anii 300 î.e.n. Ea conţinea peste 500 000 de lucrări cuprinzând toate informaţiile despre omenire cunoscute în antichitate, precum şi remarcabile opere literare sau lucrări ştiinţifice. Jumătate din aceste manuscrise au ars în timpul cuceririi oraşului de către legiunile lui Cezar (47 î.e.n.), iar restul au fost distruse de arabi la ordinul califului Omar (717 – 720 e.n.), nepreţuitele documente fiind folosite la... încălzirea băilor publice! Raţionamentul califului a intrat în istorie: „Dacă toată înţelepciunea lumii se află în Coran, atunci nu mai este nevoie de alte cărţi, iar dacă ea nu poate fi găsită în Coran, atunci celelalte cărţi trebuie să fie distruse pentru ca să nu se observe aceasta”.

Informaţii de o valoare inestimabilă au fost pierdute pentru totdeauna atunci când împăratul chinez (Cheng) Shih Huang-ti a ars zeci de mii de lucrări de filosofie, ştiinţă, istorie şi astronomie (214 î.e.n.), sau când cel de-al 63-lea Inca (Pachacuti al IV-lea) a dispus distrugerea arhivelor care conţineau toate cunoştinţele lăsate amerindienilor de Viracochas. „Iluminatul” Pavel a ars

toate textele antice greceşti şi romane din vestitele biblioteci ale oraşului Efes, iar Dalai Lama „galben” (al V-lea) a distrus bibliotecile lamaiştilor „roşii”. Preoţii, misionarii, călugării şi inchizitorii catolici spanioli şi-au putut desfăşura nestingheriţi talentele în timpul Conquistei Americii. Figura episcopului Diego de Landa, care a reuşit să distrugă singur toate urmele scrierii maya, este prea cunoscută pentru a mai insista. Probabil însă că puţini oameni cunosc „opera” misionarului catolic Eugene Eyraux, care a ars, în anul 1864, câteva mii de tăbliţe „rongo-rongo” pe Insula Paştelui... Acestor „înţelepţi” nu li se va face niciodată o „publicitate” suficientă. Căci de-a lungul Istoriei apar alţii şi alţii: Savoranola, Torquemada, Knox, Papa Paul IV, Wilberforce... Sau, mai recent, nume de o şi mai tristă celebritate: Lenin, Hitler, Stalin, Mao Tze Dun...

Între 25 şi 30 august 1914, celebra bibliotecă din oraşul belgian Louvain (cuprinzând 230 000 de volume rare, 750 de manuscrise medievale şi 1 000 de incunabule unice în lume) a fost complet arsă de armatele germane. Fusese fondată în 1426, când Berlinul era doar o îngrămădire de cocioabe... În războiul civil din Spania şi, mai târziu, în Al Doilea Război Mondial, armatele germane şi-au asumat (la ordinul expres al lui Hitler) „măreaţa misiune” de a distruge peste o treime din comorile de artă şi cultură acumulate în Europa timp de 3 000 de ani. Şi ceea ce a scăpat naziştilor a fost furat sau distrus de brava Armată Roşie, care tocmai „elibera” Europa de Est... Este imposibil de evaluat răul imens pe care astfel de acţiuni l-au adus umanităţii, încetinindu-i progresul cu secole, poate chiar milenii.

Documentele la care se referă acest capitol provin dintr-o perioadă de timp cuprinsă între anii 4000 î.e.n. şi 1900 e.n. Mileniul al IV-lea î.e.n. este însă data cea mai veche de la care ne-au parvenit documente scrise. În realitate, legendele şi informaţiile menţionate în textele respective sunt mult mai vechi, unele datând chiar de prin anii 9 000 î.e.n. Scrieri antice egiptene, sumeriene, asiriene, babiloniene, iudaice, greceşti, romane, hinduse, chineze, arabe, tibetane, mayaşe, incaşe, aztece, pascuane; texte medievale şi modeme stranii provenite din Anglia, Franţa, Italia, Spania, Austria, Germania, ţările scandinave, România, S.U.A., America de Sud, Asia; manuscrise şi comunicări ştiinţifice neobişnuite ale unor savanţi, exploratori, scriitori sau artişti celebri, toate acestea au o imensă valoare culturală, ştiinţifică şi istorică.

Antichitatea

SUMER. Poporul sumerian a apărut în Mesopotamia („Ţara dintre cele două fluvii” - Tigru şi Eufrat) în mileniul al IV-lea î.e.n. Prin organizarea politico-administrativă, cultura şi nivelul cunoştinţelor ştiinţifice, el s-a aflat într-un stadiu superior tuturor celorlalte popoare contemporane din Orientul Mijlociu. Iniţial au existat mai multe oraşe-state independente: Ur, Uruk, Babilon, Lagaş, Nippur, Larsa, Kiş, Umma, dar treptat ele au format alianţe sau au fost cucerite de cele mai mari, constituindu-se astfel regatul sumerian. Puterea acestui stat a ajuns la apogeu în perioadele: Akkad (2300 – 2235 î.e.n.) şi Ur II (2065 – 1955 î.e.n.), iar dispariţia sa definitivă din istorie s-a produs în anul 1950 î.e.n., sub loviturile nimicitoare ale triburilor nomade amorite, aliate cu elamiţii.

Civilizaţia sumeriană rămâne o enigmă a istoriei, căci nu s-au descoperit încă dovezi ale unei dezvoltări treptate în timp sau diferenţe calitative între realizările din diverse perioade ale existenţei sale. Construcţiile, operele de artă, documentele rămase prezintă acelaşi stil şi dovedesc aplicarea aceloraşi cunoştinţe de la începutul şi până la prăbuşirea Sumerului, schimbările intervenite fiind nesemnificative. Or, acest lucru este – din punct de vedere istoric, economic, ştiinţific şi logic – anormal, deşi nu constituie unica excepţie. În absenţa descoperirilor arheologice complete, multe civilizaţii antice – egipteană, sumeriană, mayaşă sau incaşă – par să fi apărut brusc şi inexplicabil. Nimeni nu poate spune cum au dobândit sumerienii şi egiptenii avansatele cunoştinţe specifice şi rafinatele gusturi artistice de la acea dată (7500 – 2500 î.e.n.), când aceste popoare se aflau în Neolitic – epoca nouă a pietrei.

Sumerienii au lăsat numeroase tăbliţe de lut ars pe care însemnau cu ajutorul scrierii cuneiforme – apărută o dată cu ei – informaţii de mare interes ştiinţific şi istoric: texte religioase sau literare conţinând valoroase date istorice şi geografice; arhive economice, militare şi dinastice; calcule sau formule de matematică, fizică şi astronomie; legi şi coduri juridice (a căror

primă redactare cunoscută în istorie a avut loc prin anii 2065 î.e.n., la Ur); însemnări administrative sau tehnice; legende şi istorisiri. Textele au fost consemnate pe sute de mii de plăcuţe strânse în primele biblioteci din lume, descoperite în palatele regale din Nippur (60 000 de tăbliţe de lut) sau Ur (10 000 de tăbliţe de lut, aramă şi aur) şi în oraşele asiriene Assur (20 000 de tăbliţe de lut) – fondată de regele Tiglatpalassar I (1112 – 1074 î.e.n.) şi Ninive (500 000 de tăbliţe de lut, aramă şi lemn) – fondată de regele Assurbanipal (668 – 626 î.e.n.), asirienii preluând şi continuând civilizaţia sumeriană, fără să poată însă atinge vreodată nivelul acesteia.

Un frumos poem sumerian a fost descoperit – scris pe plăci de aramă – în biblioteca personală a regelui Assurbanipal, sub ruinele palatului său din Babilon. Textul afirmă că poemul datează din anii 4000 î.e.n., însă a fost consemnat pentru prima oară prin anii 2300 î.e.n. de către învăţaţii din Ur. Este vorba de aşa-numitul „Cânt al lui Etana”, care descrie călătoria în cer a acestui erou legendar „pornit spre stele, călare pe un vultur”. Până aici nimic deosebit: omul a visat să zboare din cele mai vechi timpuri – aceasta fiind doar prima atestare documentară – iar printre mijloacele epocii, vulturul părea unul dintre cele mai adecvate. Mai departe însă... „Etana vede cum Pământul se micşorează, se micşorează întruna. Pământul se zăreşte acum doar cât discul Lunii”. Iată o comparaţie exactă, dar total nepotrivită cu milenul al IV-lea î.e.n.!

O tăbliţă de lut descoperită în Babilon (expusă astăzi la British Museum) conţine un calcul extrem de precis al eclipselor de Lună, pentru o perioadă de aproximativ 4 000 de ani (până în anul 2000 e.n.). Datele înscrise s-au dovedit absolut exacte! Tăbliţele descoperite la Akkad au permis stabilirea faptului că zeii mitologiei sumeriene nu aveau figură umană, fiecare dintre ei reprezentând, de fapt, o anume stea sau planetă (Marduk – Marte, Ninurta – Sirius) situate în diverse constelaţii, printre care şi cea a Pleiadelor.

Cele mai interesante documente sumeriene se referă însă la faimoasa catastrofă a lumii antice: Potopul. Legenda potopului poate fi întâlnită la majoritatea vechilor popoare din cele două Americi, Africa, Europa, Asia, Orientul Mijlociu şi Oceania (cu excepţia aborigenilor australieni, laponilor sau eschimoşilor), dar primii care au lăsat documente scrise privind acest cataclism au fost sumerienii. Legenda potopului este arhicunoscută: o

inundaţie catastrofală provocată de ridicarea apelor oceanului, îmbinată cu o ploaie torenţială care a ţinut luni de zile şi a determinat acoperirea completă a uscatului, înecându-i pe toţi oamenii cu excepţia unei singure familii. Aceasta – prevenită de „zei” – şi-a construit o corabie capabilă să reziste apelor dezlănţuite şi astfel a supravieţuit, membrii ei devenind strămoşii unei noi rase umane. În linii mari, aceste elemente se întâlnesc la toate legendele care povestesc evenimentul, indiferent de zona geografică şi de perioada istorică în care trăiau popoarele respective.

Oamenii de ştiinţă admit astăzi faptul că la baza acestei legende a stat un fenomen real, verificabil istoric şi arheologic – chiar dacă proporţiile sale au fost exagerate. În regiuni întinse din Orientul Mijlociu, Asia, Africa, Europa, Oceania şi cele două Americi s-au produs inundaţii catastrofale provocate de schimbarea climei după ultima glaciaţie (Würm: 120 000 – 25 000 î.e.n.). Aceste inundaţii, care au avut loc probabil în perioada 25 000 – 15 000 î.e.n., nu au putut, desigur, să acopere „tot Pământul” sau să înece „toţi oamenii”, dar au avut, fără îndoială, efecte atât de înspăimântătoare, încât au rămas pentru totdeauna în memoria speciei umane. Majoritatea legendelor susţin însă că potopul a fost provocat deliberat de către „zei” – fiinţe humanoide cât se poate de materiale, care, deşi cunoşteau cu precizie data catastrofei, nu au salvat totuşi decât foarte puţini oameni. Ipoteza unui cataclism provocat artificial este foarte puţin probabilă, dar nu imposibilă: gradul de perfecţionare al actualelor arme de nimicire în masă (atomice şi meteorologice) dovedeşte că o astfel de performanţă ar fi pe deplin realizabilă. O puternică explozie atomică submarină sau o undă seismică artificială produce valuri gigantice (de tip tsunami) care pot inunda zone întinse; acelaşi efect l-ar avea topirea unei părţi din banchizele polare sau provocarea unor averse torenţiale, menţinute constant timp îndelungat. Dar în contextul tuturor celorlalte acţiuni ale fiinţelor care ar fi luat contact cu oamenii din acea perioadă, un astfel de genocid şi-ar găsi cu greu confirmarea.

Deşi legenda potopului este larg răspândită, „celebritatea” ei se datorează îndeosebi unui text de bază al religiei creştine – „*Vechiul Testament*”. Puţini oameni ştiu însă că acest text nu a făcut altceva decât să reia, uneori până la identitate, legende sumeriene care l-au precedat cu câteva mii de ani! Cea mai

veche relatare a potopului a fost descoperită gravată pe tăbliţele din marea bibliotecă de la Nippur. Consemnările – a căror vechime depăşeşte 5 000 de ani – susţin că potopul a avut loc acum 24 510 ani, 3 luni şi 84 de ore (!) şi a înecat toţi oamenii din Mesopotamia, cu excepţia familiei înţeleptului Ziusudra, care a fost salvată de „zei”. Cele mai cunoscute documente sumeriene privitoare la acest eveniment sunt însă cele 12 tăbliţe de lut ars din biblioteca de la Kuiungik (Ninive) aparţinând regelui babilonian Assurbanipal. Ele au fost descoperite în 1872 de cercetătorul englez George Smith de la British Museum şi cuprind celebra epopee a lui Ghilgameş, scrisă între anii 1728 şi 1686 î.e.n.

Eroii acestui poem epic sunt Ghilgameş (regele cetăţii Uruk) şi Enkidu. Datorită faptului că unul din părinţii lor fusese „zeu”, iar celălalt pământean, aceşti doi eroi aveau calităţi superioare celorlalţi oameni. (Este interesant de remarcat acest laitmotiv al tuturor mitologiilor: semizeii. Proveniţi dintr-un cuplu zeu-om, sunt întotdeauna superiori prin forţă, curaj, inteligenţă sau frumuseţe contemporanilor.) Peripeţiile celor doi prieteni cuprind însă unele amănunte care dau de gândit: ridicat în aer de „Zeul Soarelui”, Enkidu îşi simte corpul „greu ca o stâncă”, având senzaţia că a fost „acoperit cu plumb”. Dar acesta este unul dintre efectele acceleraţiei la viteze mai mari decât cea a sunetului! În timpul zborului, „Vulturul cerului” poartă cu Enkidu un dialog foarte ciudat: „El îmi spuse: «Uită-te în jos spre Pământ! Cum arată? Priveşte marea! Cum ţi se pare?» Iar Pământul era cât un munte şi marea ca un lac”. După alte patru ore de zbor, „Pământul era ca o grădină şi marea ca apa care curge prin grădină”. În sfârşit, după încă o înălţare în spaţiu, care a durat tot patru ore, „vulturul” întreabă din nou: „«Uită-te în jos spre Pământ! Cum arată? Priveşte marea! Cum ţi se pare?» Iar Pământul arăta ca o lipie şi marea cât o adăpătoare”. După relatarea lui Enkidu se pare totuşi că presupusa navă în care a fost îmbarcat nu a zburat numai ascensional: ultima descriere ne înfăţişează Pământul ca şi cum ar fi fost privit de la aproximativ 1 000 km altitudine, or, atingerea acestei înălţimi nu ar fi necesitat 12 ore (este cunoscut că rachetele purtătoare terestre atingeau încă din 1970 viteza de 10 km/s). În orice caz însă, această descriere este prea realistă pentru a fi produsul fanteziei; primul om care a văzut astfel Terra a fost astronautul

american John Glenn, lansat cu nava „*Mercury-Atlas 6*” la 20 februarie 1962!

În a opta tăbliţă de la Ninive este descrisă moartea lui Enkidu: boala care l-a doborât era atât de stranie, încât Ghilgameş bănuieşte că prietenul său a fost „atins de răsuflarea otrăvită a animalului ceresc” (simptomele maladiei i-au determinat pe unii radiologi care au studiat textul să afirme că Enkidu a fost iradiat). În sfârşit, ultimele patru tăbliţe relatează călătoria pe care o întreprinde Ghilgameş până la Utnapiştim – „părintele oamenilor”. Acest personaj (care va deveni cunoscut prin „*Vechiul Testament*” sub numele de Noe) îi povesteşte regelui din Uruk trecutul său şi astfel descoperim un remarcabil „reportaj la faţa locului” despre potop. Bătrânul nu spune că „zeii” au fost cei care au pregătit această catastrofă. Dimpotrivă: „Deodată ziua se schimbă în noapte / Poporul din cer nu se mai recunoaşte / Zeii toţi cuprinşi de teamă / Au fugit până în cerul lui Anu” (Anu era zeitatea principală a religiei sumeriene din oraşul Uruk. Dar cine erau oare „poporul din cer”?). În timp ce „zeii” ajungeau în siguranţă în „cerul lui Anu”, Utnapiştim, avertizat din timp de către „poporul din cer” asupra iminenţei catastrofei, se îmbarca într-o corabie mare şi rezistentă împreună cu familia sa şi un grup restrâns de oameni (selecţionaţi pentru calităţile lor fizice şi psihice). După înspăimântătoarea catastrofă în care „au pierit toţi oamenii” (afirmaţia nu pare prea exagerată, dacă luăm în considerare că zona câmpiei mesopotamiene este plată şi joasă, iar arheologii consideră că apa a atins niveluri cuprinse între 7 şi 14 m înălţime), corabia lui Utnapiştim s-a oprit pe un vârf de munte, iar supravieţuitorii au luat totul de la început...

EGIPT. Scrierea hieroglifică egipteană s-a născut în anii 4000 î.e.n. şi, dacă la început inscripţiile săpate în piatră şi papirusurile conţineau doar însemnări comerciale, treptat vor apărea şi se vor generaliza texte având caracter economic, religios sau istoric. Creaţia literară egipteană se dezvoltă la începutul Regatului Vechi, în timpul dinastiilor 3 – 6 (2778 – 2263 î.e.n.) – perioadă din care datează cunoscutele „texte ale piramidelor”. Indiscutabil însă, epoca de aur a literaturii egiptene a rămas cea din anii dinastiei a 12-a (2000 – 1788 î.e.n.), iar cele mai frumoase poeme şi povestiri au fost scrise în secolele al XIX-lea şi al XVIII-lea î.e.n. În literatura egipteană sunt frecvente

descrierile „corăbiilor cereşti” în care se deplasau zeii Ra, Ptah, Aton, Osiris, precum şi unii faraoni „aleşi de zei”. (Este interesant de remarcat faptul că civilizaţia egipteană a lăsat mai multe reprezentări de zei cu aripi sau cap de pasăre decât orice altă civilizaţie antică...) Aceste descrieri sunt oare numai rodul imaginaţiei?

INDIA. După cum se consideră astăzi, scrierea hindusă a apărut în anii 1000 î.e.n., dar este indiscutabil că *Vede*-le (poemele sacre indiene) sunt mult mai vechi. Cea mai frumoasă dintre ele, „*Rigveda*”, datează din anii 1500 î.e.n., iar celebrele „*Mahabharata*” şi „*Ramayana*” au fost compuse, probabil, în mileniile al V-lea şi, respectiv, al III-lea î.e.n. – deşi prima transcriere descoperită datează din secolul al III-lea î.e.n. Or, toate aceste remarcabile opere literare antice sunt pline de elemente stranii: *vimanas* – faimoasele nave zburătoare; zei care vin din cosmos; arme asemănătoare celor termonucleare, meteorologice, biologice sau radioactive; în sfârşit, noţiuni remarcabile asupra micro- şi macrouniversului, precum şi a legăturilor dintre ele. Spre exemplu, în „*Samarangana Sutradhara*” („Arhitectul Universului”), text a cărui variantă iniţială este mai veche de 3 000 de ani, poate fi găsită descrierea unei nave spaţiale sosită din cosmos: „La mijlocul carului, o ladă grea de metal, plină cu argint viu (mercur – n.a.), este izvorul puterii. Din ladă, puterea trece în doi cilindri mişcători aşezaţi la cele două capete opuse ale carului. După aceea, merge prin alţi opt cilindri plasaţi în faţa şi în spatele celor doi, care se mişcă şi au două şiruri de găuri îndreptate de jos în sus. Carul zboară cu o putere de trăsnet. Ţâşnind de pe pământ, el se preface imediat într-o nestemată pe cer, unde zboară ca o cometă”. Curiosul aparat „imaginat” de cronicarii hinduşi prezintă însă remarcabile similitudini cu motoarele ionice, aflate încă în stadii experimentale...

GRECIA ŞI ROMA. Perioadele culturilor elene şi romane sunt considerate reprezentative pentru antichitate, datorită splendidelor opere de artă şi lucrări literare, filosofice, ştiinţifice şi istorice lăsate moştenire umanităţii. Multe din aceste texte cuprind descrierea unor fenomene aeriene stranii: discuri strălucitoare, „roţi de foc”, nave metalice zgomotoase, ciudate globuri zburătoare... Numai între anii 250 şi 50 î.e.n., au fost

notate aproximativ 20 de fenomene care nu pot fi explicate de meteorologi sau astronomi. Interesante comunicări de aceste gen sunt cele privind evenimentele care au avut loc în anii 218 î.e.n. şi 213 î.e.n., în localităţile Amiterno, Praeneste, Arpi şi respectiv Hadria, precum şi cele menţionate în operele unor cunoscuţi autori antici: Titus Livius („*Istoria Romană*”, cartea a XXI-a), Dio Cassius („*Istoria Romană*” – cărţile I şi II), Iulius Obsequens („*Prodigiorum*” – cap. 114 şi 130). În anul 100 î.e.n., Plinius cel Bătrân scria în „*Istoria Naturală*” (cartea a II-a, cap. 34): „Sub consulatul lui Valerius şi Marius, un scut de foc strălucitor a traversat la amurg cerul, mergând de la răsărit la apus şi aruncând scântei”. În anul 50 î.e.n., Cicero nota în „*De Divinatione*” (cartea I): „De câte ori Senatul nostru nu a cerut decemvirilor să consulte oracole: când au apărut doi Sori sau trei Luni şi când au fost văzute flăcări pe cer; sau altădată, când Soarele s-a ridicat noaptea, când au fost auzite zgomote stranii pe cer, când un nor părea că străluceşte el însuşi şi când au fost văzute globuri stranii pe cer”. Toate acestea sunt elemente care nu pot fi totdeauna explicate prin fenomene meteorologice sau astronomice, dar pot fi întâlnite frecvent în rapoartele din secolul al XX-lea, referitoare la obiecte zburătoare neidentificate.

ORIENTUL MIJLOCIU. Documentele provenite din această regiune prezintă o deosebită importanţă pentru descifrarea istoriei omenirii. Atât *Vechiul Testament* – scris în secolele IX – V î.e.n., cât şi preţioasele manuscrise descoperite la Qumran (Marea Moartă) – a căror vechime este apreciată la aproape 4 000 de ani – conţin texte care par scrise special pentru a-i „încurca” pe arheologi. Majoritatea acestor fragmente nu au nevoie de comentarii, similitudinea dintre vechile întâmplări şi elemente ale civilizaţiei ultimelor decenii fiind evidentă.

Manuscrisele de la Qumran (în general, texte apocrife atribuite unor secte creştine sau grupări aparte israelite, precum şi profeţilor Moise, Abraham, Enoh şi Lameh) au fost descoperite începând cu 1950, dar făcute publice – parţial – numai după 1970. Aceste documente prezintă imensul avantaj de a nu fi transformate sau cenzurate în timp de către autorităţile ecleziastice. În ele figurează elemente uluitoare: „Oameni au venit din Cer şi alţi oameni au fost luaţi de pe Pământ şi duşi în Cer. Oamenii veniţi din Cer au rămas mult timp pe Pământ” (*Geneza*). Deci „Cerul” nu era un loc interzis, stăpânit de puteri

supranaturale; în el trăiau oameni, pe care unii pământeni i-au putut chiar vizita. „*Sulul lui Lameh*” cuprinde o dramatică relatare a potopului, introducând şi un amănunt inedit: Noe (fiul lui Lameh) se deosebea de ceilalţi oameni, semănând în schimb perfect cu „Fiii Cerului”. Înţeleptul Enoh (care înainte de potop va zbura în cer pe un „car de foc”) avertizează familia lui Lameh (prin Matusalem – tatăl acestuia) cu privire la dezastrul care va avea loc abia peste o generaţie. Enoh anunţă profetic un fapt curios: cel care va da viaţă după catastrofă unei noi rase umane va fi tocmai „puiul de cuc” – Noe. „*Apocalipsul*” lui Moise consemnează şi el un eveniment interesant: într-o dimineaţă Eva a văzut pe cer o navă luminoasă trasă de patru vulturi „care străluceau în soare”. Ulterior, nava era zărită şi de Adam, care observă că dintre roţile ei ieşea fum. Ciudată apariţie divină!

„*Cartea lui Enoh*” (text apocrif) povesteşte despre sosirea pe Pământ a unui grup compus din 220 de „îngeri veniţi din Cer”, care se deosebesc de fiinţele imateriale şi asexuate pe care le descrie Biblia: ei îi învaţă pe oameni agricultura, metalurgia şi astronomia, se căsătoresc cu femei de pe pământ, iar şeful lor, Semyaza, va deveni conducătorul tuturor triburilor din zonă. În sfârşit, iată şi un text apocrif atribuit lui Abraham: „În spatele fiinţei am văzut un car cu roţi de foc şi fiecare roată era acoperită cu ochi, iar pe roţi era un tron învăluit în flăcări ce curgeau în jurul său”. Cercetătorii americani susţin că straniul vehicul prezintă asemănări cu jeep-ul lunar (exceptând flăcările) şi că tronul „învăluit în flăcări” ar reprezenta în realitate o caroserie strălucitoare. De altfel, textele apocrife – care nu au fost incluse în Biblie pentru că nu conveneau liniei canonice impuse – prezintă multe detalii interesante: astfel, în „*Vedenia lui Isaiia*” se poate descoperi prima referire la efectele relativităţii timpului! Ridicat la cer de un „înger”, Isaiia îşi dă seama că zboară „mai iute ca gândul”, iar după întoarcerea pe Pământ întreabă nedumerit: „Pentru ce aşa de curând? Numai două ore am stat cu tine aici!”. Dar îngerul îi răspunde: „Nu două ore ai stat, ci 32 de ani”.

„*Vechiul Testament*” cuprinde şi el multe texte enigmatice, în ciuda transformărilor suferite: „În anul al 30-lea, în ziua a 5-a a lunii a 4-a, la râul Chebar, am văzut apariţii divine: dinspre miazănoapte venea o vijelie ca un nor mare sau un val de foc ce vărsa strălucire în jurul său; iar în mijloc strălucea un punct luminos ca electrul (aliaj metalic ce ardea cu flacără

strălucitoare, atribuit de Platon atlanţilor – *n.a.*) băgat în văpaie. Şi în mijloc am văzut patru fiare care aveau chip de om. Fiecare avea câte patru feţe şi patru aripi. Picioarele lor erau drepte, iar copitele picioarelor erau asemenea celor de viţel şi scânteiau ca arama strălucitoare. Aripile lor se prindeau una de alta şi nu se întorceau, ci băteau drept înainte. Privirea fiarelor era ca şi cărbunii aprinşi. Luminile umblau printre fiare şi focul strălucea şi scăpăra ca fulgerul. Jos, lângă fiare, era câte o roată la fiecare dintre cele patru feţe ale lor. Roţile erau parcă din crisolit şi erau toate la fel; şi păreau mai multe roţi băgate una în alta. Ele puteau să meargă în toate patru părţile şi nu se întorceau în mers. Obezile roţilor erau înspăimântător de înalte şi toate obezile erau pline cu ochi jur împrejur. Când mergeau fiarele mergeau şi roţile de lângă ele şi când se ridicau fiarele de la pământ se ridicau şi roţile cu ele. Deasupra capetelor fiarelor era o boltă strălucitoare ca un cristal. Sub boltă aripile erau îndreptate una către cealaltă; fiece fiară avea câte două aripi care îi acopereau corpul. Şi când umblau fiarele, auzeam bătaia aripilor ca vuietul apelor mari. Deasupra bolţii se vedea o altă boltă mică şi albastră ca safirul, în care stătea un om îmbrăcat în ceva lucitor, roşu şi auriu ca arama, aurul şi focul. Totul strălucea aidoma curcubeului după ploaie" („*Cartea lui Iezechiel*", cap. I, v. 1-28). Cercetătorii moderni consideră ca etalon pentru acest obiect o combinaţie între „Vulturul" – modulul lunar al misiunii APOLLO 11 – şi jeep-ul lunar folosit de misiunea APOLLO 17. Descrierea nu poate fi explicată printr-un fenomen natural şi este mult prea amănunţită pentru a fi doar rezultatul unei halucinaţii de natură mistică.

Iată şi fragmente din „*Facerea. Întâia carte a lui Moise*" (cap. I – IV): „Să facem omul după chipul şi asemănarea noastră... Fiii lui Dumnezeu, văzând că fiicele oamenilor sunt frumoase, şi-au ales dintre ele soţii. În vremea aceasta s-au ivit pe Pământ uriaşii, mai ales când fiii lui Dumnezeu începuseră a se însoţi cu fiicele oamenilor şi ele începuseră a le naşte fii: aceştia sunt vestiţii viteji din vechime". Dar, conform Bisericii, „unicul Dumnezeu" nu ar fi avut decât un singur fiu: Iisus Cristos. Atunci de unde apar aceşti „fii ai lui Dumnezeu", care pe deasupra se mai şi însoţesc cu femei de pe Pământ, dând naştere semizeilor? De ce vorbeşte Atotputernicul la un plural ce nu pare doar cel regal, ci unul propriu: „După asemănarea *noastră*"??

În 1969, Erich von Däniken emitea o ipoteză îndrăzneaţă, afirmând că, probabil, „Chivotul legii" – descris amănunţit într-o „carte" a lui Moise („*Ieşirea*", cap. 25, v. 10÷40) ar fi fost de fapt un fel de staţie radio de emisie-recepţie, alimentată la o tensiune de câteva sute de volţi. Indicaţiile amănunţite pe care Iehova i le dă lui Moise (piesele trebuiau să aibă dimensiuni şi poziţii precise şi să fie realizate din anumite metale), insistând asupra respectării lor stricte, sunt mai mult decât ciudate. Dar lor li se adaugă şi alte amănunte neobişnuite: „Chivotul legii" era mijlocul prin care Iehova comunica permanent cu Moise (vocea sa „ieşind" din capacul obiectului) şi adesea aparatul era înconjurat de scântei. În plus, Moise era singurul om care ştia să-l folosească şi avertiza că nimeni nu trebuie să atingă „chivotul" în timpul „funcţionării". De altfel, Iehova dăduse şi instrucţiuni cu privire la încălţămintea şi hainele pe care trebuiau să le poarte oamenii la transportarea aparatului. Precauţii pe deplin justificate; în timpul unei călătorii, străjerul Uza atinge accidental „chivotul" şi se prăbuşeşte „ca lovit de trăsnet" (probabil electrocutat). Această ipoteză a suscitat doar comentarii sarcastice în 1970, dar câţiva ani mai târziu, studenţii unei universităţi americane au construit un aparat identic, urmând strict indicaţiile din cartea lui Moise, şi, spre uimirea lor, au obţinut un fel de emiţător alimentat de un generator electric de înaltă tensiune! Astăzi, nici cei mai conservatori oameni de ştiinţă nu contestă faptul că aşa-numitul „Chivot" era un aparat electric, canalul de televiziune „Discovery" prezentând în august 2003 un documentar dedicat celor 14 încercări de reconstituire ale „Chivotului"...

Evul Mediu si Renaşterea

Se impune o circumspectă rezervă în analiza documentelor din secolele V – XV, fiind evident faptul că însemnările cronicarilor medievali poartă amprenta exagerărilor de origine religioasă – consecinţa directă a victoriei monoteismului şi a ascensiunii fanatismului religios. Totuşi, există documente medievale, asiatice sau europene ce descriu fenomene total inexplicabile ştiinţific, întâmplări care sunt indiscutabil altceva decât o simplă fantezie sau exagerare a cronicarilor...

Un vechi document coreean relatează că în primăvara anului 316 e.n. „30 de stele mari au zburat pe cer spre Apus”. Numărul atât de mare de obiecte zburătoare neidentificate menţionate exclude o explicaţie meteorologică sau astronomică. Dar ce erau oare ciudatele obiecte aeriene care se deplasau în formaţie pe cerul Asiei acum şaptesprezece secole? Un text chinez din secolul al X-lea („*Călătorie în Apus*”) conţine o frază ciudată: „În timp ce călătorul se ridică tot mai sus şi mai sus, cerul se face tot mai negru, ca şi cum s-ar fi lăsat noaptea”. Dar omenirea ştia că cerul este albastru! Primul om care l-a văzut negru a fost rusul Gagarin, a cărui capsulă spaţială atinsese altitudinea de 100 km în 1961. Oare să fi ajuns chinezii medievali la această altitudine?

În Europa secolului al IX-lea, cronicarul Gabalis notează aterizările unor nave extraterestre în anii 742 şi 814 e.n. Cel mai cunoscut caz de acest gen este însă cel relatat de cronicarul englez Tillbury, care descrie o ciudată întâmplare petrecută în anul 1270 deasupra oraşului Bristol (Anglia). Într-o duminică, oamenii strânşi în biserica din centrul oraşului au auzit un zgomot puternic deasupra lor. Ieşind în grabă afară, au văzut uimiţi „o corabie mare care plutea prin aer”, staţionând la 30 m deasupra turlei. După câteva clipe au înţeles ce se întâmplase: o „ancoră” situată la capătul corzii care atârna la prova navei se înfipsese adânc în turlă şi „corabia” nu putea pleca. Unul dintre membrii echipajului a coborât de-a lungul corzii, încercând să desprindă ancora, dar nu a reuşit. Revenindu-şi din spaimă, „oile Domnului” s-au năpustit răcnind ca să-l ucidă pe omuleţul de pe turlă, dar, din fericire, intervenţia fermă a episcopului i-a oprit să-şi ducă la îndeplinire cucernica idee. În sfârşit, echipajul străin a desprins ancora şi nava a plecat, lăsându-i pe cetăţenii din Bristol să-şi explice singuri întâmplarea... Un alt OZN strălucitor a fost observat pe cerul Angliei în anul 1320, la moartea abatelui Durham, evenimentul fiind consemnat în „*Historia de Stătu Ecclesiae Dutielmensis*”.

La 14 aprilie 1561 şi la 7 august 1566, în oraşele Nürnberg şi, respectiv, Basel, au căzut din cer sfere şi discuri mari, colorate în roşu, albastru şi negru. În momentul în care au atins pământul, ciudatele obiecte au ars fără să lase urme...

O serie de documente foarte interesante au fost descoperite şi pe teritoriul României; ele consemnează fenomene aeriene care nu sunt în nici un caz de natură meteorologică sau astronomică; discuri strălucitoare de culoare roşie; „bile de foc”,

adevărate escadrile de „sori” şi „stele” ce se deplasau tăcute pe cer ziua şi noaptea; discuri aurii asemănătoare cu Luna, care apăreau însă ziua; lumini albe şi roşii ce se deplasau cu zgomot de tunet în complicate evoluţii aeriene... Relatări despre aceste fenomene pot fi întâlnite în „*Letopiseţul moldovenesc*”, scris de Neculce („întâmplarea” din 8 noiembrie 1517) sau în „*Analele Braşovului*” („întâmplările” din: 26 august 1536; 14 şi 19 ianuarie 1549; 12 aprilie 1600; 29 martie 1604; 16 noiembrie şi 9 decembrie 1613; 9 august 1687 şi 5 septembrie 1694).

Gravură pe lemn reprezentând straniile sfere colorate văzute pe cerul de deasupra oraşului elveţian Basel în 1566 (autor anonim, secolul al XVI-lea).

Epoca modernă

În ultimele trei secole, Luna – unicul satelit natural al Terrei – a suscitat un viu interes printre astronomi, căci pe suprafaţa ei se petreceau fenomene stranii. În 1668, 1783 şi 1787, astronomii francezi, englezi şi germani observau ciudate pete luminoase care se deplasau deasupra părţii întunecate a discului lunar. În 1794, Societatea Regală de Ştiinţe din Londra primeşte din partea astronomului Wilkins o comunicare ştiinţifică despre apariţia unui obiect luminos pe suprafaţa Lunii. Francis Arago menţiona în 1820 faptul că, în timpul unei eclipse de Lună, observatorii din Embrun (Franţa) au văzut o serie de obiecte luminoase care se deplasau în formaţie, având o traiectorie rectilinie. În 1869, un fenomen incredibil a galvanizat lumea astronomică: marele crater Linne, situat în Marea Serenităţii (studiat amănunţit de mulţi astronomi, printre care Hali şi Flammarion), a dispărut fără urmă. Apoi, lumini stranii, având cele mai curioase forme (cerc, triunghi, cruce, elipsă) şi intensităţi variabile au apărut în Marea Crizelor... Timp de trei ani, Societatea Regală de Astronomie din Londra a studiat zilnic această regiune lunară, realizând peste 2 000 de observaţii asupra ciudatelor fenomene. În 1874, profesorul Schafarik de la Observatorul Astronomic din Praga nota că un disc alb strălucitor a traversat suprafaţa Lunii „rămânând vizibil mult timp”. Apoi, luminile au dispărut tot atât de brusc şi inexplicabil cum apăruseră, iar fenomenele au fost date uitării. Dar începând cu anul 1915, numeroşi astronomi au observat că în multe cratere lunare apăruseră gigantice ziduri drepte sau curbe, care au rămas acolo timp de câţiva ani, dispărând apoi fără urmă...

În România, „*Analele Braşovului*” consemnează că la 15 februarie 1730 (între orele 18 şi 21) a putut fi observat pe cer un obiect strălucitor care se deplasa schimbându-şi culoarea alternativ în alb şi roşu. Un vechi manuscris bănăţean nota apariţia (la 6 decembrie 1737) a unui mare obiect aerian strălucind într-o culoare roşu intens, care a staţionat între orele 18 şi 20 pe cer, separându-se şi recuplându-se apoi din nou. Un alt document românesc descrie „minunea” din 27 noiembrie 1793, când „Luna” a zburat cu mare viteză pe cer timp de câteva ore în cursul zilei... În seara de 10 august 1809, astronomul

britanic J. Staveley notează că a observat un obiect aerian strălucitor ce s-a deplasat rapid pe o traiectorie neregulată printre nori.

În 1812, Stan Irimie – un locuitor din Săcele-Braşov – nota că a observat „o stea mare cu mai multe raze”, care s-a deplasat iniţial spre est, iar apoi s-a întors în vestul Europei. Strălucirea acestui obiect aerian avea o intensitate variabilă, iar deplasările sale au putut fi observate timp de patru luni în toată Europa. Ofiţeri francezi şi ruşi, astronomi germani, englezi sau olandezi, savanţi italieni şi francezi au notat frecvent evenimentul, iar Lev Tolstoi l-a imortalizat în „*Război şi Pace*”.

Numărul din 22 ianuarie 1853 al ziarului „*Hetilap*” relatează că la 6 ianuarie 1853 (ora 6.00) a apărut deasupra Vienei „o fastuoasă bilă de foc care a dispărut de trei ori şi tot de atâtea ori a reapărut; până la urmă a dispărut definitiv cu un zgomot de tunet”. Numărul din 28 decembrie 1853 consemna un alt eveniment de acest gen întâmplat la 20 decembrie 1853, ora 21, deasupra oraşului Sibiu (România): „un nor de formă conică” s-a deplasat pe cer „mişcându-se în jurul axului său, cu un zgomot ca de locomotivă, a cărui intensitate alterna la intervale regulate”. După câteva minute, „norul a dispărut printr-un mic fulger”.

În iulie 1868, la Capiago (Chile), locuitorii au observat înspăimântaţi un obiect aerian luminos şi foarte zgomotos, ce părea „un imens condor metalic cu ochi de foc”.

La 22 martie 1870, echipajul navei *Lady of the Lake* a observat un disc cenuşiu care zbura pe cer, lăsând în urmă „o coadă luminoasă” (jet reactiv?).

La 15 mai 1879, ora 21.40, vasul *Vulturul*, care naviga pe apele Golfului Persic, a fost urmărit timp de aproape o oră de un ciudat obiect aerian luminos, compus din 2 „roţi” cu diametrul de 40 m, între care era plasat un cilindru cu lungimea de 160 – 170 m. Câteva zile mai târziu, curiosul obiect zburător a fost observat de echipajul navei *Patna*, care trecea prin aceeaşi zonă...

CETĂŢILE DISPĂRUTE

Cele mai aprig contestate ipoteze ale paleoastronauticii sunt, fără îndoială, acelea care susţin că, de-a lungul unei perioade cuprinse între anii 50 000 î.e.n. şi 1000 î.e.n., pe planeta noastră au avut loc explozii nucleare. Era atomică a început însă oficial la 16 iulie 1945, în sinistrul deşert „Jornada del Muerto”, care se întinde lângă Alamogordo (New Mexico – S.U.A.). Recunoaşterea veridicităţii unor astfel de ipoteze ar produce nu numai un sentiment de inferioritate, dar şi o anumită nelinişte, în urma descoperirii faptului că în Univers există civilizaţii care au surclasat de sute de mii, poate milioane de ani nivelul nostru actual economic, tehnic, social şi militar.

Există însă numeroase avertismente din trecut, căci se poate constata faptul straniu că unele popoare antice cunoşteau teribilele efecte ale armelor atomice, ipoteză argumentată prin descoperirea unor urme de roci vitrificate, vestigii ale oraşelor distruse, fosile şi obiecte iradiate, precum şi datorită descifrării unor documente ce descriu explozii atomice care par să fi avut loc cu mii de ani în urmă.

Explicaţiile „ştiinţifice” găsite pentru aceste enigme sunt deocamdată nesatisfăcătoare: urmele de radiaţii şi rocile vitrificate sunt „opera gheţarilor”, ruinele au fost calcinate de „incendii”, iar oraşele distruse de „trăsnet”, documentele sunt „greşit traduse” sau „copiate eronat”...

În acest mod sunt interpretate orice noi urme sau documente descoperite, încercându-se integrarea lor în mozaicul bine cunoscut al teoriilor clasice despre istoria omenirii. Erich von Däniken scria în cartea sa „*Amintiri despre viitor*”: „Să admitem un moment ideea înspăimântătoare şi totuşi din păcate plauzibilă, că civilizaţia noastră ar fi distrusă într-un război atomic. Făcând săpături, arheologii ar descoperi după 5 000 de ani rămăşiţele Statuii Libertăţii de la New York. Folosind actualul model de gândire, arheologii de mâine ar trage în mod obligatoriu concluzia că este vorba despre o divinitate necunoscută, poate o zeiţă a focului (din cauza torţei) sau o zeitate a Soarelui (din cauza razelor ce înconjură capul statuii). Că ar putea fi vorba pur şi simplu de o Statuie a Libertăţii, nici

prin gând nu i-ar trece cuiva care ar raţiona conform schemei de gândire actuale”. Descoperirea unor texte relatând despre două înspăimântătoare războaie mondiale în secolul al XX-lea, despre nave de un milion de tone, clădiri înalte de 600 de metri, avioane de 600 de tone care depăşesc viteza sunetului, sonde spaţiale care au ajuns pe Marte şi Venus, echipaje umane pe Lună, submarine pe fundul oceanului (imposibilităţi pentru o civilizaţie la nivelul secolului al XIX-lea) ar fi privită cu circumspecţie şi savanţii ar afirma categoric că documentele sunt „prost traduse”, „greşit interpretate”, „fantezii pure”, într-un cuvânt „mitologie”. Majoritatea obiectelor metalice actuale ar fi distruse de natură în câteva mii de ani şi se va trage probabil concluzia că în secolul al XX-lea nu erau cunoscute metalele...

Celebra bombă A (*Little Boy*) de 20 Kt a explodat la Hiroshima, mai precis la 530 de metri deasupra clădirii Camerei de Comerţ aflată lângă podul Aioi (din centrul oraşului), la confluenţa braţelor Motoyasu şi Honkawa ale fluviului Ohta. În momentul exploziei, temperatura a atins un milion de grade Celsius (limita la care se produce fisiunea nucleară), pentru ca în picosecunda următoare să se formeze o monstruoasă sferă incandescentă cu diametrul de 600 de metri şi temperatura depăşind 6 000 °C, sferă care s-a revărsat fulgerător sub forma unui val circular de foc înaintând asupra oraşului cu viteza de peste 800 km/oră. Această fantastică undă calorică a topit instantaneu oţelul tunurilor antiaeriene, al stâlpilor de înaltă tensiune, traverselor şi arcadelor podurilor, făcându-le să se prelingă pe pământ ca plumbul încins, a prefăcut trotuarele în râuri de asfalt clocotind, a lichefiat porţelanul, argila şi sticla, a vitrificat nisipul şi pietrele mai moi, făcându-le să explodeze ca dinamita pe cele mai dure (granitul şi bazaltul). Efectul luminos al fulgerului alb (mai strălucitor decât Soarele) a transformat oamenii în umbre de fum, impregnându-i pe zidurile de beton, a calcinat până şi lemnul meselor din bunkerele şi adăposturile antiaeriene, volatilizând orice obiecte inflamabile de culoare închisă. Literele negre ale ziarelor sau bancnotelor din seifuri au dispărut decupate, iar modelele de culoare închisă de pe ţesături s-au impregnat pe pielea oamenilor pentru totdeauna, sub forma unor arsuri de gradul III. Presiunea aerului s-a manifestat sub forma unui baros nimicitor, de 8 tone/m^2, ce strivea totul de sus în jos: clădirile erau terciuite de înseşi acoperişurile lor, iar oamenii dispăreau sub greutatea, devenită imensă, a propriului

cap. Toate acestea (împreună cu efectul radioactiv) au avut ca urmare aproape 100 000 de morţi *instantaneu* (plus alte câteva zeci de mii în următoarele 72 de ore).

Pe hartă, distrugerile s-ar putea consemna astfel: în jurul centrului exploziei, „cercul negru al morţii totale” cu raza de un km (în care orice formă de viaţă a dispărut într-o picosecundă); apoi, „cercul morţii cvasitotale” cu raza de patru km (pe marginile căruia au fost găsiţi oameni cu arsuri de gradul I) şi, în sfârşit, un ultim cerc cu raza de şaisprezece km, unde copacii s-au uscat brusc, râurile s-au evaporat, iar pământul s-a înroşit (oamenii prezentând arsuri de gradul III). Dar aceste efecte au fost inegale: spre exemplu, însăşi clădirea Camerei de Comerţ aflată sub centrul exploziei a rămas în picioare, cruţată de efectul presiunii (exercitat *în afara* unui mic unghi mort în formă de con), iar unii oameni din adăposturile subterane au scăpat cu viaţă. Radioactivitatea solului a fost redusă de faptul că explozia a avut loc în aer, astfel că, deşi organismele vii au fost puternic (majoritatea mortal) iradiate, construcţiile şi pământul nu s-au impregnat radioactiv (un test efectuat în 1970 stabilea că solul Statelor Unite prezenta în medie o radioactivitate de 10 – 20 microroentgeni, în timp ce la Hiroshima valoarea maximă era de 2 microroentgeni). Efectele asupra oamenilor au fost înspăimântătoare: exceptând morţii, zecile de mii de supravieţuitori (*hibákusha*, marii mutilaţi, răniţii cu arsuri teribile) au suferit şi de unele boli sau răni nemaiîntâlnite până atunci – oameni a căror piele se desprindea de pe corp ca o mănuşă, oameni-zebră, tatuaţi cu arsuri pe locul unde ţesăturile pe care le purtau au fost de culoare închisă. Ulterior s-au născut şi au murit leucemici, copii cu trei picioare, cu labe de gâscă în loc de mâini, ciclopi, hidrocefali, copii cu membrele lilipute sau fără ochi (căci din cauza iradierii embrionilor se produseseră mutaţii şi schimbări structurale ale organismelor în stadiul de concepţie). Unii supravieţuitori prezentau o curioasă conformaţie a corpului: abdomenul dispăruse, lipit de coloana vertebrală, în timp ce toracele era foarte proeminent (cu coastele dezgolite şi arcuite în unghi ascuţit înainte), iar feţele prezentau o alungire ciudată, pomeţii şi maxilarul inferior „deplasându-se” în jos considerabil. După ce toată această listă de orori a fost sistematizată şi înregistrată pentru posteritate, s-a constatat însă că fenomene foarte asemănătoare au mai fost consemnate în arhivele istoriei umanităţii...

În multe zone de pe glob, se remarcă prezenţa nisipurilor, rocilor vitrificate şi *tektitelor* (bucăţi de rocă semitare, topite la o temperatură atât de ridicată, încât au vitrificat sub forma unui material asemănător sticlei, însă bogat iradiat). Nisipurile şi rocile vitrificate analizate nu au nimic comun cu morenele (sedimente şlefuite şi transportate de gheţarii în mişcare sau în curs de topire) sau cu bucăţile de lavă şi „bombele” aruncate de exploziile vulcanice: nici forma, nici compoziţia chimică, nici plasarea lor geografică nu probează originea vulcanică sau glaciară. Nici cea mai puternică explozie vulcanică (Krakatau – 1883) nu ar fi putut arunca aceste *tektite* la mii de kilometri depărtare de vulcan; temperatura lavei clocotinde (până la 2 000 °C) nu era destul de ridicată pentru a produce vitrificări sticloase; „bombele” vulcanice nu prezintă urme de radioactivitate, iar compoziţia chimică a materiilor provenite din adâncul globului era diferită de cea a rocilor vitrificate. În ceea ce priveşte morenele, considerate până nu demult cauza producerii *tektitelo*r, nu trebuie uitat faptul că urme ale rocilor şi nisipurilor vitrificate se descoperă pe tot globul, din platourile andine până în adâncul oceanelor, deci în multe locuri unde n-au existat niciodată gheţari. Chiar în zonele glaciaţiunilor, vitrificările se deosebesc radical de morene, prezentând acea compoziţie chimică şi formă specifică ce atestă procesul de *topire* urmată de *solidificarea rocii*, nu doar simpla şlefuire de suprafaţă sau conglomerare ca în cazul morenelor. În sfârşit, gheţarii (ca orice masă care alunecă) se deplasau într-o singură direcţie, lăsând în urma lor morenele care jalonau drumul parcurs, în timp ce vitrificările prezintă direcţii numeroase şi contrare, pornind de la acelaşi punct central. Or, este imposibil de admis ca gheţarii marilor glaciaţiuni (a căror suprafaţă putea atinge între 10 000 şi 100 000 m^2) să se fi scurs în zece direcţii contrare! În schimb, multe din *tektitele* descoperite sunt asemănătoare cu nisipul vitrificat sub forma unui imens crater de sticlă neagră care a luat naştere după explozia atomică din deşertul „Jornada del Muerto” şi cu pietrele topite de la Hiroshima şi Nagasaki...

„Zeii” foloseau arme nucleare...

La 300 de metri de un gigant monolit (20 000 de tone) din fortificaţiile de la Sacsayhuaman (Peru) se pot vedea numeroase roci vitrificate întinzându-se pe câteva sute de metri lungime, în şase direcţii diferite. În Irak şi deşertul Gobi (lângă Hara-Hoto) au fost descoperite nisipuri vitrificate sticloase, care nu se puteau forma decât la temperaturi fantastice. În Liban s-au găsit sute de mari *tektite* negre, care au fost analizate de savantul american dr. Stair. Ele conţineau izotopi radioactivi de aluminiu, iar unele prezentau în interior plante surprinse în momentul vitrificării. În Australia, Franţa, India, Chile şi Africa de Sud au fost descoperite numeroase *tektite* sticloase negre, foarte dure, bogate în beriliu şi aluminiu. Analizele au arătat că ele suferiseră (cu mii de ani în urmă) puternice bombardamente radioactive, fiind expuse la temperaturi foarte ridicate (5 – 6 000 °C).

În celebra „Death Valley” din statul Nevada (S.U.A.) se află ruinele unui oraş vechi de câteva mii de ani, distrus de o teribilă catastrofă. Clădirile de piatră au fost dărâmate de un suflu extrem de puternic, nisipul s-a vitrificat, rocile s-au transformat în *tektite*, iar pe unele ziduri sunt impregnate ciudate siluete negre, ca nişte umbre de fum... În zonă nu au existat vulcani şi nu s-au găsit urme de lavă, iar un incendiu nu putea vitrifica rocile şi nisipul, care (aşa cum a demonstrat-o analiza chimică) nu sunt nici rezultatul exploziei unui meteorit, în această regiune nu există nici astăzi vreo formă de viaţă vegetală sau animală (cu excepţia unor microorganisme). Dar temperatura de peste 6 000 °C, necesară pentru a vitrifica rocile, nu se poate obţine decât printr-o explozie atomică!

O serie de documente şi legende străvechi conţin descrierea unor fenomene care dau de gândit. În anul 1587, regele tibetan Bsod-nams Rgya-mtsho adoptă titlul de *Dalai-Lama*, devenind conducătorul suprem spiritual, politic, militar şi administrativ al Tibetului. El a dispus constituirea unor importante arhive secrete, conţinând descrierea unor remarcabile fenomene naturale, evenimente istorice, aparate, mecanisme şi arme, informaţii geografice, astronomice, meteorologice şi geologice, studiate de erudiţii conducători lama din mănăstirile montane „gompa”. Dar, aproape 200 de ani mai târziu, un război civil îl aduce la putere pe şeful partidei adverse, a cărui primă grijă a fost distrugerea inestimabilelor arhive. Există însă şi documente tibetane scăpate de furia distructivă a taberelor adverse, dar majoritatea sunt ţinute încă secrete. Printre puţinele care au fost totuşi făcute

publice, se numără şi vechile „cărţi” (culegeri de informaţii şi date sistematizate) numite *Tantjua* şi *Kantjua*. Ele descriu aparate de zbor preistorice (pe care le numesc „perlele cerului”), făcute din aliaje de fier şi un metal dur, negru, identificat de cercetătorii americani (revista „*Science and Mechanics*”) cu... titanul (în 1970 a fost folosit pentru prima oară un mare procentaj de titan – 93% – la construcţia avionului american *SR 71 Black Bird*, titanul fiind singurul metal ce rezistă fără să se topească la temperatura care ia naştere prin frecarea fuselajului de aerul atmosferic la viteza de 3,5 Mach – de peste trei ori mai mare decât viteza sunetului). Ambele cărţi tibetane interziceau categoric difuzarea acestor informaţii, care trebuiau să rămână strict secrete, fiind accesibile numai conducătorilor mănăstirilor şi lui Dalai-Lama.

Multe poeme antice hinduse („*Ramayana*”, „*Mahabharata*”, „*Vedele*”) pomenesc despre arme şi vehicule aeriene stranii. Astfel, în „*Bhagávat Gîta*”, text cu o vechime de peste trei milenii, putem citi:

„A spus Djanamedjaia în hotărâri statornic:
Voi pregăti o mare jertfire...
Şi când lumina a o mie de sori va exploda în ceruri,
Voi fi Eu Moartea de lumi nimicitoare”.

Un alt fragment povesteşte despre distrugerea a trei cetăţi cu „un singur proiectil încărcat cu toată puterea Universului”; după explozie, „o coloană incandescentă de fum şi flăcări, strălucitoare cât o mie de sori, s-a ridicat în toată splendoarea ei peste întreg Pământul...”.

Cartea „*Samarangana Sutradhara*” conţine un capitol întreg rezervat descrierii unor mari nave aeriene a căror pupă împrăştia în timpul deplasării „foc şi mercur” (dar noţiunea de „foc” nu are în scrierile antice semnificaţia exclusivă de combustie: în această denumire generală sunt reunite câteva zeci de fenomene electrice şi magnetice sau reacţii chimice). Deci tibetanii şi hinduşii descriau nave aeriene construite din *titan* şi folosind *mercurul* drept combustibil! Or, motoarele ionice proiectate astăzi se bazează şi ele pe folosirea plasmei propulsive obţinută din vaporii de mercur. De unde ştiau anticii că metalele grele sunt o sursă de energie? De ce repetă mereu formularea „lumină strălucitoare cât o mie de sori”, când, în mod normal, pe Terra

nu existau (în acea perioadă) surse de lumină mai puternice decât Soarele? În cartea hindusă „*Samsaptakabadha*” sunt descrise amănunţit aparatele de zbor ale „zeilor” şi vehiculele pe care aceştia le foloseau la sol, cele două categorii fiind net diferenţiate, insistându-se asupra „focului” care ieşea din navele aeriene strălucitoare.

În epopeea hindusă „*Ramayana*”, a cărei vechime este apreciată la peste 5 000 de ani, sunt descrise aşa-numitele *Vimanas* (*aparate de zbor* – termen uluitor pentru antichitate), care zburau la mari înălţimi, propulsate de mercur şi producând un puternic curent de aer (oare descoperiseră hinduşii antici motorul cu reacţie?). Aceste „Vimanas” prezentau o manevrabilitate impresionantă: ele se ridicau sau coborau în picaj brusc, puteau zbura înainte cu mare viteză şi puteau opri aproape instantaneu în aer (performanţe încă inaccesibile avioanelor actuale), dar produceau un zgomot extrem de puternic la decolare şi aterizare: „La ordinul lui Rama, minunatul vehicul urcă cu un vuiet asurzitor, sus, pe crestele norilor albi” („*Ramayana*” – traducere în limba engleză de Nath Dutt, Calcutta, 1891). Asemenea detalii elimină ipotezele excesului de fantezie, greşelilor de traducere şi simbolurilor rituale: nici un „zeu” (în conceptul clasic acceptat al divinităţii) nu avea nevoie să folosească astfel de vehicule zgomotoase, consumând mercur sau producând curenţi de aer şi jeturi de flăcări, din moment ce ar fi putut apărea şi dispărea rostind o formulă sacră.

Toate aceste texte sunt sensibil depăşite însă de „*Mahabharata*”, celebra epopee hindusă, a cărei vechime iniţială este apreciată la peste 7 000 de ani. În prima „carte” a epopeii (împărţirea în „cărţi” este similară diviziunii actuale în volume) se afirmă că viteazul Arjuna (fiul pământenei Kunti şi al zeului Soarelui) i-a întâlnit, la capătul unei periculoase călătorii, pe stăpânul cerului, Indra, şi pe soţia sa Sachi, conducând un „car ceresc de luptă încununat cu raze”, vehicul care îşi ia zborul după ce Arjuna este luat la bord. În „cartea a opta”, o aventură similară o are Judhisthira, ales de Indra să ajungă în cer şi apoi, după ce a fost primit în acelaşi car încununat de raze, să revină pe Pământ, pentru a-i învăţa pe oameni „legea înţelepciunii”.

Alte „cărţi” descriu arme înspăimântătoare pe care zeii mâniaţi le-au folosit împotriva unor „oameni răi”: se pot descoperi adevărate rapoarte despre efectele armelor atomice, bacteriologice, biologice, radioactive şi meteorologice. Astfel,

cronicarii „*Mahabharatei*” pomenesc de o armă care a provocat secetă într-o ţară duşmană, timp de 12 ani, sau de alta ce ucidea „fătul în pântecele mamei, fără a o vătăma pe aceasta”. În „cartea a opta” se poate găsi un fragment ce ar putea fi considerat prima descriere a unui bombardament termonuclear pe Terra: „De la bordul unei puternice vimana aflată în aer la o mare înălţime, Gurkha a aruncat un singur proiectil asupra cetăţii duşmanilor”; apoi, „un fum alb strălucitor, de zece mii de ori mai luminos decât Soarele, s-a ridicat cu o incandescenţă insuportabilă”, lăsând pe Pământ un oraş trecut în nefiinţă (această relatare se potriveşte perfect cu filmul exploziei bombei americane cu hidrogen pe atolul Bikini!). După aceea, când Gurka a aterizat, vehiculul său „părea un bloc strălucitor de antimoniu”. Holocaustul era în plină desfăşurare: „Totul s-a petrecut de parcă ar fi fost o dezlănţuire a elementelor: Soarele se învârtea în cerc. Pârjolită complet de dogoarea armei, lumea umbla buimacă. Arşi de văpaie, elefanţii fugeau înnebuniţi care-ncotro, căutând o scăpare din faţa groaznicului flagel. Apa clocotea, animalele mureau, iar duşmanii erau seceraţi; pârjolul cuprindea arborii, care se prăvăleau în şir ca într-o pădure cuprinsă de flăcări. Mugind îngrozitor, elefanţii se prăbuşeau răpuşi. Caii şi carele de luptă ardeau, totul arăta ca după un uriaş incendiu. Mii de case au fost distruse; apoi, pe mare şi pe uscat s-a aşternut o linişte totală. Vânturile au pornit să sufle şi pământul a început a se lumina. Priveliştea era înfiorătoare. Cadavrele celor căzuţi se zgârciseră într-atât din cauza căldurii nemaiîntâlnite, încât nici nu mai arătau a oameni. Niciodată până atunci nu se mai văzuse şi nu se mai auzise de o armă atât de înspăimântătoare”. (Acest fragment, ca şi toate citatele precedente, este reprodus după „*Mahabharata*”, C. Roy, Drona Perva, Calcutta, 1899.) Puţinii supravieţuitori (se povesteşte în continuare) şi-au spălat armele şi echipamentul în râurile nesecate, căci toţi erau atinşi de „răsuflarea otrăvită a zeilor” şi cei mai norocoşi scăpau doar cu greţuri, căderea părului şi a unghiilor („Tot ce era viu devenea palid şi fără vlagă”). Arma se dovedise ucigătoare în primul rând pentru ostaşii cu arme sau obiecte de metal, supravieţuind numai cei care se debarasaseră de echipament, iar apoi se spălaseră îndelung în ape curgătoare (metode recomandate pentru curăţarea căderilor radioactive de pe arme, echipament, vehicule şi personal uman, în toate armatele moderne). Aceste descrieri vechi de câteva milenii,

suplimentate de numeroase referiri la temperatură, durată, numărul de victime, suprafaţa de propagare şi efectele secundare radiante ale holocaustului, sunt atât de realiste, încât provoacă o impresie cel puţin stranie prin similitudinea lor cu relatările care au fost făcute după exploziile de la Hiroshima şi Nagasaki!

Un pasaj din „*Mahabharata*”, compus cu aproape nouă milenii în urmă, relatează: „Bhima zbura cu vimana lui, lăsând în urmă o uriaşă dâră de lumină, mai strălucitoare ca Soarele şi făcând un zgomot asemănător tunetului furtunii”. Această „dâră de lumină” nu putea fi coada unei comete, pentru că în acest caz nu s-ar fi auzit nici un zgomot de pe cer. Ea pare mai curând un fel de „dâră de condensare”, asemănătoare celei lăsate de avioanele cu reacţie sau poate ceva în genul fasciculului posterior de lumină proiectat de unele obiecte aeriene necunoscute, observate recent. În orice caz, acest ciudat vehicul, asemănător rachetelor sau reactoarelor moderne, este prea „tehnic” descris pentru a fi pură fantezie. Ce nevoie aveau „zeii” să se deplaseze atât de zgomotos? O formaţiune de nori ar fi fost neluminoasă şi silenţioasă, iar un fulger globular n-ar fi urmat o traiectorie rectilinie atât de lungă. Toate aceste „identificări” sunt tot atât de neconvingătoare ca şi afirmaţia că arma care a distrus unele oraşe antice din India, trecându-le în nefiinţă într-o clipă, era de fapt un uriaş incendiu sau o erupţie vulcanică. Trebuie să presupunem că autorii „*Mahabharatei*” puteau să deosebească un fenomen natural de unul artificial şi, în fond, ce incendiu s-ar fi propagat simultan pe câţiva kilometri pătraţi, orientat de sus în jos? În ceea ce priveşte ipoteza erupţiei vulcanice, elementele caracteristice (cum ar fi căderea de pietre şi cenuşă, valul de lavă sau gazele toxice) nu sunt menţionate, iar în ultimii 100 000 de ani nu s-au semnalat erupţii vulcanice în Peninsula Indiană.

„*Biblia*”, redactată între secolele al IX-lea şi al V-lea î.e.n. şi evident influenţată de textele sumeriene, chaldeene, egiptene şi budiste, abundă în pasaje ce prezintă unele fenomene ieşite din comun. Spre exemplu, capitolul 19 – „*Stricarea Sodomei şi Gomorei; scăparea lui Lot*” (din „*Vechiul Testament*”), care descrie foarte veridic teribila catastrofă abătută asupra oraşelor Sodoma şi Gomora. Arheologii consideră că aceste aşezări umane erau situate în preajma Mării Moarte şi au dispărut probabil în mileniul al II-lea î.e.n. Termenul de „oraş” nu este

impropriu, pentru că populaţiile din zonă (agricultori şi crescători de vite sedentari) locuiau în aşezări foarte mari, puternic fortificate pentru acea perioadă, numărând până la 10 000 de case. După cum atestă numeroasele descoperiri arheologice, populaţia unui astfel de oraş-cetate ajunge (chiar în mileniile al V-lea – al II-lea î.e.n.) la 20 000 – 60 000 de locuitori. Cercetări recente au dovedit că în preajma Mării Moarte există unele zone unde radioactivitatea solului atinge 20 de microroentgeni şi în care nici astăzi nu există vreo formă de viaţă vegetală sau animală (cu excepţia microorganismelor). Nu s-au descoperit încă urme ale unor oraşe distruse, dar nici nu s-au putut efectua prea multe cercetări în această direcţie. Regiunea limitrofă ţărmurilor pustii ale Mării Moarte (una dintre cele mai neospitaliere zone de pe glob) este un vast deşert sărat, întinzându-se pe suprafeţe de sute de kilometri pătraţi, practic neexplorate şi necunoscute, care pot constitui adevărate „rezerve” de surprize arheologice, după cum au dovedit-o uimitoarele descoperiri din ultimii 30 de ani. Astfel că miticele Sodoma şi Gomora, analizate astăzi din punct de vedere ştiinţific, se pot dovedi realităţi enigmatice ale trecutului omenirii. Ele au impresionat martorii oculari atât de teribil, încât amintirea lor a dăinuit de-a lungul generaţiilor timp de milenii, ajungând vie şi cutremurătoare la autorii textelor biblice, care au consemnat-o pentru posteritate. Interpretarea religioasă, mistică, dată ulterior acestor fenomene, a făcut ca lumea ştiinţifică şi opinia publică să se îndoiască de veridicitatea lor, dar adevărul este că, tratând aceste texte ca documente istorice în sine şi exceptând desele accente ignorante, pot fi reţinute întâmplări, fenomene, aparate şi apariţii de personaje stranii, care ies din sfera explicabilului.

ECUAŢIA VENUSIANĂ

Numeroasele exemple citate în capitolele anterioare demonstrează indiscutabil înaltul nivel al cunoştinţelor ştiinţifice care au făcut posibile realizările impresionante din mileniile ce s-au scurs. Titanicele construcţii de la Baalbek, Gizeh, Stonehenge, Tiahuanaco, Machu Picchu, Sacsayhuaman, Insula Paştelui sau cele scufundate în Atlantic şi Pacific; picturile şi desenele de la Nazca, Hoggar, Tassili N'Ajjer, Kori Taguei, Brandberg, Delamer, Altamira, Lascaux sau Val Camonica, statuetele Dogu sau basorelieful guatemalez; discurile cu cobalt din Baian Kara Ulla; săbiile de oţel-wolfram folosite de samurai sau „maşinăria de la Antikythera”, hărţile lui Piri Reis ori cele ale vikingilor, eschimoşilor şi chinezilor; papirusurile egiptene, tăbliţele sumeriene, „cărţile” tibetane şi chineze, textele hinduse şi iudaice; calendarul mayaş şi ecuaţia venusiană, toate acestea – şi multe altele – EXISTĂ!

În ceea ce priveşte afirmaţia că un asemenea nivel ştiinţific îşi poate găsi cu greu o explicaţie în „copilăria omenirii”, ea conţine un adevăr prea evident pentru a mai avea nevoie de vreo demonstraţie. Desigur, netrăind în „societatea de consum”, anticilor nu le lipsea timpul pentru experienţe, iar unele rezultate puteau fi obţinute relativ simplu (sunt cunoscute exemplele inventării maşinii cu aburi sau calculării teoretice, aproape exacte, a circumferinţei Pământului de către învăţaţii Universităţii antice din Alexandria). Dar nici un experiment nu putea sugera ideea că se pot construi nave aeriene din titan sau că se poate folosi o armă care să ucidă orice fiinţă vie prin iradiere.

Se poate admite ca pietre de două tone să fie trase de sute de oameni pe o câmpie, dar nu este cu putinţă ca blocuri de sute de tone să fie transportate câţiva kilometri, urcând un podiş muntos. Este posibil ca unele fiinţe reprezentate pe frescele rupestre să fie animale sau reproduceri de măşti rituale, dar basorelieful guatemalez nu poate reda altceva decât un costum presurizat.

Carl Sagan susţinea, de exemplu, că uimitoarele cunoştinţe astronomice ale popoarelor antice nu sunt deloc neaşteptate:

„Aceşti oameni îşi dedicau probabil o mare parte din timp observaţiilor astronomice, pentru că asta le permitea să afle perioadele favorabile agriculturii – de care depindea, practic, supravieţuirea lor”. Însă de la observarea alternanţei anotimpurilor la descoperirea unei stele ca Sirius este un drum prea lung, greu de justificat doar prin preocuparea de a obţine recolte bune. Un exemplu edificator: mica stea Sirius B nu este vizibilă cu ochiul liber; ea se învârte în jurul stelei Sirius A într-o perioadă de 50,09 ani şi a fost descoperită de astronomii americani în 1960. Dar, după cum constatau revista „*Nature*” şi televiziunea britanică, tribul Dogon din Mali cunoaşte existenţa acestei stele de aproape două milenii; înţelepţii tribului pot reda cu precizie traiectoria urmată de Sirius B, iar strămoşii lor au calculat că perioada de rotaţie în jurul lui Sirius A este de 50 de ani tereştri. Un amănunt ciudat: cei din tribul Dogon spun că Sirius B este „mic şi greu”. Or, în deceniul 1960 – 1970, radiotelescoapele americane au furnizat dovezi care atestă că Sirius B este unul dintre cele mai grele corpuri cereşti cunoscute: 1 cm^3 din materia sa ar cântări 50 de tone.

Sumerienii cunoşteau încă de acum patru milenii existenţa stelei Sirius A, pe care o numeau Ninurta. În anul 4221 î.e.n., egiptenii au alcătuit un calendar, calculat pentru o perioadă de peste 32 000 de ani! Ciclurile anuale ale acestui calendar extrem de precis începeau în singura zi când răsăritul lui Sirius A putea fi observat la Memfis: 19 iulie (1 tout). De ce nu au calculat egiptenii un calendar în funcţie de Soare – veneratul Ra – al cărui ciclu putea fi observat mult mai uşor?!

Vechi texte şi inscripţii egiptene menţionează că „stelele de la Polul Nord nu apun niciodată” sau că „zeul Ra străbate cerul în corabia sa de milioane de ani” (de altfel, zeii egipteni păreau să prefere deplasarea aeriană: Ra şi Ptah nu apăreau decât în strălucitoare „corăbii cereşti”). Totodată, egiptenii calculaseră exact distanţa de la Pământ la Soare şi cunoşteau cu precizie coordonatele geografice şi astronomice ale Terrei, despre care ştiau că este sferică şi că are o altă sferă, mai mică, ce se învârte în jurul ei: Luna.

Peste 1 200 de tăbliţe babiloniene şi asiriene conţin texte cuneiforme dedicate exclusiv observaţiilor astronomice. O parte dintre ele datează din perioada 1645 – 1625 î.e.n. (domnia regelui babilonian Ammisaduqa) şi cuprind informaţii despre planeta Venus, precum şi previziuni astronomice sau

meteorologice pentru următoarele câteva secole (cam până în secolul al VII-lea î.e.n.). Cea mai mare parte însă, aşa-numitele „jurnale astronomice”, provin din perioada 651 – 550 î.e.n. şi acoperă cam 6 – 7 luni fiecare. Ele conţin observaţii remarcabile: eclipsele de Lună şi Soare – nu numai cele vizibile în acea perioadă în Babilon – cu duratele exacte, momentul culminant, planetele şi stelele vizibile; datele echinocţiilor şi solstiţiilor, prima şi ultima vizibilitate sau cele două puncte de maximă importanţă (apogeul şi perigeul) ale planetelor Marte, Jupiter, Saturn, Mercur, Venus şi Sirius A; în sfârşit, importante observaţii meteorologice despre ploi, furtuni, tunete, fulgere, curenţi atmosferici sau halouri.

Dezvoltarea cu totul remarcabilă la care ajunseseră astronomia şi geografia în India şi China (începând încă din mileniul al IV-lea şi respectiv al II-lea î.e.n.) este prea cunoscută pentru a mai insista. Interesant este faptul că şi alte popoare asiatice se preocupau de astronomie.

Desenele rupestre (vechi de aproximativ 7 000 de ani), descoperite pe teritoriul Americii de Nord, reprezintă poziţiile unor constelaţii întregi, precum şi calendare foarte precise ale evoluţiilor Soarelui şi Lunii. Nimeni nu ştie cine le-a făcut, deoarece triburile indiene din Nord erau inferioare civilizaţiilor sud-americane, rămânând, teoretic, la nivelul Neoliticului până prin anii 1000 e.n.

Tibetanii şi perşii aveau observatoare astronomice încă de acum 3 000 de ani, iar cunoştinţele lor despre stele şi planete le depăşeau cu mult pe cele obţinute în urma observaţiilor grecilor şi romanilor (deşi nu atingeau nivelul egiptenilor, sumerienilor, chinezilor şi mayaşilor).

Popoarele antice europene nu puteau concura în acest domeniu cu cele orientale: singurii care cunoşteau, într-adevăr, astronomie, matematică şi fizică erau misterioşii constructori ai sanctuarului de la Stonehenge. Dar, de cealaltă parte a Atlanticului, în America Centrală, înflorea în acea perioadă splendida civilizaţie maya, ale cărei realizări egalează – şi depăşesc uneori – pe cele din Orientul Mijlociu. Mayaşii calculaseră încă de acum două milenii şi jumătate durata anului astronomic: 365,242000 de zile (calculatoarele electronice de la N.A.S.A. au dat în 1980 rezultatul de 365,242198 – diferenţa este egală cu aproximativ o *jumătate de secundă*!). Tot ei estimaseră

anul venusian la 584 de zile; cifra exactă este de 584,012 zile. Civilizaţia maya folosea două calendare:

- unul „venusian”, bazat pe ciclul de 260 de zile al Lunii şi alcătuit din 20 de semne urmate de cifrele 1÷13;
- celălalt, „solar”, alcătuit din 18 semne pentru lunile anului (20 de zile fiecare) şi completat de cele 5 „zile nefaste”, plus corecţia necesară pentru anii bisecţi.

Calendarul permitea mayaşilor stabilirea unor cicluri mari: „stelele de la Copan” cuprind calcule ale unor perioade de 8 000 până la 160 000 de ani, iar inscripţiile din „Templul războinicilor”, Piramida Castillo (Chichen Itza) sau din oraşul Tikal conţin calendare pe 64 de milioane de ani, precum şi unul calculat cu precizie pentru o perioadă de *400 de milioane de ani*!

Rezultatul final al calendarului din Tikal – vechi de peste 2 000 de ani – este un număr de 11 cifre (1 alautun = 23 040 000 000 de zile). O astfel de performanţă nu reuşiseră decât sumerienii, care aflaseră date diferind doar cu 4 zecimi de secundă de cele actuale privind perioadele Lunii. În ceea ce priveşte calculele matematice, sumerienii au atins perfecţiunea: o tăbliţă (descoperită la Kuiungik-Ninive), pe care erau consemnate câteva operaţiuni complexe, păstrează un rezultat incredibil: 195 955 200 000 000! Un număr de 15 cifre! Să ne reamintim că la Universitatea elenă din Alexandria rezultatele cu mai mult de 5 cifre erau notate pur şi simplu „infinit”, iar în Europa secolului al XV-lea un număr care depăşea 6 cifre era considerat de Inchiziţie „opera diavolului”!

Mayaşii rămân însă şi autorii celebrei *ecuaţii venusiene*, ai cărei termeni sunt: Tzolkin (ciclul Lunii) = 260 de zile; Anul terestru = 365 de zile; Anul venusian = 584 de zile. După 37 960 de zile, ciclurile celor trei corpuri cereşti se suprapun, iar „*Popol Vuh*” susţine că atunci se va produce din nou întâlnirea dintre „zei” şi oameni.

De altfel, se pare că popoarele amerindiene au fost întotdeauna pasionate de matematică. În ianuarie 1981 s-au descoperit într-o grotă de lângă oraşul mexican Guzman desene gravate în piatră; vechimea lor a fost estimată la peste 28 000 de ani. Or, majoritatea acestor desene reprezintă figuri geometrice!

Răspândirea stilului de construcţii în trepte din Egipt şi Sumer în India, China, Tibet, Africa Neagră, cele două Americi şi Oceania, unitatea principalelor motive artistice din lumea antică,

precum şi generalizarea unor importante şi avansate cunoştinţe de medicină, chimie, fizică, matematică, arhitectură, metalurgie, astronomie şi geografie, toate acestea dovedesc stabile şi permanente relaţii culturale, ştiinţifice şi economice. Dar marile civilizaţii antice (egipteană, sumeriană, olmecă, incaşă, maya) prezintă acel curios fenomen de „generaţie spontanee” amintit în capitolele anterioare. Cum poate fi explicată apariţia bruscă în istorie a unor popoare atât de avansate ştiinţific şi cultural? Să fi beneficiat ele de ajutorul unor alte civilizaţii, infinit mai înaintate şi mai complexe, poate venite din imensitatea spaţiului cosmic?

Cuprins

Editura cartea de buzunar

În România, lumea cărţilor se reinventează. Volumele mici şi uşoare înlocuiesc tomurile groase şi grele. Informaţia se concentrează fără să-şi piardă însă din valoare şi se tipăreşte în doar o sută de pagini, care încap în orice buzunar.

Cartea de buzunar este o enciclopedie practică, ştiinţifică şi literară care nu pune probleme, ci, dimpotrivă, le rezolvă. Este o editură nouă, susţinută de experienţa vastă a celor trei fondatori:

- Societatea universitară Paideia, care editează, de 14 ani, cărţi de cultură;
- Grupul NOI - de mai bine de 10 ani îşi confirmă vocaţia culturală, editând şi răspândind carte de înaltă calitate în întreaga ţară;
- Cunoscutul grup Media Pro, lider pe piaţa media românească.

Aceste forţe redutabile s-au unit pentru a vă oferi informaţia sigură, sfatul competent, soluţia de care aveţi nevoie, într-o prezentare bine structurată şi accesibilă, sub deviza cunoştinţe la îndemână.

Cărţile de buzunar se remarcă prin formatul prietenos şi prin preţul fix de 50.000 lei exemplarul. Cinci colecţii vă stau la dispoziţie: carte şcolară, cultură, ştiinţă, practic şi util. Ele se adresează cititorilor de toate vârstele, cu cele mai diverse preocupări.

Colecţia *Ştiinţă* prezintă descoperiri şocante şi fascinante, de ultimă oră, validate de comunitatea ştiinţifică şi care vor schimba civilizaţia umană şi viitorul speciei noastre în mileniul III, dar şi fenomene aflate încă la graniţa incredibilului.

Ne găsiţi şi pe Internet, la adresa *www.cdb.ro.* Vă aşteaptă multe surprize, precum şi informaţii despre ultimele noutăţi editoriale.

Colecţia Ştiinţă aduce unui public larg informaţia accesibilă şi completă din domenii care au modificat esenţa cunoaşterii şi gândirii umane în ultimele două decenii.

Schimbările uriaşe petrecute în biologie, genetică, fizică, astronomie, tehnologia informaţiei, medicină, reconsiderările majore privind istoria lumii vii şi a civilizaţiei umane pe Terra

impun o abordare nouă a temelor altădată considerate prea şocante prin nonconformismul lor. Adesea luate în derâdere cu doar câţiva ani în urmă, aceste imposibilităţi au devenit astăzi realitate, influenţând pentru totdeauna nu doar viitorul omenirii, ci şi viaţa cotidiană a fiecăruia dintre noi. Într-o lume în care succesul depinde în primul rând de cantitatea, calitatea şi viteza de circulaţie a informaţiei, cititorul colecţiei *Ştiinţă* va beneficia, într-o prezentare alertă şi agreabilă, de sintezele complete ale ideilor şi descoperirilor recent validate de marii savanţi ai lumii sau care îşi aşteaptă recunoaşterea de pe o zi pe alta.

De aceea, volumele colecţiei *Ştiinţă* nu trebuie să lipsească de pe rafturile bibliotecii tuturor celor care se vor conectaţi în permanenţă la pulsul Planetei şi al unui viitor care se transformă tot mai rapid.

Colecţiile editurii **cartea de buzunar:**

ŞTIINŢĂ

frontierele cunoaşterii

Această serie, de ştiinţă şi cultură enciclopedică, prezintă teorii şi descoperiri şocante, care au schimbat lumea în care trăim.

- **Dosarele Imposibilului**

Autor: Rodica Bretin

O senzaţională carte-premieră privind salturile între universuri paralele, prezenţa pe Terra a unor oameni, corăbii, oraşe, armate-fantomă şi făpturi din alte lumi. Istoriografie remarcabil documentată, prezentare cinematografică.

- **Dispariţii neelucidate în Marile Războaie**

Autor: Dan Apostol

Dispariţii şocante şi misterioase ale unor unităţi militare, avioane, nave şi tehnică de luptă, precum şi apariţii ale unor personaje stranii pe câmpurile de bătălie sunt fascinant prezentate şi ilustrate cu fotografii rare.

- **Fizica – ultima frontieră**

Autor: Andrei Dorobanţu

Într-o lume ce se pregăteşte pentru teleportare şi călătoria în timp, Fizica este mai aproape ca oricând de ultima frontieră, aceea care o desparte de cele mai îndrăzneţe fantezii ale omului.

- **Supravieţuitorii Cuaternarului**

Autor: Dan Apostol

Dovezi exhaustive despre existenţa grupurilor humanoide cu care împărţim planeta: oamenii zăpezilor – Yeti, oamenii mărilor – sirenele, oamenii cavernelor – neanderthalienii. Cazuri enigmatice, ilustraţii şocante şi documente rare.

- **OZN – obsesia generalilor**

Autor: Dan D. Farcaş

Contactele dintre navele extraterestre şi diverse unităţi ale forţelor armate din întreaga lume sunt scoase la lumină din arhivele militare secrete.

- **Tunelul timpului**

Autor: Rodica Bretin

O spectaculoasă istorie a dovezilor despre călătoria în timp: războinici, regimente, nave, bombardiere, obiecte şi fiinţe necunoscute, care au venit din trecut ori s-au pierdut în Noaptea Mileniilor!

- **Pacifida – continentul dispărut**

Autor: Dan Apostol

Amazoane, cetăţi secrete, indieni blonzi în Mato Grosso, fortăreţe gigantice pe platourile andine, arme sofisticate în preistoria Polineziei, enigmaticii războinici albi ai mărilor australe – iată periplul la care vă invită această carte bogat ilustrată.

- **Clonele – şocul viitorului**

Autor: Andrei Dorobanţu

S-au născut cu adevărat primele clone umane? Vom trăi într-o lume populată cu Himere? Sau vom beneficia de „bănci de celule” din care medicii vor fabrica organe şi ţesuturi pentru a le înlocui pe cele bolnave? Sunt câteva din întrebările la care răspunde această carte.

- **Monştrii adâncurilor**

Autor: Dan Apostol

Existenţa dinosaurienilor marini giganţi este recunoscută astăzi de ştiinţă! Cazuri consemnate pe toate oceanele lumii, beneficiind de o prezentare alertă, splendid ilustrată şi solid documentată din arhive prea puţin accesibile publicului.

- **Poveştile Ştiinţei**

Autor: Andrei Dorobanţu

Cine sunt cu adevărat marii oameni de ştiinţă ale căror teorii, formule, legi şi experimente le învăţăm la şcoală? O carte ce povesteşte viaţa lor, cu tristeţi şi bucurii, dar mai ales cu realizări care au schimbat lumea pentru totdeauna...

- **Extraterestri în Preistorie**

Autor: Dan Apostol

Contacte între vechile popoare de pe Terra şi civilizaţii din alte lumi, enigme arheologice, avioane, calculatoare şi submarine în preistorie, cetăţi străvechi distruse de războaie nucleare, iată doar câteva din subiectele tratate în această carte.

fenomene paranormale

Fenomene aflate la graniţa incredibilului, încă nerecunoscute de ştiinţă, dar susţinute de o cazuistică bogată şi bine documentată.

- Răpiţi de extraterestri

Autor: Dan D. Farcaş

- Misterele telepatiei

Autor: Mihaela Dorobantu

- Sfidarea paranormalului

Autor: Beatrice Kiseleff

CULTURĂ

Filosofii

Filosofia se citeşte greu, cere timp şi instrucţie specială. Marile creaţii filosofice comunică, în principiu, idei simple, dar redate în structuri tematice şi sisteme argumentative complicate. Vă propunem, ca experiment intelectual, o formulă de comunicare mai prietenoasă, care asigură însă un acces direct şi totodată precis la marile doctrine filosofice.

Hegel, Fenomenologia spiritului
prezentată de Dragoş Popescu

În istoria filosofîei, gândirea hegeliană se conturează ca o piatră de hotar. Autorul însuşi a dorit ca scrierea sa să nu semene cu nimic din ceea ce fusese conceput anterior, recunoscând totodată, fără ezitare, influenţele posibile. Vă oferim în debutul seriei **Filosofii**, chintesenţa *Fenomenologiei* spiritului, în prezentarea lui Dragoş Popescu, cercetător la Institutul de Filosofie şi Psihologie al Academiei Române.

Tradiţii

Într-o lume a schimbării, într-o lume despre care mulţi cred că se află în derivă, avem nevoie de repere, avem nevoie de tradiţii. Vechi datini şi obiceiuri româneşti, credinţe şi practici magice, gânduri şi vorbe de demult, pe toate le aflaţi în seria Tradiţii.

Sărbătoarea noastră cea de toate zilele, vol. I
autor: Narcisa Alexandra Ştiucă

Bucureştii în sărbătoare, vol. I
autor: Lelia Zamani,

Literaturi

Vă oferim în această serie titluri din literatura lumii, ce nu pot lipsi din bagajul cultural al fiecăruia dintre noi. Scrierile lui Homer, Shakespeare, Cervantes sau Victor Hugo le veţi citi într-o formulă agreabilă, care păstrează mult din atmosfera originalului.

Iliada
repovestită de Cătălina Popescu

Odysseia
repovestită de Luiza Dumitru;
grafică: Stela Lie

Scrise într-un stil sobru, elegant, foarte apropiat de textul grecesc, volumele de faţă sunt mai mult decât o repovestire a textelor homerice. Ele aduc în faţa cititorilor istoria, obiceiurile şi credinţele lumii antice.

Shakespeare, vol. 1
repovestiri de Anca Petrovici, Mihaela Pădurariu

Avem cu toţii în minte reperele teatrale sau cinematografice ale textelor shakespeariene. Fiecare titlu ne aminteşte chipul unui actor sau o scenă memorabilă. Citind rescrierile pe care vi le oferim, veţi reface drumul de la textul original la interpretarea modernă. *Romeo şi Julieta* vor mai trăi o dată povestea lor de dragoste nemuritoare iar *Visul unei nopţi de vară* şi *Furtuna* vă vor transpune în spaţiul fascinant al feeriei, acolo unde Ariel şi Puck sunt stăpânii visului şi ai realităţii.

Pentru copii

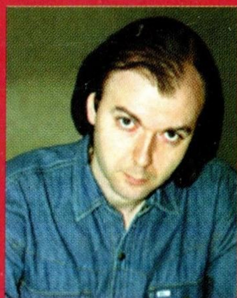
Cărţi de poveşti, ediţii bilingve ale unor titluri clasice pentru copii şi enciclopedii distractive pentru cei mici, adunate cu pricepere şi gândite pentru vârsta jocului şi a curiozităţii nestăvilite. Le găsiţi pe toate în seria pentru copii a Editurii Cartea de buzunar.

Viaţa Mântuitorului nostru Iisus Hristos
autor: Charles Dickens
(traducere şi note: Marius Conceatu)

Nu doar calculatorul sau televiziunea ne pot fi de ajutor în învăţarea limbii engleze. Noi vă propunem s-o învăţaţi de la clasici. Viaţa lui Iisus Hristos povestită pentru copii de către Charles Dickens este instrumentul ideal. Textul original, traducerea în limba română, notele explicative ce însoţesc atât versiunea engleză, cât şi pe cea românească sunt un pas

important pentru deprinderea corectă a vocabularului şi a regulilor gramaticale.

Buzunarul cu poveşti, vol. I
text îngrijit de Raluca Popesc;
grafică: Silvia Olteanu

O sinteză exhaustivă și bine documentată a ipotezelor paleoastronauticii, ducând la confirmarea cazurilor și dovezilor de contacte între vechile popoare de pe Terra și civilizații din alte lumi. Enigme în arheologie, schelete stranii, artă rupestră futuristă, avioane, calculatoare și submarine în preistorie, arme, hărți și arhive misterioase, cetăți străvechi distruse de războaie nucleare, iată doar câteva din subiectele tratate în această carte cu ilustrații rare.
Dan Apostol este unul dintre cei mai reputați publiciști români în domeniu, o prezență constantă în peisajul editorial, publicistic și audio-vizual din ultimele două decenii.

Cartea de buzunar este o enciclopedie practică, științifică și literară, care nu pune probleme, ci, dimpotrivă, le rezolvă. Este o editură nouă, susținută de experiența vastă a celor trei fondatori:
- Societatea universitară Paideia, care editează, de 14 ani, cărți de cultură;
- Grupul NOI, care, de mai bine de 10 ani, își confirmă vocația culturală, editează și răspândește carte de înaltă calitate în întreaga țară;
- Cunoscutul grup Media Pro, lider pe piața media românească.
Aceste forțe s-au unit pentru a vă oferi informația sigură, sfatul competent, soluția de care aveți nevoie, într-o prezentare bine structurată și accesibilă, sub deviza: *cunoștințe la îndemână*. Vă stau la dispoziție cinci colecții: carte școlară, cultură, știință, practic, util. Ele se adresează cititorilor de toate vârstele, cu cele mai diverse preocupări.

ISBN 973-8351-27-8

